ИНТЕРВЮ Минчо Коралски за новото в ТЕЛК-овете за хората с увреждания 11

ПРОБЛЕМ Родители на протест срещу съдържанието на учебници 2

ДО СТЕНАТА 1800 българи „ужилени” от поскъпването на швейцарския франк 6

РЕЧ Обама: Икономиката съживихме, Русия изолирахме 9

13

ДУМА®
ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК
90 ст.
www.duma.bg
ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015 ГОДИНА/24 БРОЙ 16 (7017)

38 общини нямат нито една аптека

В 11 от 28 области пък липсва денонощен пункт за лекарства

В 11 от 28-те области в страната липсва денонощна аптека, а на територията на 38 общини няма никаква аптека, алармираха за пореден път от Българския фармацевтичен съюз. Всяко ново правителство и всеки нов парламент обсъжда казуса и търси решение на проблема с осигуряването на лекарства за най-малките населени места. Много често именно там няма и никакво медицинско лице. Българският фармацевтичен съюз е изготвил позиция с конкретни мерки, които могат да се предприемат за подобряване на достъпа до лекарства в малките населени места, съобщи председателят Илко Гетов.

От съюза предлагат различни варианти като публично-частно партньорство с местната власт, предоставяне на някакви помещения, поемане на някакви разходи от общините, за да може да просъществува услугата като търговска дейност, но и лекарствата да стигат до хората в малките, отдалечени и труднодостъпни населени места.

5

Снимка БГНЕС

Облечени в пъстри народни носии, хората от Разлог отбелязаха Бабинден - Деня на родилната помощ

Защитени ли са язовирите ни, за да няма наводнения?

23

„Левиатан” на Андрей Звягинцев с галапремиера на СФФ

27

Спасиха церемонията по награждаване на „Футболист на годината”

30

НЯКОЛКО ДУМИ

Надежда УШЕВА

КОГАТО ДУМИТЕ СА БЕЗСИЛНИ

Десетки музиканти изпълниха вчера площада пред Народното събрание с една-единствена цел - да сложат край на безхаберието към българската култура. “25 години стигат! Искаме грижа за духовността ни. Не пари, а отношение!”, апелираха музикантите. Те избраха да изразят неодобрението към управлението на родната култура не чрез протест, а чрез... концерт (*стр. 3*). Безспорно, това е интелигентна и достойна форма, чрез която може да покажеш емоциите и болката си. А от години голямата болка на родните поп изпълнители е една: Няма къде да звучи техният продукт и съответно кой да го слуша. Защото националните медии го пренебрегват. И българската музика не се радва на популярност, каквато би трябвало да има.

90% от музиката в нашия ефир е чужда. Затова обвиняваме програмните ръководители. Те погубват не само културата, но и националната ни идентичност, коментират от гилдията, която настоява за задължителна квота за български песни. В момента този процент е 10! България е единствената страна, която не зачита собствените си интереси, толерирайки чуждото влияние, включително и в културата. Това може да се промени със закон, както е в Италия и във Франция. Там 70-80 на сто звучи приоритетно тяхната си музика. А в Русия - почти 100 процента. А знаете ли, че у нас единственото радио, което пуска само българска музика (БГ радио), е ирландска собственост!? Факт, върху който трябва да се замислим.

Когато думите са безсилни, музиката идва на помощ. Защото езикът й лесно достига до хората. Дано в него се вслушат и политиците ни. В нейния зов. В зова на създателите й.

4
4

ISSN 0861-1343

EUR: 1.95583 ⇩ USD: 1.68708 ⇩ GBR: 2.54964 ⇧ CHF: 1.95642

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

Плевнелиев не казва дали иска втори мандат

Президентът отрече да има разногласия с управляващите, защити коалицията

Павлета ДАВИДОВА

Всеки, който отсега си прави сметки за президентските избори, ще сбърка и хората ще го накажат. С тези думи държавният глава Росен Плевнелиев се измъкна от въпроса дали ще се кандидатира за нов президентски мандат. Докато отчиташе 3-годишнината от заемането на поста, държавният глава обяви, че е рано да направи заявка за бъдещето. Не стана ясно и дали би се осмелил да влезе в надпреварата, ако Бойко Борисов се кандидатира за президент. Той добави, че средата е динамична, трябва да се изчакат местните избори, и призна, че българите ще накажат всеки, който си прави сметките през 2015 г., а не работи. По този повод Плевнелиев обяви, че се надява 2015 г. да е година на действията, а не на сметките. Според него 2012 г. е била годината на дългосрочното планиране, 2013 г. - на гражданската енергия, а 2014 г - на извънредна нестабилност.

Държавният глава "забрави" да отговори на последния журналистически въпрос, свързан с готовността му да назначи нов главен секретар на МВР, ако правителството отново му върне това правомощие с промените в Закона за МВР. На няколко пъти той благодари на премиера за разбирането, което проявявал, и повтори, че работи много добре с правителството. Плевнелиев не се съгласи, че е имал разнобой с управляващите за охраната на границата. "По отношение на парите за отбраната сме на различни позиции, но това не означава, че сме на различни позиции по принцип. Разбирам министър-председателя. Имаме мъжки и коректни отношения с него", обобщи той.

Плевнелиев се закани да следи казуса с КТБ - ще следи за осъден и колко пари ще се върнат. Според него 25 г. живеем в "заметен преход". Не казахме истината за ДС, за комунизма, за приватизацията, върна се той към любимата си тема за миналото. Той отново се закани да отстоява провеждането на референдум по изборните въпроси и се оплака, че предишното правителство подходило арогантно към събраните от Георги Близнашки подписи.

Президентът не пропусна да се впусне в критики към Русия. Отстоявам категорична и принципна позиция относно руската агресия в Крим и необходимостта от спазване на върховенството на закона от всички, включително и Русия, заяви той. Президентът подкрепя "решително" санкциите срещу Русия и разделя историята на Европа преди и след Крим. Според него България може и е длъжна да добави стойност към ЕС, а не да "седи безмълвно в ъгъла или да играе ролята на нечий троянски кон".

Президентът защити и управляващата коалиция с думите, че търсенето на компромис не е слабост и политическа безпринципност. Той се впусна в похвална реч към социалния министър Ивайло Калфин, но добави, че не страда от излишна скромност и именно назначеният от него служебен кабинет е подготвил основите, на които да стъпят сегашните управляващи за пенсионната реформа. "Лично аз се притеснявам от прекалено дългия хоризонт, който се дава за достигане на 65-годишна възраст за пенсиониране. С Дянков го планирахме да стане по-рано", призна Плевнелиев. Той не пропусна да похвали съставените от него служебни правителства, които по думите му успокоили нацията и задали правилната посока за излизане от кризата.

Снимка Мариета ТОМОВА

Действам без емоции и прагматично, заяви Росен Плевнелиев

ВРЕМЕ Е ЗА СОЦИАЛНА ЧУВСТВИТЕЛНОСТ

"Време е нашите политики и управляващите да обърнат внимание на социалната сфера, на това какъв е халът на българския народ. Социалната чувствителност трябва да е много по-ясно изразена. Да чуем пулса на хората, да отговорим защо след 25 г. преход България е най-бедната страна на ЕС", призова вицепрезидентът Маргарита Попова.
Попова смята, че трябва да се обърне сериозно внимание и на националната сигурност, и в частност на проблема с бежанците. Тя припомни, че кабинетът на Орешарски изработи стратегия за интеграция на бежанците. Според нея трябва да се помисли дали Съветът по интеграция трябва да остане към социалното министерство, защото касае образованието и здравното осигуряване. Попова призова и за повече европейска солидарност. Във вътрешен и външнополитически план трябва да сме малко по-инициативни, завърши отчета си Попова.

ПРЕЗИДЕНТЪТ СЕ ОПЛЕТЕ ЗА ПРИНОСА СИ В ЕНЕРГИЙНАТА ДИВЕРСИФИКАЦИЯ

Въпреки хвалбата си за принос към енергийната диверсификация на България, президентът се оплете какво точно е постигнато. Той опита да омаловажи и разнопосочните позиции с кабинета за газовия хъб. "По отношение на идеята за газов хъб казах, че не съм против, но не съм впечатлен. Аз съм и първият държавен глава, който каза, че докато зависим от една тръба, ние не сме конкурентоспособни", заяви той. Според него "Южен поток" и "Набуко" трябва да бъдат синхронизирани с третия либерализационен пакет, а скоро България може да започне да купува катарски газ. Плевнелиев смята, че е постигнал една от целите си при миналогодишното посещение в Катар - коридора Север-Юг. Той се похвали, че е договорил България да купува катарски газ.

Попова призова за реформи и в МВР

Павлета ГЕОРГИЕВА

Реформите в съдебната система трябва да бъдат придружени и от такива в МВР. Тази теза застъпи вчера вицепрезидентът Маргарита Попова. Тя подчерта, че за качеството на процеса значение имат и разследващите полицаи, оперативните работници и дознателите, които събират доказателствата за прокуратурата. Ако реформите в съдебната система не вървят заедно с качеството и подбора на кадри в МВР, няма как да има добри резултати, обобщи Попова.

Вицепрезидентът призова управляващите да се въздържат от непрекъснати структурни реформи. Според нея промените в законите за съдебната система трябва да са съгласувани със следствието, съда, прокуратурата и ВСС, които също да участват в процеса по подготовката и изпълнението на реформите. Малко ми липсва единодействие и съвсем ми липсва говорене за реформи в МВР, обобщи Попова.

Лицата, поискали българско гражданство през 2014 г., са 5999. Година по-рано броят им е бил 7954. 32 са депозирали молби за убежище, през 2013 г. те са били 25, а през 2012 - 19. Във връзка с работата на Комисията по помилванията за три години имаме общо 13 помилвани граждани, като за 2012 г. указът за помилване е един, за 2013 г. - 8, а за 2014 г.- 4, добави Попова. Тя отчете като положителен факта, че миналата година гражданите, които са се освободили от гражданството си, са по-малко - това са направили 155 души. С 221 повече от 2013 г. са хората, които са възстановили българското си гражданство. За 2014 г. те са 389.

Родители протестират срещу съдържание на учебници

Родители от Варна се събраха вчера пред сградата на инспектората по образованието в морската столица, за да поискат незабавна смяна на учебниците в основния курс на обучение. "В тях има много безумни уроци с откровено невярно съдържание, които освен всичко друго разделят, а не обединяват нацията", посочи Костадин Костадинов, който е историк по образование. Той се аргументира с конкретни текстове от учебници по четене, литература, музика и "Човекът и обществото" в отделните класове.

Теменуга Петрова, родител на третокласник, изрази възмущение от начина на изучаване на чужд език. По думите й децата учат глаголни времена по чуждия език, далеч преди да са научили какво значи това понятие на български. "Необходими са спешни мерки, за да спре това образователно безумие", казаха родителите.

Те посочиха, че са писали две писма до министерството, но отговор така и не са получили. Ако до две седмици министърът не реагира и не се срещнем, ще спрем децата си от тези предмети, обявиха протестиращите. Родителите представиха своите искания пред началника на инспектората на образованието Венцислава Генова, която пое ангажимент да им съдейства за осъществяване на връзка с министерството.

От образователното министерство многократно са заявявали, че първо трябва да бъде приет новият закон за училищното образование, който тепърва ще се обсъжда в парламента, и чак след това да се пристъпи към промяна в учебните програми и съдържанието на учебниците.

Отхвърлиха предложение на БСП за поетапна отмяна на санкциите срещу Русия

С 12 гласа "против" и 4 "за" външната комисия към НС отхвърли проект за решение на депутати от ПГ на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ да се предложи инициатива на ЕС за поетапна отмяна на санкциите срещу Руската федерация и отделни лица, по-конкретно руски парламентаристи.

Предложението бе подкрепено от депутатите на БСП и АБВ, а всички останали бяха "против". Представителите на "Атака" изобщо не дойдоха на заседанието.

Външният министър Даниел Митов заяви пред депутатите, че диалогът се води единствено, ако има доверие. Според него трябва да има добра воля и от другата страна и това е индикаторът, около който са се съгласили външните министри на ЕС. Народният представител от БСП Янаки Стоилов заяви, че дискусията в по-голямата си част е очертала сериозно отношение към темата, но за да се стигне до оценката на отделните действия, трябва да се опитат да са наясно за причините за конфликта на територията на Украйна. "Този конфликт, дори в най-важното си измерение, не е между Русия и Украйна, той е глобален конфликт", заяви Стоилов. По думите му трябва да се мисли за поетапна промяна във формите на реакция, а санкциите не способстват за политическите решения.

ДУМА ПОЗНА: КОНСТАНТИНОВ СЕ ВЪРНА В „ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ"

Както ДУМА обяви още в края на ноември, бившият шеф на "Информационно обслужване" Михаил Константинов отново оглави съвета на директорите на звеното. Потвърди се и, че изпълнителен директор отново ще бъде Ивайло Филипов. Валентина Недялкова и Юлияна Калчева също влизат в съвета на директорите.

Припомняме, че рокадите в ИО бяха предвидени за 22 декември, а бяха предложени от министър Ивайло Московски на 14 ноември. Според сайта на "Информационно обслужване" обаче рокадата е станала след празниците - на 5 януари.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

„Не държа да съм силен, но много държа да бъда полезен на обществото президент

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ С ПРИЗНАНИЕ ЗА „ТЕЖЕСТТА" НА ДЪРЖАВНАТА СИ ПОЗИЦИЯ

НС одобри стратегията за съдебна реформа

БСП не приема премахването на статута на ВСС като постоянно действащ орган, заяви Михаил Миков

Юлия КУЛИНСКА

НС одобри след 4-часови дебати вчера актуализацията на стратегията за съдебна реформа с подкрепата на всички парламентарни групи без "Атака" и депутатите на Бареков от БДЦ. Документът беше приет с 173 гласа "за", 4 "против", а 18 се въздържаха. За него гласуваха депутатите от БСП и ДПС, въпреки критиките си към документа. Припомняме, че в края на миналата година ръководствата на прокуратурата и съдилищата дадоха "зелена светлина" за проекта, при засилен натиск и очаквания от страна на магистратската гилдия, както и на партньорите от ЕС и САЩ, за радикално реформиране на системата.

В защита на документа се изказа Христиан Митев от ПФ, който одобри разделението на две професионални колегии на ВСС. Стефан Кенов от БДЦ изрази съмнение, че с актуализацията правосъдният министър и РБ извличат политически дивиденти. От АБВ обявиха, че по промените има обществен консенсус. Съвсем очаквано от ГЕРБ също застанаха зад документа. От "Атака" обаче не го харесаха, защото не бил безспорен. Целта на промяната в законите за съдебната власт е някои политици да влязат в затвора, заплаши Радан Кънев от РБ.

С цитат от древногръцката трагедия "Антигона" от Софокъл "навярно тежък бащин грях изкупвате", лидерът на ДПС Лютви Местан контрира реформаторите. Той съзря като основен проблем при осъществяването на съдебната реформа промяна в Конституцията и свикването на ВНС. Според Местан стратегията "не е реформа, а партийна самоцел", но все пак партията му гласува "за".

В крайна сметка председателят на БСП Михаил Миков предложи компромисен вариант, като предложи редакция, която гласи, че НС одобрява актуализираната стратегия като основа за законодателни промени на конституционната рамка за съдебната власт и смята да повиши качеството и ефективността на модела на ВСС като постоянно действащ орган. Идеята му беше приета със 177 гласа "за". Миков предупреди, че подкрепата им не бива да се разглежда като предрешаваща позицията на партията за съгласие по други теми, които са внесени в НС. Той определи стратегията като много противоречива и уточни, че БСП не приема премахването на статута на Висшия съдебен съвет като постоянно действащ орган. Прави се опит с поредните законови промени да се имитира дейност и загриженост. "Бихме искали с повече гарантираност в решението на НС да направим допълнения, които да ни дадат шанс да се включим в подкрепата на намеренията на правителството" заяви Миков. Съпартиецът му Филип Попов коментира, че целите в стратегията са достойни и следва да се подкрепят, но реализацията им е твърде неясна и незащитена в предложените текстове.

Точка на дебатите сложи правосъдният министър Христо Иванов, който уточни, че това не е стратегия за ВСС, а документ, който се занимава с всички проблеми на съдебната система като юридическото образование, натовареността и разпределението на човешкия ресурс на съдебната система, конкурсите, атестирането.

Музиканти поискаха с концерт пред парламента отношение към културата

Надежда УШЕВА

"Това не е протест, защото е крайно време отношението на държавата към българската поп и рок музика да се промени", каза пред ДУМА Здравко от дует "Ритон" на вчерашния едночасов концерт пред Народното събрание, инициран от "Музикаутор" в подкрепа на българската музика.

"Бихме искали да имаме същите преференции, които имат другите изкуства. Не искаме от държавата средства, а просто отношение към културата", подчерта известният певец. По думите на дуетната му половинка Катя задължително трябва да се увеличи процентът българска музика, която звучи в националните медии. "Ние сме единствената феноменална държава в света, в която българската музика е навряна в ъгъла. Живеем в България, а я чуваме едва около 10 процента по електронните медии", коментира Катя. "Крайно време е да спрем да критикуваме и да излезем от къщите си, да не чакаме наготово друг да ни свърши работата", допълни Здравко от "Ритон".

По думите на Орлин Горанов гилдията е жива и е време да покаже уникалното си лице пред света. На импровизирания концерт върху платформата на камион освен Орлин Горанов свои песни изпълниха "Б.Т.Р.", Орлин Павлов и др. Мотото, което обедини десетките артисти, бе "Нова година за българската музика". Според тях връщането на отменения чл. 26 от Закона за авторското право и сродните му права е наложително.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Катя и Здравко от дует "Ритон" (в средата) бяха част от музикантите, които дойдоха да подкрепят българската култура

Малцина от депутатите уважиха концерта на музикантите пред НС. Председателката на парламентарната комисия по медии и култура Полина Карастоянова не ги удостои с никакво внимание и отказа да коментира посланията им.

Депутатите улесниха изграждането на граничната ограда

Юлия ИВАНОВА

Депутатите улесниха провеждането на обществени поръчки чрез промени в закона и по този начин задвижиха по-бързото изграждане на защитното съоръжение на българо-турската граница. Притеснени от засиления бежански натиск към страната ни, народните представители подкрепиха на първо и на второ четене предложените изменения, с които се дава възможност съоръжението да се построи по метода "ин хаус". Това означава вътрешно възлагане на поръчката, което улеснява процедурата. Изменението беше одобрено със 145 гласа "за", 5 "въздържали се" и един "против".

Приемам, че една година по-късно е осъзната острата нужда от засилване на охраната по границата, заяви от трибуната на НС зам.-председателят на ПГ на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ и бивш военен министър Ангел Найденов. Той беше категоричен, че всеки ден забавяне по изграждането на съоръжението на границата ни носи риск за хората, осигуряващи сигурността на страната, и увеличава разходите за борба с нелегалното преминаване на бежанците. Найденов подчерта, че тези рискове за сигурността ни се превръщат в заплахи от терористична опасност, които заплашват и социалната ни система. Според Найденов в интерес на гражданите е да се намери приемливо решение като процедура, срокове, прозрачност и възможности за контрол. Той определи като смущаващо това, че вносителите на промените не разясняват начина на финансиране на съоръжението, а контролът за изразходване на средствата от страна на държавата е занижен. При параметрите, съобщени от премиера преди дни, бе посочено, че ще струва малко под 10 млн. лева за 10 км, което е твърде много, категоричен беше Найденов.

ДПС с декларация против политическите уволнения

Милена НИКОЛОВА

С декларация против политическите уволнения в администрацията от сегашните управляващи излезе вчера ПГ на ДПС пред парламента. Справката с имената беше прочетена от зам.-шефа на ПГ на ДПС Станислав Анастасов. Преди Нова година парламентарната група на ДПС обяви, че стартира жив летопис на политическата репресия, обясни мотивите той. По думите му жертва на уволнения стават хора, набедени за близки до ДПС, които имали опит за заеманите от тях позиции. Въпреки това те ставали жертва на ксенофобски партии като Реформаторския блок и Патриотичния фронт, поясни още Анастасов.

Той каза, че списъкът с уволненията нараснал с още 30 души, като към момента това са общо 255 служители на администрациите. Анастасов допълни, че ДПС няма назначени кадри без образование. Ще продължим с изчитането им следващата седмица, обеща той.

Веднага след изчитане на декларацията на ДПС, от ГЕРБ скочи на трибуната депутатката Цвета Караянчева, която на висок глас обяви, че има списък с уволнени от предишното правителство и изчете своя справка в цифри. В отговор Анастасов каза, че още много сряди са му необходими, за да изчете списъка с имената на уволнените от сегашните управляващи, докато този на ГЕРБ приключил днес (б.р. - вчера). Радан Кънев пък разтълкува справката за политическите уволнения като признание, че имало назначени от партийната квота на ДПС.

Нови просветни екзотики предлага министър Танев

Велиана ХРИСТОВА

Медици, инженери и студенти в други важни за страната специалности да учат без такси, но след завършването си да работят 5 години в страната. Такава идея лансира вчера просветният министър Тодор Танев пред ресорната комисия в парламента. Той не отговори как ще им се гарантират работните места, но нямало да се връща разпределението от социализма, а щяло да се намери "цивилизовано решение". Такава идея обаче няма в Стратегията за висше образование, която в момента се обсъжда в НС.

Лично виждане на Танев е също, че трябва да се създаде междинно образование над средното и преди висшето, за да има къде да се подготвят изпълнителски кадри за бизнеса. След като обаче у нас бяха ликвидирани полувисшите училища, а функциите им поеха колежите, сега стратегията за вузовете предвижда да се премахне дори колежанската степен "професионален бакалавър", а колежите масово искат да се издигнат в ранг специализирани висши училища, проектите им за това вече са одобрени в акредитационната агенция.

Министър Танев надълго обясни пред депутатите как МОН полага огромни грижи за средищните и защитените детски градини, каквито обаче в България... няма. По думите му, при закриването на детски градини персоналът ще се ползва от обезщетенията по програма "Оптимизиране на училищната мрежа". В МОН се готвели поправки в Закона за развитие на академичния състав, който наплоди стотици професори без критерии. ВАК няма да се връща, но ще има минимални изисквания за научни приноси и вузовете автономно ще контролират дали те се спазват, намекна министърът.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

Управляващите приеха програмата си и я скриха

Само Библията и Коранът не могат да се редактират, програмата може, казва Бойко Борисов при обсъждането ѝ

Станка ДИНЕВА

Правителството прие на заседание на Министерския съвет вчера управленската програма на четворната коалиция и я скри. "Програма на правителството за стабилно развитие на Република България (2014-2018 г.)" не бе дадена на журналистите и не бе публикувана на сайта на кабинета, както бе обещано. Не се състоя и очакваният брифинг на вицепремиера по коалиционната политика и държавната администрация Румяна Бъчварова. Всички министри отказаха да я коментират пред журналистите.

Програмата ще бъда раздадена на медиите в петък след заседанието на Съвета за развитие, на което ще бъде обсъдена и приета, съобщиха неофициално от пресцентъра на Министерския съвет. Целта на създаването на съвета бе да се обсъждат "всички спорни въпроси на коалицията" и такива, които са "свързани със стратегическото развитие".

Независимо че програмата не стана публична, на сайта на правителството се появи стенограмата от обсъждането ѝ. От нея става ясно, че по темата са се изказали премиерът Бойко Борисов и вицепремиерите Румяна Бъчварова и Меглена Кунева. По думите на Бъчварова документът съдържа 191 приоритета, 423 цели и 1153 мерки за изпълнение.

Само Библията и Коранът не могат да се редактират, заявява Борисов по време на обсъждането по повод възможните промени в документа. Думите са в отговор на изказване на Бъчварова, че "все още има предложения за някои допълнения и корекции".

"Ние към днешна дата нямаме никакъв документ, че той ("Южен поток" - бел. ред.) е спрян", отговори Борисов на коментарите на медиите във вторник, че спреният от Русия газопровод присъства в програмата. "За газовия хъб това са предложения, които специалистите сега смятат, изчисляват, рисуват, чертаят - неща, които изискват време", обясни премиерът отсъствието в документа на предложения от самия него заместител на "Южен поток".

Програмата дава знак, че правителството планира да изкара мандата си. "Ние искаме да изкараме мандата на това правителство и никакви - нито местни, нито президентски избори, могат да му повлияят", заявява Борисов. Той обещава повече да не се шегува, че ще "сложи" жена-кандидат за президент на ГЕРБ. "Даже и аз вече няма и да се шегувам на тези теми. Просто ми омръзна, мина ми животът в това да ме питат кога ще ставам президент", казва той.

Премиерът си направи и поредната "шегичка". "От 15 години е този въпрос, а дето се вика, не ме питат дали няма да искам да изместя Фандъкова. Да дадем тема още 3 дни на социолози, политолози и т.н. да анализират този въпрос. Откъде знаят, че не искам да се разменим с Фандъкова?", пита Борисов. И за всеки случай уточнява: "Това е малка шегичка за разведряване на обстановката." Сравнява се и с министъра на образованието Тодор Танев: "Образователният министър как ме гледа - и аз като теб така да се пошегувам, та после 3 дни да ме анализират".

Вицепремиерът Меглена Кунева много харесвала програмата. Тя настоявала да има "отчетен механизъм" по изпълнението ѝ, пише в стенограмата. Според пресцентъра на МС срещу всяка задача е записан срок и отговорник.

Разбиха централа на БСП в Лом

Във вторник през нощта са били разбити прозорците на клуба на БСП в Лом - "Червената къща", съобщиха от партията. За деянието са сигнализирани служителите на МВР, които са направили оглед. На този етап няма яснота дали не става въпрос за обикновена, характерна за десницата, хулиганска проява, коментираха местните социалисти. Те припомнят, че на изборите през 2011 година след подобни криминални прояви, под ръководството на Искра Фидосова, ГЕРБ спечели със сериозен натиск над избирателите. Ръководеното от Цветан Цветанов МВР тогава не е обърнало особено внимание на сигналите за насилие, побои и участие в кампанията на колеги на Бойко Борисов от охранителния бизнес през 90-те години.

"Очаква се кандидатът, който БСП Лом ще издигне за кмет на общината през есента, да бъде основен фаворит за спечелване на изборите. Ръководството на общинската партийна организация е силно мотивирано да не позволи насилието и страхът да са определящи за изборните резултати", отбелязват от БСП.

Снимка Мариета ТОМОВА

На вчерашната дата, именникът-българският патриарх Неофит, отслужи литургия в катедралата "Св.Неделя" по повод деня на Св. Максим Изповедник и мъченик Неофит

РАБОТИМ СИСТЕМАТИЧНО, ЩЕ ИМА РАЗВИТИЕ, ОБЕЩА ЗАМ.ГЛАВНИЯТ ПРОКУРОР ЗА СЕРИЯТА УБИЙСТВА

"Работим систематично, методично и всеки в рамките на общата цел", заяви зам.главният прокурор Борислав Сарафов по повод разследванията на поредицата от убийства, с които стартира 2015 г. Ако има развитие по случаите, ще бъде иницииран брифинг, стана ясно още от думите му. На този етап Сарафов не даде никаква нова информация, но намекна, че вероятно до края на седмицата ще има. Той увери, че институциите работят съвместно и конструктивно. Сарафов направи изненадващо посещение в МС заедно с главния секретар на МВР Светлозар Лазаров. Двамата бяха видени от медиите в момента, когато вече си тръгваха от сградата преди заседанието на кабинета. Пред журналисти Лазаров обясни идването си с това, че имал рожден ден и дошъл да почерпи по този повод.

Запитан по каква причина премиерът Бойко Борисов го е посетил преди два дни, рожденикът заобиколи въпроса и използва случая да благодари на премиера, на Сарафов и на главния прокурор Сотир Цацаров за подкрепата в работата. Припомняме, че в неделя в МВР се проведе оперативно съвещание, след което Бойко Борисов обеща авторите на няколкото убийства през януари да бъдат хванати „през тази седмица".

80 години

инж. ЯНКО ХРИСТОВ ДЮЛГЕРОВ

Роден на 22 януари 1935 г. в София. Изявен младежки, партиен, държавен и стопански ръководител. Активен участник в изграждането на социалистическа България. Значимо място в биографията му се вписва дейността му като дългогодишен директор на ЗЕПЕ - Горубляне (Интеркварц) - най-модерния завод за електронни елементи на Балканите. С високия си професионализъм, с неизчерпаемите идеи за нови технологии, ставащи реалност, с умението да работи с хората, даде своя принос за развитието на родната електроника.

Останал верен на левите идеи и след промените участва активно в обществения и политически живот на страната.

ЖЕЛАЕМЕ МУ КРЕПКО ЗДРАВЕ, ДЪЛГОЛЕТИЕ И ВСЕ ТАКА БОДЪР ДУХ!

ПК "Единство" при РС на БСП-Оборище, колеги, приятели и другари

България ще връща нелегални емигранти на Турция

Станка ДИНЕВА

Правителството прие протокол, в който се описва как точно ще става връщането на незаконно влезли в страната бежанци от Турция. С него се прилага Споразумението между Европейския съюз и Анкара за обратно приемане на незаконно пребиваващи на територията на ЕС лица.

С протокола се определят изискванията, условията и процедурите за прилагането на т.нар. реадмисионно споразумение между България и Турция. В документа е посочено кои са компетентните органи, които ще могат да връщат нелегални емигранти. А също през кои гранични контролно-пропускателни пунктове ще става това.

По информация от пресцентъра на Министерския съвет връщането на незаконно влезли в нашата страна бежанци от територията на Турция ще става през ГКПП Капитан Андреево - Капъкуле. Не е предвидено предаване на граждани на трети страни през българските летища, съобщи пресслужбата на кабинета.

В двустранния документ са описани и сроковете, в които ще се връщат бежанци, съобщава пресцентърът. Тази разпоредба важи и за граждани на трети страни, които транзитно преминават през България. Утвърдени са и съпътстващите документи, с които нелегалните емигранти ще бъдат връщани в Турция.

ПРОКУРАТУРАТА ИСКА ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА ПРИСЪДАТА ЗА ЦВЕТАНОВ

Прокуратурата поиска от Софийския апелативен съд да потвърди присъдата на бившия вътрешен министър Цветан Цветанов за отказаните СРС-та. По това дело Цветанов е подсъдим за неизпълнение на служебни задължения. По него бившият вътрешен министър чу от градския съд осъдителна присъда от 4 години затвор. Те му бяха отсъдени, след като съдът го призна за виновен в това, че той, пренебрегвайки разрешенията, подписани от съдия, е поставил собственоръчно резолюции "Не!!!" на шест искания за СРС-та. САС обяви, че ще се произнесе в законовия срок.

Срещу бившия вътрешен министър на ГЕРБ има общо три дела в съда и трите бяха спрени заради имунитета му като народен представител. След като този имунитет бе поискан от главния прокурор, а Цветанов доброволно си го даде, делата бяха насрочени. Две от тях стигнаха до втора съдебна инстанция. Срещу Цветанов се очаква в САС да продължи и другото дело. По него бившият вътрешен министър е подсъдим за присвояване на 50 000 лева в полза на бившия директор на РЗБОП във Велико Търново Орлин Тодоров. По него Цветанов бе оправдан на първата инстанция. Това дело е насрочено в САС за 26 януари.

Все още не е приключило на първа инстанция делото срещу него за мобилното подслушване. В СГС то е насрочено за 29 януари. По него ексминистърът е подсъдим с трима бивши директори на СДОТО Сергей Кацаров, Камен Костов и Цветан Иванов.

www.duma.bg

Младата социалистка поля с вода ръцете на акушерката Гергана Ядкова, преди 2 години изродила сина й Максим, който също присъства на ритуала

Социалисти от Благоевград поздравиха родилното отделение на болницата

Социалисти от Благоевград посетиха родилното отделение на МБАЛ в града по случай Бабин ден и подариха на отделението 30 комплекта спално бельо. Йордан Симонски, член на изпълнителното бюро на БСП в Благоевград, подари на дамите букети от червени рози.

НАЙ-НИСКАТА ЗАПЛАТА НА ДЪРЖАВНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ СТАВА 380 ЛВ.

Станка ДИНЕВА

Най-ниската заплата на държавните служители се увеличава на 380 лв. Това реши правителството на свое заседание вчера. Кабинетът одобри промените в Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, където е регулирано минимално заплащане на чиновниците.

Вдигането на минималните размери на основните месечни заплати на служителите има за цел да увеличи заплащането на труда поне над равнището на минималната работна заплата за страната. От 1 януари т. г. минималната заплата стана 360 лв. Предвидено е от 1 юли 2015 г. тя да се увеличи на 380 лв. месечно.

"Минималните размери на основните месечни заплати на държавните служители, които не достигат определения със Закона за държавния бюджет за 2015 г. минимален размер за най-ниската длъжност, заемана от държавен служител, стават 380 лева", съобщи пресцентърът на Министерския съвет. С приемането на бюджета за всяка година се посочват минималните възнаграждения във Въоръжените сили и в МВР. Останалите се регулират с наредба.

Над 1,5 млн. българи няма да се заразят от грип

Засега в София болните са много по-малко от 2014 г.

Наблюденията миналата година показаха, че ако четирима се заразят от грип, само един боледува, т.е. статистически повече от 1,5 млн. българи няма как да се разболеят, коментира директорът на Националния център по заразни и паразитни болести проф. Тодор Кантарджиев. По думите му последната седмица за цялата страна има два пъти по-малко болни, отколкото м.г. по това време. Проф. Кантарджиев припомни, че националната референтна лаборатория доказа циркулация на H3N2, който го нямаше у нас. Есента бе установено, че противогрипните ваксини не съдържат компонент срещу този щам, но проф. Кантарджиев подчерта, че това не е от особено значение за България, тъй като у нас "помалко от 2% си правят ваксина и няма значение дали ще се улучи щамът на грипната епидемия във ваксината".

В началото на седмицата в Бургас бе обявена грипна ваканция и бяха прекратени плановите операции в лечебните заведения, преустановени бяха свиждания, всички профилактични прегледи и имунизации, както и консултациите на здрави бременни жени и на деца. Причината бе, че в миналата седмица бяха регистрирани 520 случая на заболели от грип и ОРЗ, което е заболяемост 260,82 на 10 хил. души население.

Проверка на ДУМА в електронната страница на Столичната РЗИ показа, че в периода 12-18 януари са регистрирани 1613 случая на ОРЗ и грип, а заболяемостта е 123,16 на 10 хил. души население. В третата седмица на 2014 г. бяха регистрирани 2469 случая на ОРЗ и грип, а заболяемостта бе 189,69 на 10 хил. души. Пикът на грипа и респираторните заболявания миналата зима бе в четвъртата седмица на годината с регистрирани 3229 случая и заболяемост 248,06 на 10 хил. В РЗИ във Варна в периода 9-15 януари т.г. са регистрирани 322 случая на заболели от ОРЗ срещу 291 от предходната седмица. От информацията в РЗИ в Плевен става ясно, че в периода 12-18 януари заболяемостта за гр. Плевен е 223,13 на 10 хил. души срещу 219,25 за предходната седмица, като нивото на заболяемостта за областния град е с високи за сезона стойности.

След като в Бургаска област беше обявена грипна епидемия, очаква се вирусът да обхване още 8 области в страната, като сериозно са заплашени от грипна епидемия областите Варна, Враца, Плевен, Сливен, Смолян, Добрич и Шумен, бе съобщено тази седмица.

Сред профилактичните мерки проф. Кантарджиев препоръча да държим дистанция от други хора метър-два, да мием редовно ръцете си или да ги бършем с антибактериални кърпички и да си слагаме ръката на устата, ако някой срещу нас е болен. Ако се носят маски, те трябва да се сменят на час-два.

38 общини в страната нямат нито една аптека

В 11 от 28-те области в страната липсва денонощна аптека, а на територията на 38 общини няма никаква аптека, алармираха за пореден път от Българския фармацевтичен съюз. Всяко ново правителство и всеки нов парламент обсъжда казуса и търси решение на проблема с осигуряването на лекарства за най-малките населени места. Много често именно там няма и никакво медицинско лице. Българският фармацевтичен съюз е изготвил позиция с конкретни мерки, които могат да се предприемат за подобряване на достъпа до лекарства в малките населени места, съобщи председателят Илко Гетов. От съюза предлагат различни варианти като публично-частно партньорство с местната власт, предоставяне на някакви помещения, поемане на някакви разходи от общините, за да може да просъществува услугата като търговска дейност, но и лекарствата да стигат до хората в малките, отдалечени и трудно достъпни населени места.

По думите на Гетов има възможност и за друг вариант, който може да се обсъжда, и това е т.нар. статут при личните лекари "неблагоприятни практики". В този статут се визират същите проблеми - практика в неблагоприятни условия, лоши пътища, липса на инфраструктура, малък брой хора, т.е. невъзможност да се издържаш от дейността, която работиш. В Хърватия например са въведени т.нар. "мобилни фармацевти".

Лекарка получи две години условно за грешка, довела до смъртта на дете

Сливенският окръжен съд постанови двегодишна условна присъда на ямболската лекарка д-р Славка Кирилова за неправилно лечение, довело до смъртта на двегодишно дете през 2010 г. Присъдата е с четири години изпитателен срок, а докторката няма да може да упражнява професията си през следващите две години.

Трагедията за семейството на малката Александра се разигра на 20 април 2010 г. Момиченцето постъпва в ямболската болница с диагноза остър епиглотит, но заради неправилно лечение умира след по-малко от 2 часа от остра дихателна и сърдечна недостатъчност. Три медицински експертизи, в които са участвали 11 медици, доказват, че лекарска грешка е причина за смъртта на детето. Според родителите дежурните лекари умували цели два часа как да лекуват дъщеря им, а отстрани изглеждало, че срещат подобен случай за пръв път. Тогава началникът на детското отделение д-р Кирилова обаче отрече твърденията на почерненото семейство Дюлгерови.

Кирилова ще обжалва решението на сливенските магистрати пред Бургаския апелативен съд. Родителите на Александра, които от три години вече са в Америка, се надяват присъдата и на следващите съдебни инстанции да не бъде оправдателна.

ПРИЗИВ

На 19 януари 2015 г. представители на политически партии, граждански и патриотични организации се събраха и обсъдиха изключително важен за България проблем - присъствието на военни учебни центрове (бази) на САЩ у нас. След задълбочен и изпълнен със загриженост дебат единодушно се реши, че сме против военните обекти на САЩ в България.

Република България е суверенна държава. На нейната територия не са необходими военни центрове на САЩ. Те са насочени срещу Руската федерация и срещу други приятелски съседни държави. Наличието на американски военни формирования у нас застрашава националната сигурност на страната, която може да бъде подложена на ответни военни удари и на терористични актове.

Призоваваме всички български граждани, на които е скъпа Родината ни, да протестират против учебните центрове на САЩ в България. Настояваме те да бъдат закрити и договорът за тяхното разполагане на българска земя да не бъде продължаван. Той е валиден до 31.XII.2016 г. и може да бъде прекратен от една от договарящите се страни с писмено предизвестие.

Необходим е организиран мощен протест с различни възможни форми на изяви:

- събиране на подписи сред българските граждани за закриване на американските военни учебни центрове у нас;
- протестни петиции до президента, до председателя на Народното събрание и до премиера на Република България;
- публикации в централния, областния и общинския печат;
- емисии по електронните медии на централно, областно и общинско ниво, а също използване възможностите на интернет и сайта на БАС;
- протестни митинги и шествия в страната;
- национален митинг на протест в София.

Изразяваме твърдото си убеждение, че ако обединим волята, възможностите и силите на българските граждани в борбата против военните центрове на САЩ в България - ще победим!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКИЯ АНТИФАШИСТКИ СЪЮЗ:
/Чавдар Стоименов/
БЪЛГАРСКА РАБОТНИЧЕСКА ПАРТИЯ /комунисти/
СЕКРЕТАРИ: /Евгений Унанов/ /Пенка Бетовска/
НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ "РУСОФИЛИ"
ПРЕДСЕДАТЕЛ: /Николай Малинов/
КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ НА БЪЛГАРИЯ:
ПЪРВИ СЕКРЕТАР НА ЦК /Александър Паунов/
ОТЕЧЕСТВЕН СЪЮЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛ: /Симеон Симеонов/
ПАРТИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ КОМУНИСТИ
СЕКРЕТАРИ: /Минчо Минчев/ /Васил Коларов/
ПОЛИТИЧЕСКА ПАРТИЯ "БЪЛГАРСКАТА ЛЕВИЦА"
ПРЕДСЕДАТЕЛ: /Маргарита Милева/
ПОЛИТИЧЕСКА ПАРТИЯ "НОВА ЗОРА"
ПРЕДСЕДАТЕЛ: /Минчо М.Минчев/
СЪЮЗ НА КОМУНИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПРЕДСЕДАТЕЛ: /Александър Пеев/
ФЕДЕРАЦИЯ ЗА ПРИЯТЕЛСТВО НА НАРОДИТЕ НА РУСИЯ И ОНД
ПРЕДСЕДАТЕЛ: /Захари Захариев/
ФОРУМ "БЪЛГАРИЯ - РУСИЯ"
ПРЕДСЕДАТЕЛ: /Светлана Шаренкова/

Молим всяка партия или организация, която желае да подкрепи призива, да съобщи на тел.: 02/8107 220.

19.01.2015 г.
София

www.duma.bg
ДУМА ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

1800 българи „ужилени" от поскъпването на швейцарския франк

Преди 7 години банките ги посъветвали да теглят ипотечни кредити в тази валута, днес заемите им стават непогасяеми

Протест на граждани, които имат кредити в швейцарски франкове, ще се проведе тази неделя пред сградата на общината в Бургас. Това каза организаторът Виолина Райнова от черноморския град, пред "Фокус". Хората се организират в социалната мрежа в интернет. Протест ще има и в София, Пловдив и Варна. Гражданите ще обсъдят единни действия срещу банките. Райнова обясни, че хората са теглили ипотечни кредити през 2007 година, когато швейцарският франк е бил на много ниски стойности. Тя уточни, че става въпрос за валутни програми, които са предлагани на гражданите през 2007-2008 година за теглене на кредити срещу ипотеки. Предложението обаче е кредитът да е в швейцарски франкове. Ако не се тегли такъв кредит, е нямало как да се закупи жилище, обясни Виолина Райнова.

"Курсът на франка тогава беше 1,20 лв. Условията бяха много добри, но са били уловка. Самите банки ни посъветваха да изтеглим такъв вид кредит. Сега валутата скочи много и това прави непогасяеми кредитите ни. Трябва да решим какво ще правим оттук нататък, тъй като не можем да плащаме вноските, а банките не искат да разговарят с нас, да предоговорят условията. Не ни предлагат никакви варианти", казва Райнова. Тя е убедена, че държавата нехае, няма никаква политика от страна на БНБ и от финансовото министерство. "В същото време ние следим какво се случва в Европа. В Унгария е взето решение на национално ниво, както и в Полша, в Сърбия. В тези държави има масово такива кредити и там правителството се е намесило в този проблем. В България въобще не се говори за това, че има такъв проблем", изтъкна Райнова. Според нея медиите не отразяват проблема, тъй като банките са им рекламодатели. "По данни на БНБ потърпевшите сме, около 1800 души, което е много малко за България. Все пак ще предприемем единни действия, тъй като има заведени дела. Дори се обсъждат мерки спрямо България като цяло и завеждане на колективни съдебни дела в Страсбург. Досега има 25-30 заведени дела. Те се водят много бавно и все още няма решения. Предстои да се заведат и нови. Надяваме се някой да ни чуе в тази държава, защото сме данъкоплатци. Българи сме и живеем тук, работим, получаваме доходи, внасяме си осигуровките. Трябва да имаме някакви човешки права. Трябва да ни чуят", каза Райнова.

ДУМА припомня, че в края на миналата седмица Централната банка на Швейцария премахна наложеното ограничение за стойността на франка от 1,20 евро. Буквално за часове швейцарският франк поскъпна рязко спрямо еврото (с около 30%) и долара (с около 25%). Ограничението бе наложено през 2011 г. в разгара на дълговата криза в еврозоната. Тогава еврото се обезценяваше, а поскъпващият франк се оказа сериозен проблем за швейцарските износители, които трябваше значително да понижат цените си, за да останат конкурентоспособни на международните пазари. Само допреди няколко дни ръководството на централна банка на Швейцария продължаваше да твърди, че наложеният лимит е основополагащ за паричната политика в алпийската държава, но въпреки това крайното решение бе ограничението да отпадне.

Обявеният курс на БНБ за днес е 1,9564 лв. за 1 швейцарски франк.

ВДИГАТ ЦЕНАТА НА ТИР КАРНЕТИТЕ ЗАРАДИ ФРАНКА

Асоциацията на българските предприятия за международни превози и пътищата (АЕБТРИ) извършва разплащанията по карнетите ТИР в швейцарски франкове, поради което курсът на швейцарския франк е от изключително значение, се казва в съобщение на сайта на АЕБТРИ. По принцип политиката на асоциацията е насочена към запазване на цените на карнетите възможно най-дълго, за да може превозвачите да планират разходите си дългосрочно. За съжаление при такава рязка промяна запазването им е невъзможно, се казва в съобщението . Във връзка с това УС на АЕБТРИ определи нови цени на карнетите от 26.01.2015 г. Карнет ТИР - 14-листов, вече ще струва 172 лв. Карнет ТИР - 6-листов от 118 лева става 134 лв., а карнет ТИР - 4-листов от 91 лева поскъпва на 98 лв.

Мерките на ЕК срещу руското ембарго не помогнали на нашите фермери

Статистиката за промяната в цените на млякото за България и за всички други страни ще бъде дискутирана на Съвета на министрите на земеделието на 26 януари. Това каза пред журналисти министърът на земеделието и храните Десислава Танева, която участва в заседанието на Министерския съвет, предаде "Фокус".

Танева изтъкна, че още на декемврийското заседание на Съвета на министрите е предложила да се въведе практика за директно подпомагане на тези ферми, но това предложение не е получило достатъчна подкрепа. Тази практика е прилагана, когато през 2008-2009 г. имаше криза в млечния сектор, припомни министърът и допълни, че за ЕК все още няма такава криза. "На заседанието на 26 януари това на практика е основна точка, която ще бъде разисквана. Ще бъдем информирани за състоянието на сектора вследствие на руското ембарго и ще бъдат дискутирани отново мерки за подкрепа, които да се приложат", каза Танева. По думите ѝ приложените досега на практика не повлияха на българските земеделски производители поради спецификата на нашето производство. Танева даде пример с мярката за частно складиране на сухо мляко и краве масло, която няма как да окаже влияние, тъй като не произвеждаме такива продукти, или това е в много малко количество. Министърът допълни, че мярката за частно складиране на сирена също не е оказала влияние. "Предложихме сумата за тази подкрепа да дойде като бюджет от налозите, които се дължат от тези страни, които произвеждат над квотите си, а ние сме страна, която не достига квотата си", посочи министърът. Тя обясни, че в някои от страните вече срещаме подкрепа, тъй като тенденцията за спад на цените на млякото има не само у нас, но и в други европейски страни. "Надявам се, че ще се постигнат някои общи решения относно какви мерки да бъдат приложени в тази стопанска година", допълни Танева.

Опростяват процедурата по разваляне на неплатени приватизационни сделки

Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол (АПСК) ще предложи с промени в Закона за приватизацията да се опрости процедурата по разваляне на приватизационни сделки при забавяне на плащането на цената по тях. Това коментира пред журналисти членът на Надзорния съвет на агенцията Руси Статков, след участието си в заседанието на парламентарната икономическа комисия, предаде БТА.

Сега има ограничение за разваляне на сделки, докато не минат всички дела. Ще предложим там, където не е платена цената, тази процедура да бъде опростена и веднага да си върнем това, което е останало на държавата, допълни Статков.

АПСК очаква приходи за близо 6 млн. лева от дейности от следприватизационен контрол за следващите два месеца, каза пред журналисти изпълнителният директор на Агенцията Емил Караниколов, който също участва в заседанието на комисията. Става дума за продажба чрез публични търгове на три имота, два от които са в София.

Комисията прие вчера отчета за осъществяване на процеса на приватизация и следприватизационен контрол през периода 1 януари - 30 юни 2014 г., внесен от НС на агенцията. За този период приходите от приватизация са 1,330 млн. лева, а от следприватизационна дейност - 1,030 млн. лева.

Агенцията е с готови тръжни процедури за три дружества, ако обаче Надзорният съвет и принципалите им ги одобрят. Начална цена от по около 10 млн. лева е обявена за "Овча купел" и за "Военно издателство". Третото дружество е НИТИ Казанлък, което е от ВПК. Продажбата му ще става чрез конкурс, а агенцията няма да приема оферти под 3,5 млн. лева.

Дружеството "Хирургически клиники" в Монтана също ще бъде предложено за продажба, след като МС вземе решение за метода за приватизацията му. Данъчната оценка на обекта е над 11 млн. лева. Има проявен инвеститорски интерес към дружеството, в това число и за запазването му като болница, допълни Руси Статков.

РБ предлага 200 хил. лева праг за регистрация по ДДС

Във фейсбук-профила си народният представител Настимир Ананиев от Реформаторския блок (РБ), който е член на парламентарните комиисии по транспорт и външна политика, анонсира промени в два закона, които РБ внася, съобщи news.bg.

Днес (вчера - б.р.) от РБ внасяме предложения за изменение на Закона на счетоводството и Закона за ДДС. Промените целят да подпомогнат малкия и среден бизнес, пише Ананиев.

Едното предложение е за вдигане на прага за задължителен одит при едноличните търговци от 100 000 на 200 000 хиляди лева оборот.

В закона за ДДС се предлага прагът за регистрация да се вдигне от 50 000 на 200 000 лева. Предложението се прави с цел по-малко търговци да се задържат изкуствено под прага за регистрация по ДДС, за да си спестят тежкото счетоводство.

Ако бъде приета промяната, може да се очаква и положителен ефект - изсветляване на част от сивата икономика и повече данъчни приходи в държавния бюджет, смята Ананиев.

www.duma.bg
ДУМА ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Състоянието на пшеничните посеви не е добро

Състоянието на посевите с пшеница не е добро, като най-вероятно част от тях няма да могат да презимуват.

В България отдавна не се е случвало зимата да завари такава шарена картина в посевите със зимни житни култури. До това положение се стигна в резултат на тежките агрометеорологични условия през есента. В средата на януари все още има посеви, които са във фаза "поникване". Има и посеви във фаза 1-ви - 3-ти лист, други в начало на братене, а и такива, които вече са братили и са в сравнително добро състояние. Последните са в най-благоприятна фаза за презимуване, но за съжаление и най-малко като площи.

Снегът, който падна през декември и в началото на януари, не стигна до крайморска Добруджа, където са съсредоточени основните площи с пшеница в страната. Недобре вкоренените растения там са изложени на риск от силните ветрове, които са характерни за този район, и ниски нощни температури. От една страна, е възможно да се стигне до физиологично изсъхване на растенията, поради това, че слабата коренова система не може да компенсира изпарената от листата вода. В случай на нощно замръзване пък размразяването на почвата през деня ще доведе до разкъсване на корените и изтегляне на растенията. Докато срещу ветровете не може да се направи нищо, то срещу изтеглянето посевите могат да се валират за притъпкване на растенията към почвата. Повишената влажност през лятото и есента на миналата година, както и многото растителни остатъци, които останаха в необработени площи, са предпоставка за наличие на висок инфекциозен фон от болести при всички житни култури от брашнеста мана, жълта ръжда и други.

Търговията със зърно и зърнени продукти в страната остава слаба. Обстановката на пристанищата е спокойна, товарят се минимални обеми пшеница и слънчоглед за експорт. Цените на основните зърнени култури запазват нивата си от предходния отчет, като само при хлебната и фуражната пшеница в североизточните области от страната се наблюдава покачване средно с четири и половина процента.

Количествата зърно и зърнени продукти, напуснали страната за периода 05.01.2015 - 12.01.2015 г., възлизат в размер на 34 793 т, което е със 175 177 т по-малко спрямо предходния отчетен период. По основни видове зърно и зърнени продукти обемите са както следва: пшеница - 27 954 т; ечемик - 2957 т; рапица - 2658 т; брашно - 20 т; царевица - 101 т; маслодаен слънчоглед - 383 т; ориз - 504 т; кориандър - 68 т и слънчогледово брашно - 125 т.

СЪСТОЯНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ПАЗАР

Пшеницата с високи хлебопекарни качества е в ценовия коридор от 260 - 340 лв./т, като във Варненско и Добричко се отчита ръст средно с почти 5 на сто. Средната цена на тази култура е без промяна - 299 лв./т.

За същия период на миналата година цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите от 320 - 375 лв./т и средната цена е била 347 лв./т.

През реколтната 2012 г. цените са били съответно 480 - 520 лв./т.

Пшеницата с ниски хлебопекарни качества е на нива от 240 - 310 лв./т. И при тази култура се наблюдава покачване в североизточните области средно с четири и половина процента. Средната изкупна цена за страната е 264 лв./т без ДДС.

През миналогодишната реколта цените на пшеницата с ниски хлебопекарни качества са били в рамките на 300 - 340 лв./т без ДДС, а средната цена е била 324 лв./т без ДДС.

През 2012 реколтна година цените са били също в диапазона 440 - 480 лв./т.

Пивоварният ечемик запазва ценовите си нива от 260 - 270 лв./т. Средната седмична цена за страната е 265 лв./т без ДДС.

През миналогодишната реколта тези нива са били 300 - 320 лв./т, а през реколтната 2012 г. цените са били съответно: 410 - 430 лв./т.

Фуражният ечемик се търгува на нива от 240 - 280 лв./т и отчетената средна цена - 255 лв./т също е непроменена. Свободни количества ечемик за износ липсват и най-вероятно през следващите месеци търговията чувствително ще намалява.

През миналата реколтна година цените са били в рамките на 280 - 320 лв./т без ДДС, а през 2012 реколтна година тези нива са били съответно 390 - 420 лв./т.

Черният маслодаен слънчоглед е в границите 490 - 660 лв./т без промяна спрямо предходната седмица. Средната цена на маслодайната култура е 617 лв./т - по-висока с 9 лв./т от края на миналата година.

През реколтната 2013 година цените на черния маслодаен слънчоглед са били на нива от 570 - 700 лв./т и средната цена е 615 лв./т, а през 2012 г. е била в диапазона от 850 - 950 лв./т.

Царевицата - зърно е с цени от 200 - 300 лв./т. Средната цена на тази култура е 239 лв./т без ДДС.

За същия период на миналата реколтна година е била търгувана в ценовите граници на 250 - 300 лв./т и средна цена от 277 лв./т без ДДС. През 2012 година тези нива са били 390 - 500 лв./т.

Брашната от производител запазват последните си нива непроменени и са съответно: тип 500 - 619 лв./т; тип 700 - 598 лв./т; тип 1150 - 571 лв./т.

Средни изкупни цени на основни култури към 12.01.2015 г.
Хлебна пшеница - 299 лв./тон без ДДС (+0,7%);
Фуражна пшеница - 264 лв./тон без ДДС (+0,4%);
Фуражен ечемик - 255 лв./тон без ДДС (без промяна);
Пивоварен ечемик - 276 лв./тон без ДДС (без промяна);
Царевица зърно - 239 лв./тон без ДДС (+0,4%);
Слънчоглед - 617 лв./тон без ДДС (+1,5%).

СТАТИСТИКА

1. ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеница от реколтната 2014 година за периода 01.07.2014 - 12.01.2015 г. е 1943 хил. т (1276 хил. т за ЕС и 667 хил. т за трети страни).

За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница възлиза в размер на 2915 хил. т, което е с 972 хил. т по-малко за настоящата година.

Пшеницата, която може да бъде изтъргувана извън страната до края на реколтната 2014 година, възлиза на 1240 хил. т.

2. ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик, напуснало страната от реколта 2014 година за периода 01.07.2014 - 12.01.2015 г., е в размер на 510 192 т (108 618 т за ЕС и 401 574 т за трети страни).

Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал на 345 979 т, което е със 164 213 т повече спрямо предходната година.

3. РАПИЦА

Общото количество рапица реколта 2014 година, напуснало страната за периода 01.07.2014 - 12.01.2015 г., е в размер на 464 905 т (405 490 т за ЕС и 59 415 т за трети страни).

Към същия период на миналата реколтна година напусналата рапица е възлизала в размер на 274 594 т или със 190 311 т повече за настоящата година.

По оперативни данни на Интелект консулт към 12.01.2015 г. наличните количества от рапица в страната са изчерпани.

4. БРАШНО

По оперативна информация на МЗХ общото количество брашно за периода 01.07.2014 г. - 12.01.2015 г., напуснало страната, е 19 808 т, което е с 23 т повече спрямо напусналото количество към същия период на миналата година - 19 781 т.

5. ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевица реколта 2014 г., напуснало страната за периода 01.09.2014 - 12.01.2015 г., е в размер на 1514 хил. т (1243 хил. т за ЕС и 271 хил. т за трети страни).

За същия период на миналата година напусналото количество е било 1464 хил. т, което е с 50 хил. т по-малко спрямо настоящата реколтна година.

Остатъчните количества от царевица към 31.08.2015 г. се оценяват на 727 хил. т, които са свободни за търгуване извън страната.

6. ЧЕРЕН МАСЛОДАЕН СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2014 г., напуснало страната за периода 01.09.2014 - 12.01.2015 г., е 416 989 т (349 399 т за ЕС и 67 590 т за трети страни).

Напусналото количество слънчоглед за същия период на миналата реколтна година е 677 107 т, което е с 260 118 т повече спрямо настоящата.

Остатъчните количества от черен маслодаен слънчоглед към 31.08.2015 г. се оценяват на 952 хил. т., които са свободни за търгуване извън страната.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Към 12.01.2015 г. ситуацията на пристанищата е както следва:
На пристанище Варна се товари:
слънчоглед - 47 600 т за Холандия и Португалия.
На пристанище Бургас се товари:
пшеница - 3000 т за Гърция.
На пристанище Балчик
не се товарят зърно или зърнени продукти.
На Дунавските пристанища
не се товарят зърно или зърнени продукти.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ", издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ" ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90

WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

www.duma.bg

Двата блока в АЕЦ „Козлодуй“ могат да работят и над 30 години

Извеждането от експлоатация на спрените реактори на централата няма да приключи до 2030 г.

Всички дейности, свързани с удължаването на експлоатацията на 5-и и 6-и блок на АЕЦ “Козлодуй”, вървят по план и са координирани с Агенцията за ядрено регулиране (АЯР). Това заяви председателят на ядрения регулатор Лъчезар Костов на пресконференция вчера. Стана ясно, че до ноември 2014 г. са получени всички необходими документи и на базата на тях е одобрена програмата за удължаване на сроковете на експлоатация на двата реактора.

Консултантът по проекта за оценка на ресурса на 5-и блок “Уорли Парсънс” в момента оценява подадената от атомната централа документация, свързана с плана за работа и първоначалните оценки, извършени до ноември 2014 г. Договорът с “Уорли Парсънс” е на стойност около 150 хил. лв. До април се очаква компанията да даде своята оценка на програмата.

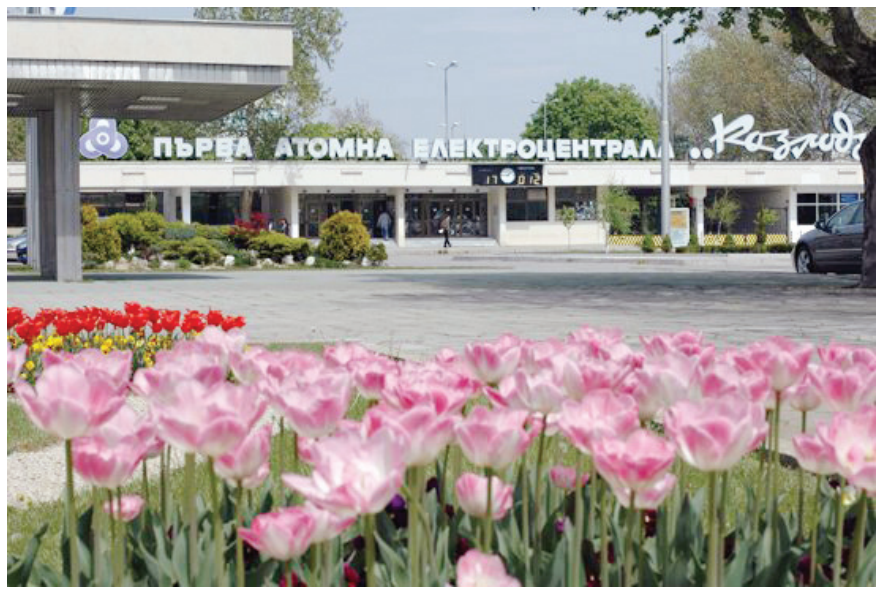
До ноември 2016 г. АЕЦ “Козлодуй” заедно с изпълнителя на проекта за модернизация “Росенергоатом” и EDF трябва да предадат цялата необходима документация в АЯР по издаването на лиценз от 2017 г. за 10 години, каза още Костов.

Той заяви, че животът на реакторите може да бъде продължен и над 30 години, колкото се смяташе, че е максималният възможен срок на експлоатация.

Във връзка с дейностите по 5-и блок е възможно той да бъде изведен за по-дълго време от експлоатация по време на плановите годишни ремонти, които обикновено продължават около месец.

Според зам.-председателя на АЯР Борислав Станимиров удължаването на живота на двата блока е чисто технически въпрос и няма никаква политика. Разрешението за удължаване на експлоатацията дават само националните регулатори и не зависи нито от ЕК, нито от Русия, заяви Станимиров.

По отношение на 7-ми блок АЯР очаква от инвеститора в

лицето на АЕЦ “Козлодуй” да представи няколко документа, за да може да се издаде разрешение за ползване на площадка. Във вторник експертният съвет към Министерството на околната среда и водите е одобрил Оценката за въздействие върху околната среда на площадката и се очаква окончателното одобрение на ресорния министър. Този документ обаче няма да е достатъчен, защото по-важният документ е предварителният отчет по безопасност, който още не е представен.

На пресконференцията стана ясно още, че през тази година АЯР е издала два лиценза за извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения, които включват 1 и 2 блок на атомната електроцентрала. От тази година се очаква да започне демонтирането на някои нискорадиоактивни елементи, като постепенно с придобиването на опит ще се преминава и към “разглобяване” на основните елементи на ядрения реактор. Най-рано след 5 години може да започне премахването на елементи от корпусна на реакторите, но този процес няма изглед да приключи до 2030 г.

Бяха изнесени данни и по отношение на възникнали експлоатационни събития по време на работата на централата. През 2014 г. АЕЦ “Козлодуй” е докладвала само за 2 такива събития, което е рекорд за централата. Костов посочи, че и двете събития са от нулево ниво по 7-степенна скала и са по едно събитие в пети и шести блок. В пети блок събитието е регистрирано в процес на тестове по време на планов ремонт на реактора.

Подлагат големите предприятия на енергийно обследване поне веднъж на 4 г.

Проект на закон за енергийната ефективност одобри Министерският съвет (МС) на заседанието си вчера. Той е разработен във връзка с транспонирането на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност.
Със законопроекта се регламентира начинът за определяне на националната цел за енергийна ефективност за 2020 г.
Въвежда се задължение във всички отоплявани и/или охлаждани сгради, държавна собственост, ежегодно да се предприемат мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 3% от общата им разгъната застроена площ. Регламентира се изискване всички големи предприятия да се подлагат на енергийно обследване поне веднъж на всеки четири години. Със законопроекта се предвижда издаване на сертификат за отделни части в дадена сграда, в случай, че тези части имат различно предназначение.
В проектозакона е регламентирано, че срокът на валидност на удостоверенията за вписване в публичните регистри на лицата, извършващи обследване за енергийна ефективност, се увеличава от 3 на 5 години. Очакванията са тази промяна да съдейства за намаляване на административната тежест пред бизнеса.
Предвидена е възможност за изпълнение на индивидуалните цели задължените лица да правят вноски във Фонд “Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други финансови посредници, с които да се финансират мерки за повишаване на енергийната ефективност. Размерът на вноските се определя по специална методика, разработена от изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие и утвърдена от министъра на енергетиката.
За въвеждането на разпоредби от Директива 2012/27/ЕС със законопроекта се предлагат също изменения и допълнения в Закона за енергетиката. Те са насочени към гарантиране на ефективни и адекватни мерки за защита на правата на потребителите на енергийни услуги.

МС отпусна 40 млн. лв. допълнително за влаковете

Допълнителни разходи по бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за 2015 г. в размер на 40 млн. лв. одобри правителството на заседанието си вчера. Средствата, които се осигуряват от централния бюджет, са за “БДЖ-Пътнически превози” ЕООД. Те ще създадат предпоставки за изпълнение на извър-шваните обществени превозни услуги и за осигуряване на нормални условия за пътуване на ползващите железопътен транспорт, се казва в съобщението на пресслужбата на правителството. Припомняме, че министърът на транспорта Ивайло Московски обеща да не спира още пътнически влакове от
1 февруари, ако бъде отпусната допълнителна субсидия от 40 млн. лв. за пътническите превози.

Парламентът освободи официално Цветан Гунев

Народното събрание официално освободи от длъжност подуправителя на БНБ Цветан Гунев. Решението на депутатите бе единодушно, като от 108 гласували, всички бяха за освобождаването на Гунев.

Припомняме, че подуправителят на БНБ Цветан Гунев, който отговаряше за банковия надзор, бе обвинен за бездействие по служба, тъй като не е приложил необходимите надзорни мерки спрямо Корпоративна търговска банка (КТБ). Обвинението дойде, след като в някои медии бе разпространено “писмо на служител на БНБ”. Тогава от Централната банка съобщиха, че Цветан Гунев е излязъл в отпуск по свое желание, за да не бъдат допускани съмнения за възпрепятстване на започналата срещу него проверка. От БНБ тогава съобщиха още, че достъпът на Гунев до класифицирана информация е отнет.

Цветан Гунев

Вашето
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. “Житница” N 23
ТАКСИ
Ви чака!
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

ОСТАВА В СИЛА БЪЛГАРО-РУМЪНСКО ТРАНСПОРТНО СПОРАЗУМЕНИЕ

На заседанието си вчера правителството отмени Решение №433/2014 г., с което на румънската страна се предлага да бъде прекратено действието на двустранно споразумение за превоз на моторни превозни средства и на пътници с кораби между граничните пунктове по съвместния участък на р. Дунав.

Съгласно процедурата споразумението следва да бъде прекратено шест месеца след официалното уведомяване на румънската страна. Този срок изтича на 25 януари т.г.

След тази дата обаче и до подписването на ново споразумение е възможно да бъдат въвеждани еднолично от всяка страна такси за приставане на различни пристанища. Направеният анализ от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията показва, че такива такси биха затруднили силно работата на дружествата-оператори по линията Оряхово-Бекет.

След преговори представители на двете страни се обединиха около позицията за оставане в сила на досегашното споразумение. Причините за предлаганата му по-рано отмяна - съществуващи противоречия с европейското законодателство, до подписването на ново споразумение ще бъдат преодолени, като двете държави декларират, че ще спазват разпоредбите на актовете на ЕС, гарантират ефективната свобода на договаряне, на забрана за дискриминация спрямо държави членки, както и на принципа за гарантиране на равнопоставена конкуренция в рамките на вътрешния пазар на ЕС.

www.duma.bg
ДУМА ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

Обама: Икономиката съживихме, Русия изолирахме

САЩ са единни със своите съюзници, заяви уверено американският президент в годишната си реч пред Конгреса

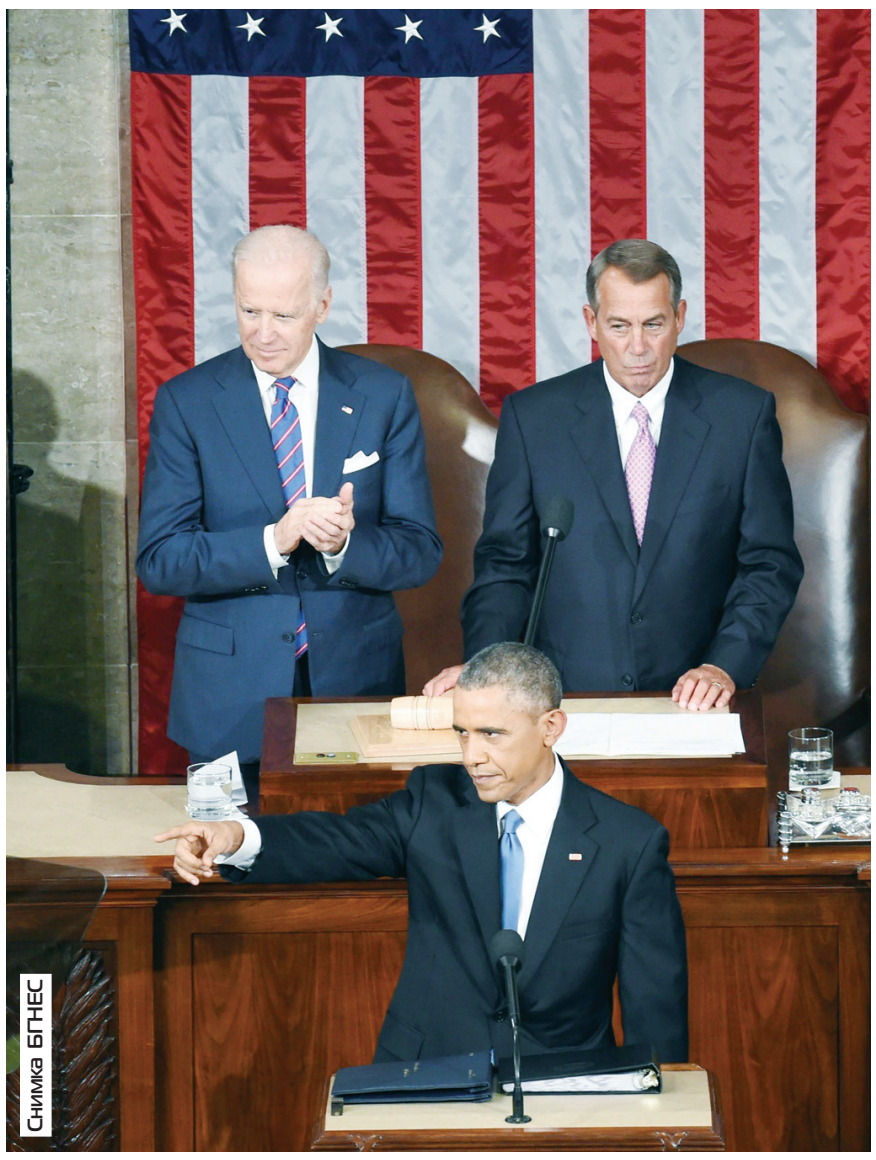
"Ние демонстрираме влиянието на американската сила и дипломация. САЩ застават твърдо зад принципа, че по-големите държави не може да тиранизират по-малките, противопоставяйки се на руската агресия, подкрепяйки украинската демокрация и вдъхвайки увереност на съюзниците си в НАТО. Миналата година, докато работехме здраво по налагането на санкции, заедно с нашите съюзници, някои изказаха предположението, че агресията на г-н Путин е ловка демонстрация на стратегия и сила. Е, днес Америка е тази, която е силна и единна със своите съюзници, докато Русия е изолирана, а икономиката й е на пух и прах." Това каза президентът на САЩ Барак Обама в годишната си реч "За състоянието на съюза", произнесена пред американския Конгрес, съобщиха световните информационни агенции.

Обама посочи, че Америка навлиза в нов етап от своето икономическо възстановяване и тази вечер обръща нова страница. "Изминаха петнайсет години от началото на новия век. Петнайсет години, които започнаха с терор, който достигна брегoвете ни; които продължиха с ново поколение, което води две дълги и скъпоструващи войни; в които станахме свидетели на жестока рецесия, разпространила се в нашата страна и по света", заяви в началото на речта си Обама. "Тази вечер, след година на голям напредък за Америка, нашата икономика расте и създава работни места с най-бързото темпо от 1999 г. Нивото ни на безработица сега е по-ниско отпреди финансовата криза", заяви американският държавен глава.

"В този момент - с растяща икономика, свиващи се дефицити, оживление в промишлеността и бум в производството на енергия, се надигнахме от рецесията по-свободни да напишем собственото си бъдеще от всяка друга държава на Земята", допълни Обама.

Американският президент призова да се приеме закон, гарантиращ еднакво заплащане за мъже и жени, и пое ангажимент да работи за въвеждането на отпуски за майчинство и платени болнични.

В речта си президентът на САЩ призова Конгреса да вдигне икономическото ембарго, наложено на Куба. "Тази година Конгресът трябва да започне работа по слагане на край на ембаргото", което Вашингтон наложи на Хавана преди повече от половин век, поиска Обама в речта си. "Щом това, което правим, не работи 50 години, време е да опитаме нещо ново. Промяната на политиката ни към Куба има потенциал да сложи край на една епоха на недоверие в нашето полукълбо". Обама допълни, че няма да спре с усилията си да закрие затвора в американската база Гуантанамо в Куба, за което пое ангажимент в началото на първия си мандат.

Снимка БГНЕС

Освен това американският президент поиска от Конгреса да му делегира по-големи правомощия да преговаря за споразумения за свободна търговия с Европейския съюз и Азиатско-Тихоокеанския регион. "Китай иска да пише правилата в най-бързо развиващия се регион. Това би поставило нашите работници и предприятия в неизгодна позиция. Защо да позволяваме това да стане? Ние трябва да пишем тези правила. Ето защо искам от двете партии да ми дадат правомощия за насърчаване на търговията, за да защитя американските работници със солидни нови търговски сделки от Азия до Европа, които да са не само свободни, но и справедливи", каза американският президент.

Американският президент заяви пред двете камари на Конгреса, че ще наложи вето на всеки опит за налагане на нови санкции срещу Иран, докато текат преговорите по техеранската ядрена програма.

Във връзка с борбата срещу джихадистите от "Ислямска държава" Обама призова Конгреса да бъде приета резолюция за използване на сила срещу групировката. "Американското лидерство - включително военната ни мощ - спират настъплението. Вместо да бъдем въвлечени в нова сухопътна война в Близкия изток, ние водим широка коалиция, включваща арабски държави, за да отслабим и в крайна сметка да унищожим тази терористична група", заяви Обама и допълни: "Запазваме си правото да действаме едностранно - нещо, което не сме спирали да правим, откакто бях избран, за да елиминираме терористи, които представляват непосредствена заплаха за нас и нашите съюзници."

ПАЛЕСТИНЕЦ НАПАДНА ПЪТНИЦИ В АВТОБУС

Палестинец, въоръжен с нож, рани няколко души в автобус в централната част на Тел Авив. Инцидентът е станал в централната част на града. Според израелски медии 12 души са ранени, петима - сериозно. Полицията определи нападението като терористично. Нападателят се опитал да избяга, но бил прострелян в крака и заловен.

През последните няколко месеца десетина души бяха убити при палестински нападения, предимно в Ерусалим, но също така и в Тел Авив и на Западния бряг, отбелязва АП.

Нови 1000 случая на ебола

Близо 1000 нови случая на заразени с ебола са били регистрирани през последните три седмици, въпреки напредъка в борбата със смъртоносната болест в Западна Африка, предаде АП. Ръководителят на мисията на ООН за борба с ебола Исмаил Улд Шейх Ахмед заяви пред Общото събрание на ООН, че тази болест продължава да бъде глобална заплаха.

Той допълни обаче, че ужасяващите прогнози отпреди три месеца, че до декември 2014 г. ще има по 10 000 нови случая седмично, така и не са се изпълнили, благодарение на реакцията на редица страни, предоставили медицинска, логистична и финансова подкрепа, включително 2,5 милиарда долара хуманитарна помощ. "Започваме да виждаме като цяло намаляване на броя на новите случаи", заяви Ахмед. Преди два дни западноафриканската държава Мали, където болестта взе 6 жертви, обяви край на епидемията.

Американци преговарят в Хавана

В Хавана започна първата за последното десетилетие среща на високо равнище между американски и кубински дипломати, които да подготвят "пътна карта" за нормализиране на отношенията и отваряне на посолства.

На преговорите ще бъдат очертани стъпките за възстановяване на дипломатическите отношения, прекъснати през 1961 година. Американското ембарго срещу Острова на свободата засега остава в сила, тъй като то може да бъде отменено само от Конгреса.

„Боко харам" сее заплахи

Лидерът на въоръжената групировка "Боко Харам" пое отговорност за нападението срещу град Бага (в североизточната част на Нигерия), при което загинаха стотици хора в началото на януари. В публикувано в интернет видеопослание той заплаши Нигер, Чад и Камерун. "Ние убихме хората в Бага. Ние ги убихме, както нашият Бог го е поискал в Книгата си", каза Абубакар Шекау в 35-минутно видео, публикувано в ютюб. То съдържа и заплахи срещу съседни страни на Нигерия, които изпратиха военни контингенти за борба срещу ислямистката групировка.

кратки

Стратегически отношения

Албания разглежда отношенията си със съседна Македония като стратегически, готова е да подкрепя суверенитета й, както и да засилва връзките си с всички страни от Западните Балкани в името на общите цели, подчинени на евроинтеграцията и напредъка. Това са посланията, които пребиваващият в Скопие председател на албанския парламент Илир Мета отправи в реч пред македонския парламент.

Путин ще направи посещение в Унгария

Руският президент Владимир Путин ще направи работно посещение в Унгария на 17 февруари, съобщи пресслужбата на Кремъл. Това е третото посещение на руския президент в Унгария и второ за Путин, който бе в Будапеща през 2006 година, отбелязаха в Кремъл.

Лидерът на ДСИ катастрофира

Лидерът на Демократичният съюз за интеграция (ДСИ) Али Ахмети пострада при катастрофа вчера. Той е в добро състояние. Автомобилът, в който пътували Ахмети, се ударил в загражденията край един от пунктовете за пътни такси до Тетово. След удара в бетонните загражденията автомобилът се преобърнал и се е запалил. Шофьорът на колата е с по-тежки наранявания, а Ахмети с по-леки.

43-ма цивилни убити при удар в Сирия

Най-малко 43-ма цивилни са загинали и 150 ранени при въздушен удар на сирийската авиация срещу район на "Ислямска държава", съобщи Сирийският център за правата на човека. "Ударите бяха нанесени срещу пазар на добитък в района Тал Намиз, контролиран от групировка "Ислямска държава", съобщиха от центъра.

Откриха два масови гроба в Ирак

Откриха два масови гроба в Ирак, като общо 26 души са били положени вътре. Става въпрос за 15 мирни граждани и 11 бойци на кюрдските милиции "пешмерга". Телата са открити в селски район на около 86 километра североизточно от Багдад. Районът е бил под контрола на ислямисти.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Подводният вулкан Хунга Хаапай край кралство Тонга изригва вече повече от седмица, изхвърляйки земя на над 400 метра. Тази подводна вулканична активност сътвори нов остров

www.duma.bg

Русия иска мир в Украйна

Москва няма да допусне нова студена война, заяви ръководителят на руската дипломация

Руският външен министър Сергей Лавров заяви пред журналисти, че Москва ще направи всичко по силите си за уреждане на кризата в Украйна и няма да допусне нова студена война, съобщиха Ройтерс и ТАСС.

Припомняме, че през последните дни обстановката в Източна Украйна се изостри, а във вторник Киев дори обяви, че руски редовни военни части са атакували украинските правителствени сили.

В изявлението си на пресконференция, на която направи преглед на свършеното през 2014 г., Лавров заяви, че на Москва не са били предоставени никакви доказателства, че руски войници и оръжия са влезли в Източна Украйна. Проруските сепаратисти държат повече територия от определената им в споразумението за примирие, но Москва се старае да регулира конфликта в Украйна при съхранение на териториалната й цялост, подчерта Сергей Лавров. Той посочи, че Русия е готова на всякакви формати по регулирането в Украйна, които са приемливи и за Киев, и за представителите на Югоизтока. "Ние получихме съгласието на опълченците да се изтеглят тежките въоръжения не от фактическата линия, а от линията, за която настоява Киев. Сега топката е в полето на украинските власти", изтъкна Лавров. "Продължават обстрелите на градовете в Югоизтока. Продължават да загиват хора. В тази връзка най-важното е да се раздалечат тежките въоръжения съгласно Минските договорености", отбеляза шефът на руската дипломация.

Според него Москва, както и преди, е заинтересована от развиване на взаимноизгодно сътрудничество с Европейския съюз. Външният министър изтъкна, че ситуацията в Украйна е предизвикала "изостряне на редица проблемни моменти" в отношенията между Русия и ЕС. По думите му обаче е "необходимо да се води диалог въз основа на равноправие и взаимно уважение". Той каза, че обезпечаването на сигурността е невъзможно чрез едностранни действия и призова САЩ да възобновят конструктивното взаимодействие въз основа на отчитане на взаимните интереси.

"Отношенията между Москва и Вашингтон през 2014 г. сериозно се изостриха. Призоваваме към връщане към конструктивното взаимодействие както в двустранните отношения, така и на международната сцена", заяви Лавров. "Но диалогът е възможен само въз основа на равноправие и отчитане на взаимните интереси", изтъкна ръководителят на руската дипломация. "В НАТО също така беше взето напълно политизирано решение за прекратяване на сътрудничеството във военно и гражданско направление. Но Русия няма да допусне нова студена война, каза той. По думите му Западът няма да може да изолира Русия. "Отправят се призиви за изолиране на Русия, в частност това каза Барак Обама", заяви Лавров. "Всички тези опити не дават резултат. Президентът на Русия Владимир Путин подчерта, че Русия никога няма да тръгне по пътя на самоизолацията", подчерта Лавров.

Русия е готова на всякакви формати по регулирането в Украйна, които са приемливи за Киев и за представителите на Югоизтока, заяви Сергей Лавров

"Въпросът с "Южен поток" е закрит, заяви руският външен министър Сергей Лавров.

"Ние не можехме повече да изпълняваме задълженията си, след като по същество ни баламосваха", поясни още той.

Москва се надява, че проектът "Турски поток" ще бъде реализиран и ще позволи да се повиши енергосигурността на Европа, добави министърът.

Снимка БГНЕС

Снимка БГНЕС

Боевете в Източна Украйна се възобновиха с нова сила. Улиците и сградите в градовете в Донбас се превърнаха в руини

В Давос умуват за опасността от глобален конфликт

Повече от 1500 бизнесмени и 40 президенти и премиер-министри участват в Световния икономически форум между 21 и 24 януари в Давос тази година, за да обсъдят широк спектър от теми - от цената на петрола до бъдещето на интернет. Обикновено обаче прогнозите на форума се оказват напълно погрешни, напомня Ройтерс.

Тазгодишната среща се провежда насред хаоса, последвал терористичните атаки в Париж, след обявяването на новата радикална програма на Европейската централна банка за борба с ниската инфлация и рязкото поскъпване на швейцарския франк.

Давос все пак понякога успява да уцели най-важните тенденции, например възхода на развиващите се пазари и ребалансирането на икономическия растеж на САЩ заради шистовите технологии. От гледна точка на бизнес лидерите Давос има по-добра "успеваемост". Годишно изследване на "PricewaterhouseCoopers", публикувано преди форума, сочи, че в повечето години изпълнителните директори на фирмите имат правилна преценка за това, което ще се случва през годината.

За повечето от участниците събитието предлага възможност за срещи с бизнес партньори и обменяне на идеи. "Естествено, че се изпускат много неща. Форумът обаче ми дава идея как ще изглежда 2015 г., а е невъзможно на което и друго място на планетата да получа по-интензивно и качествено общуване", каза пред Ройтерс управляващият директор на консултантската фирма "Accenture" Марк Спелман. Тази година преобладават притесненията за голям международен конфликт според Доклада за глобалните рискове на Световния икономически форум; опасенията за бъдещето на икономиките обаче също не са далеч от мислите на участниците.

ВАЦЛАВ КЛАУС:
В УКРАЙНА СЕ ВОДИ ВОЙНА НА САЩ И ЕС СРЕЩУ РУСИЯ

За всички е ясно, че Крим не принадлежи на Украйна. Крим винаги е бил част от Русия. Вътрешната криза в Украйна е основната причина за случващото се там. Ако не бяха събитията от Майдана, нямаше да се стигне до анексирането на Крим.

Това каза бившият президент на Чехия Вацлав Клаус в интервю за австрийския в. "Ди Пресе". "Аз не съм адвокат на Владимир Путин. По време на комунизма ние винаги сме били против Русия. В случая обаче аз търся истината. Според мен Русия бе накарана да реагира в Крим. Това бе реакция на случилото се на Майдана, в Киев и нападенията срещу рускоезичното население в Украйна".

"За мен това е конфликт на Европа и САЩ срещу Русия, а Украйна е само един инструмент в този спор", каза още Клаус, според когото в случая не става въпрос за руско-украински конфликт, както се твърди на Запад.

Украйна е една изкуствено създадена държава без автентична територия и хомогенно население и поради тази причина трансформацията бе много по-трудна, отколкото където и да е другаде, смята още той.

Той смята, че не трябва да има външна намеса при разрешаването на проблема. Решението може да бъде намерено само чрез компромис. За съжаление политическото ръководство в Украйна няма капацитет за това, казва още Вацлав Клаус.

Порошенко прекрати визитата в Швейцария заради Донбас

Президентът на Украйна Петро Порошенко е бил принуден да прекрати преждевременно посещението си в Швейцария поради изостряне на ситуацията в Донбас, съобщи Газета.ру.

"Във връзка с усложняването на ситуацията президентът е взел решение да съкрати посещението си в Швейцария и още утре ще се върне в Украйна", заяви прессекретарят на украинското президентство Светослав Цеголко.

В Швейцария Порошенко трябваше да вземе участие в Давоския икономически форум.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

МИНЧО КОРАЛСКИ:

ТЕЛК-овете да разкриват, а не да ограничават възможности

Трябва да преразгледаме цялостния модел на така нареченото инвалидизиране, казва шефът на Агенцията за хора с увреждания в интервю за радио „Фокус”

Снимка Мариета ТОМОВА

МИНЧО КОРАЛСКИ е роден на 5 септември 1951 г. в София. Завършва право в Софийския университет. До настъпването на демократичните промени работи като финансов ревизор, специалист и главен специалист в Държавното обществено осигуряване. Бил е председател на ДОО и заместник-председател на Комитета по труда и социалната дейност. След 1990 г. е заместник-министър на труда и социалните грижи в правителствата на Димитър Попов и Филип Димитров. Избиран е за народен представител в 37-то Народно събрание и за министър на труда и социалните грижи в правителството на Жан Виденов.

Здравният министър Петър Москов заяви, че има хаос в системата на Териториалните експертни лекарски комисии, познати като ТЕЛК-ове, и затова тези комисии трябва да бъдат закрити. Преди това министър Москов каза, че функциите им трябва да се изземат от лицензирани лекари със специалност и определен стаж. Г-н Коралски, подкрепяте ли идеята на здравния министър?

- Тук става дума не просто за закриване на ТЕЛК-ове, а за преструктуриране на тяхната дейност, като се разграничат ясно два момента в работата им. Едното е медицинската експертиза, другото е експертизата на работоспособността. Сега те обединяваха и двете, в резултат на което се получаваха доста неудачни решения. Хората недоволстваха, системата беше тромава, а пък в резултат от всичко това се получаваше едно ТЕЛК-ово решение, което беше универсален ключ към пенсионната, социалната и към други системи, които признаваха права на хората с увреждания. Сега с една такава промяна се въвежда една нова логика. Логиката е, че най-добре за вида и степента на увреждането може да се произнесе този, който ни лекува. Дали това ще бъдат експертни лекари или ще бъде здравното заведение, което ни е лекувало и което ни е издало най-накрая епикризата, в която да се посочи видът и степента на увреждането. Разбира се, в Европа има и едното, и другото като опит. Така или иначе, нещата се движат в тази посока. Хубавото на тази система е, че е ясно кой носи отговорността за тази оценка, и това е или лекарят, или заведението, което е издало епикризата. Както казва министър Москов, на практика пред това да загуби правата си да лекува, лекарят много ще се замисли дали срещу 100 или 200 лева ще даде едно фалшиво заключение, с което да определи една несъществуваща инвалидност на детето.

Всъщност колко са хората у нас, които към момента получават такива инвалидни пенсии?

- В България инвалидните пенсии, чистите инвалидни пенсии, са към 350 хиляди, и още към 500 хиляди получават добавка към пенсиите си, което представлява една четвърт от социалната пенсия за инвалидност и прави някъде около 29 лева.

Винаги ме е удивлявал фактът, че хората трябва да преминават ежегодно през ТЕЛК при положение, че имат констатирани тежки заболявания, които са необратими в някои от случаите, но така или иначе се налага гражданите да се сблъскват всяка година с бюрокрация. Може ли да се помисли по тази тема и също да се направят някакви промени?

- Задължително е да се преразгледа методиката. Първо, защото има заболявания, които в крайна сметка няма никаква възможност да бъдат преодолени. Има дефицити, които за съжаление остават за цял живот, и да се карат тези хора да се явяват отново и отново през определен период от време е наистина загуба както на ресурси, така и на време. Още по-лошото е, че това е загуба на права. През времето, докато те чакат да получат новата оценка, обикновено става така, че понякога за месеци наред губят своите права, пенсии и т.н., което едва ли е целта на тези прегледи. Така че в това отношение има много какво да се направи, но така или иначе ние трябва да преразгледаме цялостния модел на така нареченото инвалидизиране, тъй като в крайна сметка целта е да се определи дали човек в резултат на увреждането може да изпълнява своята работа, а не дали човек в резултат на увреждането е трудоспособен или не. От тази гледна точка трябва да ви кажа, че аз съм човек със сто процента нетрудоспособност, но общо взето всяка сутрин от 10 години ставам и отивам на работа и си върша работата. Надявам се, добре. Това подсказва, че моделът е грешен, и особено когато става въпрос за това, че в България имаме недостиг на работна сила, ние по един изкуствен начин да изваждаме от оборота на пазара на труда хора с капацитет и възможности само защото имат едно решение, което отблъсква работодателите, е във вреда не само на хората с увреждания, но и на държавата и икономиката.

Тоест погледът трябва да бъде обърнат към това какво могат хората, които имат определена степен на инвалидност, а не какво не могат?

- Абсолютно вярно. С приемането на Конвенцията за правата на хората с увреждане през 2005-а година от ООН и ратифицирането ѝ от българския парламент на практика вече акцентът се обръща към това, че проблемът не е, че хората имат увреждания. Проблемът е, че обикновено тези увреждания поставят прегради, най-вече такива, създадени от обществото, които пречат на хората да се реализират. Така че ние трябва да насочим вниманието не към това какви са уврежданията на хората, а към това какви са преградите, и тези прегради трябва да бъдат премахвани. Дали са архитектурни или прегради, които ние всички имаме в своето съзнание - това, разбира се, е въпрос на една цялостна политика и няма да стане за един ден, но мисля, че в тази насока ние като държава имаме да извървим доста дълъг път.

Защо вицепремиерът и министър на социалната политика и труда Ивайло Калфин е против закриването на ТЕЛК-комисиите?

- ТЕЛК-комисия трябва да има, но тази ТЕЛК-комисия трябва да се произнася единствено за съответствието на увреждането на човек и работата, която той извършва. Обикновено ние, експертите, даваме един класически пример за това. Ако един цигулар загуби един от пръстите си, той става 100% нетрудоспособен за професията си цигулар. Обаче това не му пречи да се преквалифицира и да стане корепетитор, ако иска, може да стане диригент, или може да стане компютърен специалист или каквото иска, на което липсата на този пръст няма да му пречи по никакъв начин да се реализира. Всъщност това е ролята на тези комисии, условно ТЕЛК-ови комисии, които да разкрият пред човека възможностите, които той има въпреки увреждането, а не да имаме комисия, която да го ограничава поради това увреждане. Това е разликата. Процесът на оценка ще остане. Обикновено в тази комисия няма хора, които да разбират от проблемите на труда и условията, при които работи човек. Там са основно лекари, а това изкривява тяхната оценка за възможността на човек да се труди. ТЕЛК-овете ще трябва да бъдат преформатирани като институции, които разкриват възможности, а не институции, които ограничават възможностите на хората с увреждания. Най-важното е, че разделяйки двата процеса, изчезва т.нар. ТЕЛК-ово решение, тоест изчезва този универсален ключ, с който се отваряха всички врати. Когато има медицинската оценка, тя ще се преценява веднъж пред социални комисии, ако човек има нужда от пенсии и от пенсионни комисии, ако има нужда от социална услуга или нещо друго. Така че процесът ще бъде строго индивидуален и по този начин ще се постигне това, което правят в другите държави.

> **Най-добре за вида и степента на увреждане може да се произнесе този, който ни лекува**

Нашата страна определено не е щедра по отношение на социалната си политика, но защо тогава комисиите бяха своеобразен генератор на корупция? Предполагам, че размерът на най-голямата пенсия при 100% загуба на трудоспособност не е кой знае колко голям?

- Когато говорим за пенсии, те се изчисляват от трудовия стаж и заплатите на хората. Съгласете се, че човек, който получава 2 или 3 хиляди лева, няма да даде подкуп на комисията, за да може да получава 100 лева пенсия. Това обикновено се случва от хора с ниски доходи. Трябва да ви кажа, че сегашната технология на получаване на ТЕЛК-овите решения на практика водеше до това, че много често хората не бяха наясно, тоест хората не са наясно къде започва вината на ТЕЛК и къде започва на други здравни заведения, тъй като човек обикновено рядко го преглеждат пред т.нар. ТЕЛК-ова комисия. Пред комисията той се явява с досие, в което са направени изследвания от най-различни лаборатории и медицински служби и т.н. И ако вие си осигурите документ, който да казва, че вашето кръвно е примерно 120/240 постоянно, няма комисия, която да не ви инвалидизира поради хипертония, но в случая грешката не е на ТЕЛК-комисията, а на този, който е извадил този документ, и той го издава, защото знае, че не носи абсолютно никаква отговорност за това, което е направил.

Да се надяваме, че ето това ще бъде ключовото - търсенето на отговорност за лекарите, за които говори министър Москов?

- Затова ви казвам, че тези, които лекуват, могат да бъдат контролирани чрез Здравната каса, тъй като лечението на всеки един човек става по една методика, която се следи от Здравната каса, за да признае извършените манипулации и действия и всичко останало, и когато това се следи един път от Здравната каса, втори път от доверени лекари и от други институции и контролни органи, тогава вече имаме двоен контрол и възможността да се заблуди системата остава минимална. Въпреки че, ясно е, че няма система, която да не бъде пробита, но тогава случаите по-скоро ще бъдат изключения.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

Датата 22

25 години стигат

АИДА ОВАНЕС

Анатолий СТАНКУЛОВ

За кой ли път се съобщава, че 38 общини са без нито една аптека. Не е съвсем ясно колко души са принудени да пропътуват 20-30 или 50 км, за да си купят лекарства, но за една цивилизована държава, член на ЕС, фактът е, меко казано, срамота. А най-срамното е, че повече от 20 години той се поставя при всяко ново правителство, а държавата не предприема никакви мерки. Очевидно от страх да не настъпи нечий мазол в скъпа обувка... Е, някой ще каже, че живеем в уж пазарна икономика и държавата няма думата. Но за каква пазарна икономика може да се говори, ако една уважаваща себе си държава не е поставила ясни критерии, точни и изпълними правила? Та да има не слобода, а ред и законност. Криворазбраната демокрация и криворазбраната пазарна икономика, както и обслужването на нечии интереси, струпаха на жълтите павета аптеки и дрогерии през 10 м, а хората в отдалечените и малки населени места нямат достъп не само до медицинска помощ, но и до медикаменти. В публичното пространство се чуват всякакви идеи - изказани тихомълком или с крясък, но 25 години нечути и неосъществени. А онези 200 или 2 млн. души си остават без достъп до лекарства.

С риск да бъде повторена нечия идея, защото за 25 години бяха много добрите и неосъществените, би било добре държавата да се намеси дори с доза принуда и да задължи собствениците на повече от 2-3 аптеки в областните градове да разкриват и поне по една във въпросните 38 общини. Надали бизнес интересите ще бъдат толкова накърнени, че една малка селска аптека да причини фалит на собственика!

А сега не ни остава друго, освен да чакаме да видим дали и как поредната Национална аптечна карта ще попълни "белите" петна на българската фармацевтична мрежа или пак ще си останат само информациите в медиите с обнадеждаващото "ще".

Страхливо очакване

ПАВЛЕТА ДАВИДОВА

Президентските избори са през 2016 г. Изглежда доволно далеч, но в политическите среди предизборните вълнения вече започнаха. Къде на шега, къде на майтап Бойко Борисов подхвърли, че ГЕРБ ще издигне жена за поста. Медиите пък често го подкачат няма ли да се прехвърли към "Дондуков" 2. В цялата схема сякаш никой не слага настоящия държавен глава Росен Плевнелиев.

Президентстването явно се услади на Плевнелиев. Освен това той получи и уникалния шанс да реди служебен кабинет два пъти. При вчерашния си отчет държавният глава подчерта, че не страда от излишна скромност и демонстрира поголяма увереност в сравнение с първите си дни на "Дондуков" 2.

Въпреки позицията на държавен глава, Плевнелиев явно се страхува да заяви управленските си апетити. И си го призна - народът бил готов да накаже. А предвид модерните вълни от протести, не е хубаво да ядосваш бъдещите избиратели... Друг е и въпросът дали ГЕРБ отново ще застанат зад Плевнелиев, въпреки опитите му да докаже, че е един от тях. За всеки случай президентът благодари няколко пъти на благодетеля си Борисов, дори се похвали, че двамата имат "мъжки отношения".

Колкото и да ни залъгват, че е рано за управленски заявки, политиците ни са наясно, че подготовката за избори започва в деня след предходните. В този смисъл кроежите за президентския вот вече са в достатъчно напреднала фаза. Ежегодният годишник с отчет на президента лесно може да се превърне в резюме-покана за повторен мандат.

Не е лошо да си в режим на готовност за бъдещо позициониране във властта. Липсата на смелост да заявиш намеренията си обаче е проблем. Говори за липса на готовност и по-лошото - за страх. България не се нуждае от слаб президент. Уви, настоящият не държал да е силен, а само да е полезен. Ако си слаб, обикновено си полезен само на силния на деня. Настрадахме се от слаби управленци. Време е за силни и мислещи.

Контраст

КРИСТИЕЛА СИМЕОНОВА

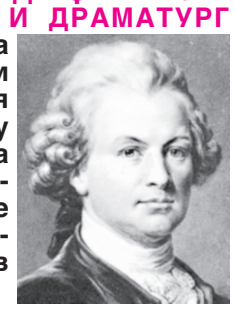
Може да ме наречете мечтател... Така се пееше в любима песен на Джон Ленън, в която той мечтае за различен и по-добър свят, който за жалост на практика е неосъществим. Като мечтател се представи и американският президент Барак Обама в речта си "За състоянието на съюза", в която в прав текст заяви своите блянове във външната политика и затвърди враждебния тон към Русия. Изразявайки задоволство от постигнатото - Русия е в изолация, Обама ясно разкри същността на американската политика спрямо Москва, а именно съсипването на Русия. И всичко това под претекст за благото на Украйна.

Никаква Украйна няма тук, тя играе само поддържащата роля - въпреки тежките последствия за населението ѝ - в антируската политика на САЩ. Целта на санкциите е постигната - "икономиката на Русия е на пух и прах". Към това обаче трябва да прибавим бележка под линия - от санкционната политика, която Европа сляпо последва, търпят загуби именно европейците (вече започнаха да искат смекчаване на руското ембарго), да не говорим за нас. Между другото 118 млрд. долара от онези 151 млрд., представени като изтичане на капитали от Русия за м.г., са всъщност плащания по банкови и корпоративни заеми, а не онзи отлив на капитали, за който си мисли мнозинството.

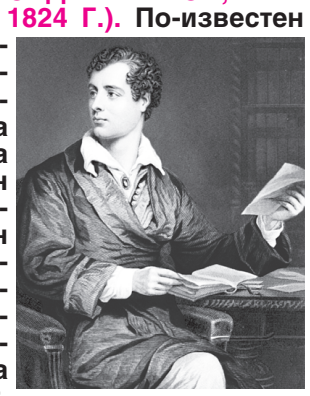
Обичайното за великодържавието на Америка световно лидерство демонстрира Обама в речта си. Като смешка обаче звучи констатацията му, че основен принцип на американската дипломация е по-големите държави да не тиранизират по-малките. Разбира се! Износът на "демокрация" по света, нападенията над Югославия, Афганистан, Ирак, Либия не е нищо подобно!

Паралелно в реч за свършеното през 2014-а руският външен министър Сергей Лавров призова за връщане към конструктивното взаимодействие в двустранните отношения. Контрастът между двете послания е очеваден.

1729 - РАЖДА СЕ ГОТХОЛД ЕФРАИМ ЛЕСИНГ, НЕМСКИ ПИСАТЕЛ И ДРАМАТУРГ (УМИРА 1781 Г.). Създава първата социална драма и първата национална комедия в Германия. Най-значимото му произведение е трагедията "Емилия Галоти". Във философския си етюд "Възпитание на човешкия род" прави блестяща защита на вярата си в свободното човечество.

1788 - РАЖДА СЕ ДЖОРДЖ БАЙРОН, БРИТАНСКИ ПОЕТ (УМИРА 1824 Г.). По-известен е като Лорд Байрон. Водещо перо на английския романтизъм. Най-прочутите му поеми са "Странстванията на Чайлд Харолд" и "Дон Жуан". Известен и с бурния си живот, изпълнен с екстравагантност. Умира от треска, подготвяйки нападение срещу османската крепост Лепанто по време на Гръцката война за независимост. Почитан от гърците като национален герой.

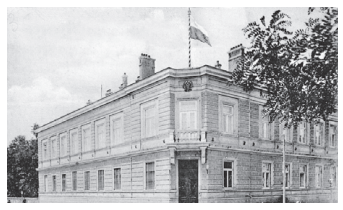
1878 - В СВИЩОВ, ТЪРНОВО И ГАБРОВО СА ОТКРИТИ ПЪРВИТЕ БЪЛГАРСКИ ПОЩЕНСКИ СТАНЦИИ. Година по-късно руските чиновници предават на българското управление 39 пощенски и 26 телеграфни станции, 1630 км телеграфни стълбови линии с 2582 км проводници и 64 телеграфни апарата.

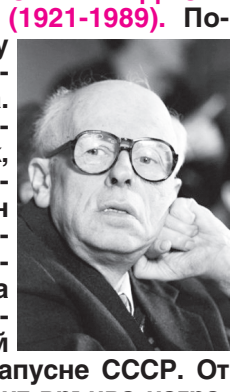

1904 - РАЖДА СЕ АРКАДИЙ ГАЙДАР, РУСКИ ПИСАТЕЛ (УМИРА 1941 Г.). Популярен с книгите си за деца, някои от които многократно преиздавани у нас. Сред най-известните му творби са "Р.В.С.", "Съдбата на барабанчика", "Чук и Гек", "Тимур и неговата команда" и др.

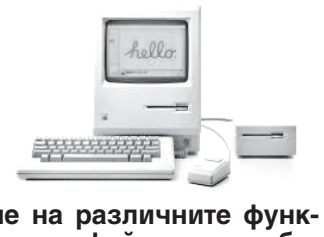
1920 - В СОФИЯ Е УЧРЕДЕН РУСКО-БЪЛГАРСКИ КУЛТУРНО-БЛАГОТВОРИТЕЛЕН КОМИТЕТ. Събитието става в залите на Руската легация, а председател на комитета е архимандрит Стефан (сетнешен екзарх). По-късно прераства в Обединен комитет за подпомагане на руските бежанци, в който асоциирани членове са Славянското дружество и Българският червен кръст. Повечето руски свещеници са настанени да служат в столични енории, други са устроени на църковно-административна работа, а преподавателите богослови са назначени в Богословския факултет на СУ.

1980 - В МОСКВА Е АРЕСТУВАН ДИСИДЕНТЪТ АНДРЕЙ САХАРОВ (1921-1989). Поводът са протестите му срещу навлизането на съветските войски в Афганистан през 1979-а. Заточен е в гр. Горки (дн. Нижни Новгород). Ядрен физик, един от създателите на водородната бомба, става известен като привърженик на човешките права и гражданските свободи. Номиниран за Нобелова награда за мир, която е връчена през 1975-а на жена му, тъй като не му е разрешено да напусне СССР. От 1988 г. Европейският парламент връчва награда "Сахаров" за свобода на мисълта на личности и организации за изключителни постижения в защита на човешките права и свободи.

1984 - ФИРМАТА "ЕПЪЛ" ПРЕДСТАВЯ ПЪРВИЯ СИ КОМПЮТЪР "МАКИНТОШ". Кръстен е на любимия сорт ябълки на един от създателите му Джеф Раскин. Сред иновациите на "Макинтош" са мишката, с която се движи курсорът на екрана, иконите за отваряне на различните функции, първият графичен интерфейс за потребители, спестяващ писането на дълги поредици цифри и букви, с което информатиката стана достъпна за неспециалисти.

★ КАК ПАРТИЙНИЯТ АПАРАТ СЕ ОТДАЛЕЧАВА ОТ ЧЛЕНСКАТА МАСА стр. 3-4

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

22 януари 2015, година 12, брой 1 (122) - втора част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Краят на масовата телевизия

ИГНАСИО РАМОНЕ

ТЕЛЕВИЗИЯТА се променя бързо. Особено поради новата практика на достъп до аудиовизуалното съдържание, която наблюдаваме при по-младите поколения. Всички проучвания за тази нова практика в САЩ и Европа показват, че промяната се засилва. Младите зрители преминават от „линейното“ потребление на телевизията към едно „отложено“ във времето потребление „по избор“ на друг екран (компютър, таблет, смартфон). От пасивни потребители гражданите се превръщат в „производители и разпространители“ чрез масовото използване на социалните мрежи.

В първите години на телевизията зрителят по традиция гледаше програмите пряко на своя телевизор в гостната, като често оставаше верен на един-единствен канал. Всичко това се промени. Настъпи цифровата ера. При аналоговата телевизия не могат да се поберат повече канали и няма физическа възможност да се добавят нови, защото един блок с честота от 6 мегахерца представлява само един сигнал и само един канал. Но с цифровизацията радиочестотният спектър се раздроби и оптимизира. На всяка честота от 6 мегахерца вместо един канал се излъчват от 6 до 8 и по този начин се умножава броят на каналите. Там, където имаше от 7 до 10 канала, днес има от 50 до стотици цифрови канали...

Този бум на канали, най-вече по кабелната и сателитната телевизия, прекъсна привързаността на телезрителя към един предпочитан канал и премахна линейността. Както в ресторанта не избираш предварително изготвено меню, а отделни ястия, така и с дистанционното избираш сред множество канали.

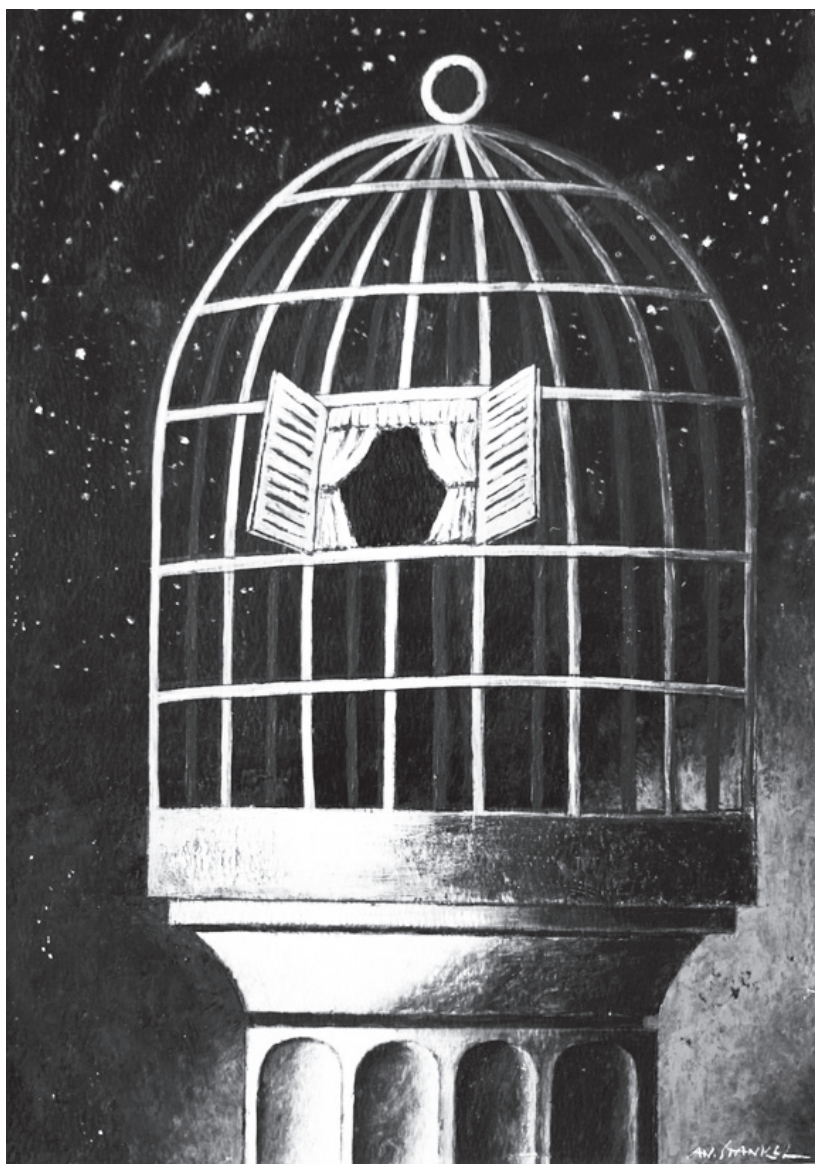
Изобретяването на Мрежата преди 25 години позволи развитието на интернет и възникването на това, което наричаме „свързано общество“, цяла система от връзки – от електронната поща до социалните мрежи „Фейсбук“, „Туитър“ и др., изпращане на текстове и образи чрез „Уатсап“, „Инстаграм“ и т.н. Новите, преносими екрани – лаптопи, таблети, смартфони, промениха напълно правилата на потребление.

Телевизията постепенно престава да бъде масов инструмент и се превръща в средство за индивидуално потребление, разпростряно във времето, чрез различни платформи.

Потреблението в различно време е възможно благодарение на сайтовете на самите телевизии. Това позволява нелинеен достъп до програмите им чрез интернет. Появи се една публика, която познава програмите и предаванията, но не и програмната схема, нито канала, който ги излъчва.

Към това предлагане, вече много изобилно, се присъединяват и онлайн каналите от галактиката интернет, например, десетките канали на „Ютюб“ или сайтовете за видео по избор, до такава степен, че думата „телевизия“ губи значението си. Рид Хастингс, директор на „Нетфликс“, американския гигант на видеото в интернет, с над 50 милиона абонати, заяви наскоро, че *„линейната телевизия ще изчезне след двадесет години, защото всички програми са на разположение в интернет“*. Възможно е, но не е сигурно.

Изчезват и самите телевизори. Например, в самолетите на въздухоплавателната компания „Американ ерлайнс“ пътниците в бизнескласа вече нямат телевизионни екрани, нито колективни, нито индивидуални. Сега на всеки се връчва таблет, за да може сам да си направи програма и да си нагласи устройството както му е най-удобно – седнал, легнал. Норвежката компания „Ер Шатъл“ отива още по-далеч. Няма екрани, не раздава таблети, но в самолетите има безжична връзка. Предполага се, че всеки пътник си има свой екран – лаптоп, таблет или смартфон, и по време на полета може да влезе в сайта на компанията, за да гледа филми, сериали или други емисии, да чете вестници (вече не се раздават) и т.н.

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ, 2015

Джефри Кол, американски професор в Калифорнийския университет в Лос Анджелис, експерт по интернет и социални мрежи, твърди, че телевизията ще се гледа все повече по интернет. Той казва, че в *„свързаното общество телевизията ще оцелее, но ще намалее социалното ѝ значение, и че музикалната и киноиндустрията могат да изчезнат“*.

Джефри Кол е по-голям оптимист от шефа на „Нетфликс“, според когото в близките години времето, посвещавано на телевизията, ще се увеличи от 18-48 на 60 часа средно. Защото, казва Кол, *„тя излиза от дома“* и ще може да се гледа *„във всеки момент“* на всякакъв екран. Необходимо е само се включиш в интернет или да използваш новата телефонна услуга 5G.

Трябва да се вземе предвид също и конкуренцията на социалните мрежи. Според последния доклад на „Фейсбук“ почти 30% от хората в САЩ се информират посредством „Фейсбук“ и 20% от новините текат по тази социална мрежа. Марк Зукърбърг каза преди няколко дни, че бъдещето на „Фейсбук“ е във видеото: *„Преди пет години по-голямата част от съдържанието на „Фейсбук“ беше текст, сега еволюира към видеото, защото е все по-лесно да се запише и сподели.“*

„Туитър“ също променя стратегията си и преминава от текст към видео. Дик Костоло, главен изпълнителен директор на „Туитър“, на среща с борсовите анализатори на „Уолстрийт“ представи плановете за близкото бъдеще на тази социална мрежа: *„2015 г. ще бъде годината на видеото на „Туитър“*. За най-старите потребители това звучи като предателство. Но според Костоло текстът с прочутите 140 знака по същество губи значението си. „Туитър“ иска да спечели битката за видеото в мобилните телефони.

Според плановете на ръководството от началото на настоящата година в „Туитър“ трябва да могат да се изпращат видеофилми от мобилните телефони. От 6-те секунди сега, които позволява приложението „Вайн“, в писмата ще може да се включи директно видео, колкото и дълго да е то.

„Гугъл“ също иска да разпространява видео съдържание за гигантската си клиентела от 300 милиона потребители, които консумират 6 милиарда часа на месец за видео... Затова „Гугъл“ купи „Ютюб“. В САЩ тази мрежа за видеосподеляне със своите 130 милиона посетители месечно има повече потребители от „Яху“, а 25-те ѝ главни онлайн канала регистрират над един милион посещения на седмица. „Ютюб“ привлича повече млади хора между 18 и 34 години в сравнение с всеки друг американски канал на кабелна телевизия. Компанията залага на това, че видеото в интернет малко по малко ще унищожи телевизията. Джон Фарел, директор на „Ютюб“ за Южна Америка, предвижда, че през 2020 г. 75% от аудиовизуалното съдържание ще бъде потребявано чрез интернет.

В Канада, например, видеото в интернет скоро ще измести телевизията като масово средство за потребление. Според проучване на агенция „Ипсос Рейд“ *„80% от канадците признават, че гледат все повече видео в Мрежата“*. Това вече критично количество от 80% означава, че наближава моментът, когато канадците ще гледат повече видеоматериали и програми по интернет, отколкото по телевизията.

Тези промени се наблюдават не само в развитите страни. Наблюдават се и в Латинска Америка. Според проучване на мексиканската изследователка Ана Кристина Коварубиас, директорка на фирмата за анкети „Пазарологичен пулс“, например, Мрежата и киберпространството променят все по-бързо начините за използване на комуникационните средства и най-вече на телевизията. Анкетата обхваща само жителите на град Мексико, разпределени в две групи: младежите между 15 и 19 години и предното поколение – на семейни хора между 35 и 55 години с деца от 15 до 19 години. Резултатите разкриват следните тенденции – и в двете групи новите технологии са проникнали в голяма степен. Първо, 77% притежават мобилен телефон, 74% – компютър, 21% – таблет, а 80% имат достъп до интернет. Второ, потреблението на безплатната телевизия намалява до 69%, докато на платена расте и вече достига 50%. Трето, почти половината от хората, които гледат телевизия (29%), използват телевизора като екран, за да си пускат филми на DVD/Блу рей или интернет/„Нетфликс“. Четвърто, на мобилния телефон се отделя най-много време в сравнение с другите цифрови апарати за комуникация. Средно той се ползва 3 часа и 45 минути на ден. На компютъра се посвещават 2 часа и 16 минути, на таблета – 1 час и 25 минути. На телевизията – 2 часа и 17 минути. Пето, времето за социални мрежи е: за „Фейсбук“ – 2 часа и 18 минути дневно, за „Уатсап“ – 2 часа и 17 минути. Ако се съберат минутите за социалните мрежи, общото време е 480 минути, т.е. 8 часа дневно. Тенденцията показва ясно, че времето, посветено на телевизията, намалява, а на социалните мрежи се увеличава.

(На стр.2)

СТОПАНСКИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ И ЕКОЛОГИЧНА БЕЗОТГОВОРНОСТ

Безнаказаност за мултинационалните компании

Когато изнасят производствената си дейност в най-бедните страни, мултинационалните компании се стремят не само да се сдобият с евтина работна ръка, но и да се предпазят от съдебни преследвания, разчитайки на липсата на строгост в социалните и екологичните закони на държавите домакини. Тази безнаказаност се шири и заради отсъствието на международни инстанции и компетентни съдилища в страните потребителки.

ОРЕЛИЕН БЕРНИЕ *

На 29 май и на 1 юни 2014 г. община Монреал стана домакин на първото заседание в Канада на Постоянния съд на народите по въпросите на рудодобивната промишленост. Активисти и представителни личности на гражданското общество участваха в едно фиктивно дело, на което „съдеха“ крупни предприятия, обвинени, че нарушават човешките права и рушат околната среда. Този колкото театрален, толкова и сериозен способ целеше да разобличи както щетите, съпътстващи добива на суровини, така и безнаказаността, с която се ползват мултинационалните компании, действащи в редица бедни страни по света.

В международното право не съществува понятието „икономическо престъпление срещу народа или околната среда“. „Международната общност“ не е лишена от юридически инструменти, каквито са Международният съд или Международният наказателен съд, но те не се използват спрямо стопанската дейност на предприятията в чужбина. Излиза, че нефтените разливи, промишлените злополуки или корумпирането на местни отговорни служители не заслужават вниманието на една компетентна юрисдикция. Нещо повече – западните държави не смятат за целесъобразно да предоставят на собствените си съдилища необходимите средства, за да съдят действията на мултинационалните си дружества в чужбина. Това щяло да бъде, видите ли, накърняване на суверенитета на страните домакини, приели въпросните предприятия.

Така например, според френското законодателство извършеното нарушение или престъпление в чужбина следва да бъде съдено във Франция само и единствено ако *„престъплението или нарушението се наказва както от френския, така и от чуждестранния закон, и то само при условие че е било установено от окончателно решение на чуждестранната юрисдикция“*. С други думи, за да може ръководството на „Тотал“ да бъде санкционирано във Франция заради подкрепата, която оказва на бирманската хунта, то трябва предварително да е било осъдено за същите деяния от съда на Найпидо, столицата на... Бирма. Естествено, тази перспектива към днешна дата не тревожи съня на френските „създатели на блага“ по простата причина, че в една толкова бедна и корумпирана страна, при шантажа, който упражняват изнесените предприятия, и огромните средства, с които те боравят, произнасянето на местна присъда над мултинационалните компании в повечето случаи е чиста утопия.

Въпреки всичко, някои неправителствени организации (НПО), като „Шерпа“, асоциация на юристи, основана в Париж през 2001 г., „Солидарни народи“ или колектива „За етика на етикета“, дерзаят в търсенето на пукнатини в съществуващата система на безнаказаност. Споменатите три асоциации заведоха иск срещу „Ошан“ във връзка със срутването на текстилната фабрика „Рана Плаза“ в Бангладеш на 24 април 2013 г. (1). На интернет сайта на френската компания четем: *„„Ошан“ развива своята дейност според правните принципи, залегнали във Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г., в Декларацията за основните принципи и права на МОТ* [Международна организация на труда] *от 1998 г., и според водещите принципи на ОИСР* [Организацията за икономическо сътрудничество и развитие]. *Тези документи съдържат съвкупност от граждански, политически, икономически, социални и културни права, които „Ошан“ прилага по отношение на своите партньори.“* Дали обаче хиляда сто тридесет и петимата загинали от „Рана Плаза“ биха се съгласили с горния анализ? Сред развалините на фабриката за конфекция бяха открити етикети на „In Extenso“ – една от марките на „Ошан“. Компанията обаче отказа да обезщети пострадалите, като отрече каквато и да било пряка или непряка връзка с това предприятие. Споменатите НПО успяха да постигнат предварително разследване, като използваха довода за „заблуждаваща търговска практика“. Може да се каже, че макар все още да не чува дрънкане на белезници, Жерар Мюлиез, основател на индустриалната група „Ошан“ и третият най-състоятелен човек във Франция, вече е получил първият предупредителен изстрел.

Някои страни се опитват да наклонят везните на международното право в рамките на ООН. През юни 2014 г. Съветът по правата на човека разгледа проекторезолюция за социална и екологична отговорност на мултинационалните компании, внесена от Еквадор и Южна Африка. В текста се предлага създаване на работна група, която да изготви *„правно обвързващ международен инструмент, който да регулира дейността на транснационалните и други предприятия съобразно международното право и правата на човека“*. При гласуването резолюцията беше приета, въпреки опозицията на най-богатите държави – всички страни от Европейския съюз, Япония и САЩ гласуваха против. *„Франция предпочете да възприеме един поетапен подход, с който да продължи започнатата през 2011 г. работа и така да позволи по-бързото и конкретно приложение на въпросните мерки“* – с тези думи г-жа Аник Жирарден, държавен секретар по икономическото развитие и франкофонията, се опита да оправдае френския вот (2). Но в случай че големите собственици от френския борсов индекс CAC 40 започнат да се изреждат на подсъдимата скамейка, дали държавните власти биха подкрепили жалбоподателите?

Исканият от правителството „по-конкретен и по-бърз“ подход се позовава всъщност на „водещите принципи на Обединените нации относно предприятията и човешките права“. Но тъй като тези принципи са изготвени в тясно сътрудничество с частните дружества, те са необвързващи и напълно безобидни. Така в единадесетия принцип, който гласи, че *„„предприятията би следвало да спазват човешките права“*, използваното условно наклонение красноречиво говори за политическите подбуди на авторите.

Франсоа Оланд, Манюел Валс и техните сътрудници всячески отблъскват атаките срещу безнаказаността на мултинационалните компании, предприемани в рамките на ООН. Налага им се обаче да дават отпор и на атаки отвътре. През ноември 2013 г. депутати еколози и социалисти внесоха проектозакон за *„задължението за контрол на дружествата майки и предприятията, поръчващи услуги“*. Текстът, чието разглеждане доста се бави, включва режим на отговорности за френските компании майки, както и задължение да предотвратяват екологичните щети и нарушенията на основните права. Дали обаче ще види бял свят? Малко е вероятно. Движението на френските предприятия (MEDEF) и Министерството на икономиката енергично се противопоставят. По всичко личи, че въпросът ще бъде отнесен до европейските институции, които, както знаем, не се славят с особена неотстъпчивост – да не говорим за суровост – по отношение на икономическите лобита...

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Христина Костова

* Автор на *Comment la mondialisation a tué l'écologie* (Как глобализацията уби екологията), Mille et une nuits, Париж, 2012

(1) Вж. Оливие Сиран, „Au Bangladesh, les meurtriers du prêt-à-porter“ (В Бангладеш, убийците от модната конфекция), *Le Monde diplomatique*, юни 2013.

(2) Национално събрание, заседание от сряда, 9 юли 2014 г., въпроси към правителството.

Краят на масовата телевизия

(От стр. 1)

Цифровата епоха и „свързаното общество“ са вече реалност за много социални групи в град Мексико. Едно от най-важните последствия е, че привлекателността на телевизията (особено на безплатната) намалява в резултат на новите начини на комуникация и на съдържанието, което предлагат цифровите медии. Те отнемат монопола на безплатните телевизии върху развлекателните програми. Преди време в централно предаване в събота вечер един известен певец беше гледан от милиони зрители (около 20 милиона в Испания), днес същият певец трябва да бъде излъчван по 20 различни канала, за да събере най-много 1 милион зрители.

В бъдеще телевизорът ще бъде все по-свързан с интернет (така е във Франция за 47% от младежите между 15 и 24 години). Телевизорът се свежда до един голям екран, продължение на Мрежата, за програми от киберпространството и т.нар. Облак. Единствените моменти, в които ще се гледа масово или при „социална синхронизация“ и пред синия екран ще се събират милиони зрители, ще бъдат новините (от национално или световно значение), зрелищни събития (като избори, катастрофи, атентати, големи спортни прояви) или финалите на предавания от типа реалити шоу.

Всичко това не се свежда единствено до технологична промяна. Не става въпрос само за замяна на аналоговата с цифровата техника или на телевизията с интернет. Проявяват се много последствия от различно естество. Някои са положителни. Например, социалните мрежи улесняват бързия обмен на информация, помагат за организиране на социалните движения, позволяват да се провери информацията, както в случая с „Уикилийкс“... Няма съмнения, че положителните аспекти са многобройни и важни.

Трябва обаче да се отбележи и фактът, че интернет завзема властта в масовите комуникации. Това означава, че в неговата галактика всички големи компании, които владеят световната информация – „Гугъл“, „Фейсбук“, „Ютюб“, „Туитър“, „Яху“, „Епъл“, „Амазон“... – са американски. Което само по себе си вече е проблем. Маршал Маклуън казваше, че *„Средството (медията) е посланието“*, но въпросът днес е – кое е средството? Когато гледам една телевизионна програма по Мрежата – кое е средството? Телевизията или интернет? И тогава – кое е посланието?

Особено след като Едуард Сноудън разкри, а Джулиан Асанж потвърди в последната си книга „Когато „Гугъл“ срещна „Уикилийкс“ (1), че всичките тези огромни компании събират сведения за нас всеки път, когато използваме Мрежата. И продават тази информация на други компании. Или я предоставят на разузнавателните агенции на САЩ, най-вече на Агенцията за национална сигурност, страховитата АНС. Да не забравяме, че „свързаното общество“ е шпионирано общество, а едно шпионирано общество е и контролирано общество.

(1) Вж. „Джулиан Асанж: „Гугъл“ ни шпионира и докладва на американското правителство“, интервю на Игнасио Рамоне с Джулиан Асанж, *Монд дипломатик* в *Дума*, 4 декември 2014.

LE MONDE DIPLOMATIQUE – *испанско издание*
Превод Венко Кънев

ЗАЛЕЗЪТ НА ФРЕНСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

Как партийният апарат се отдалечава от членската маса

Много фактори обясняват отслабването на Френската комунистическа партия. Ускорен ли беше този процес от желанието ѝ да приспособи посланията си към очакванията на средните класи?

Жулиан Миши*

ЯНУАРИ 2014 г. Пристигаме в централата на Френската комунистическа партия (ФКП) на площад „Полковник Фабиен“ в Париж, за да поискаме данни за членската маса. Колко са комунистите? Но преди всичко – кои са? По всичко личи, че народните слоеве са все по-малко представени по върховете на организацията. А какво е положението с членската маса? Отговорът би трябвало да се получи лесно. Отдел „Партиен живот“ централизира от 2009 г. многобройните сведения, които формацията притежава за своите членове: възраст, пол, местожителство, трудова дейност... Нито дума обаче за социално-професионалната категория. Знае се, че еди-кой си активист работи във Френската национална железопътна компания или в аеронавтиката, но не и дали е ръководен кадър или работник. Тази липса на интерес за социалното положение на членовете илюстрира една установила се от тридесет години тенденция във ФКП – основният някога въпрос за представителството на народните класи се превърна във второстепенен.

От освобождението до 70-те години, по времето, когато беше първата лява партия във Франция, ФКП можеше да се представя като говорител на работническата класа, тъй като в мнозинството си водачите ѝ произхождаха от народните среди: Морис Торез, бивш миньор, ръководител на партията от 1930 до 1964 г.; приемникът му Валдек Роше, „дребен зеленчукопроизводител“; Жак Дюкло, помощник-сладкар, кандидат за президент на изборите през 1969 г., който получи 21% от гласовете. Същото беше положението и на местно равнище: преди да стане кмет на Обервилие от 1945 до 1953 г., Шарл Тийон е бил монтьор, а приемниците му Емил Дюбоа (1953-1957) и Андре Карман (1957-1984) – съответно работник в газовата индустрия и фрезист. Издигайки активисти със скромен произход във властовите инстанции, запазени дотогава за представителите на буржоазията, комунистическата партия успя за известно време да преобърне социалния ред във френския политически живот. По това време народният характер на организацията се приемаше като необходимост, за да се впише проектът за еманципация на работниците в практическата ѝ дейност.

Базата на ФКП понесе удара на социално-икономическите преобразования, които преживяха народните слоеве след 70-те години. Несигурността и нарастването на безработицата разрушиха социалната сплотеност на работническата класа. Кризата на партията обаче не може да бъде приписана на хипотетичното изчезване на работниците – те все още представляват близо една четвърт от активното население, а намаляването на членската маса на ФКП е много по-бързо от ерозията на работническата класа. През 1975 г. Франция имаше осем милиона и двеста хиляди работници и все още седем милиона през 1999 г., докато в същото време ФКП загуби повече от половината от членовете си – те се стопиха от петстотин хиляди на двеста хиляди. Освен това се появиха нови представители на народа – по-специално в услугите, с разрастването на групата на служителите. Работниците и служителите са мнозинство във френското активно население, но промените в условията им на живот (пространствено изтласкване към предградията) и на труд (разделяне на трудовите колективи) направиха несигурно включването им в политическата дейност. Така отслабването на ФКП отразява дълбоките социални и културни трансформации, които преживяха народните класи. То е израз на отлива от работническото движение. Това западане, което бележи края на един период на силно политизиране на френското общество през годините около 1968 г., се обяснява също със сътресенията в международния ред, особено с имплозията на съветската система или още с еволюцията на политическия режим към президентска и двупартийна система.

В сърцето на парижкото Сити ФКП избра хуманизма и демокрацията

Обаче тези обяснения извън партията не са достатъчни и би било опростенческо на западането на ФКП да се гледа като на програмирана, механична еволюция, от която не би могло да се извлече никаква поука.

За да се разберат отдалечаването на ФКП от народните слоеве и изборният ѝ срив (на президентските избори през 1981 г. за нея гласуваха 15,3%, а през 2007 г. – едва 1,9%), трябва да се анализират промените в реториката и в организацията ѝ. От 80-те години и преди всичко от 90-те ФКП се обявява за представител не само на народните класи, но и на Франция в нейното „многообразие“. Прочитът на обществото във вид на класи е засенчен от теми като „гражданско участие“ или възстановяване на „социалните връзки“. По примера на град Монтрьой общините на предградията, ръководени от комунисти, широко възприемат темата за „отхвърлените от обществото“ в крайните квартали и деполитизират дейността си (1). Комунистическите народни избраници се превръщат в проповедници на „местната демокрация“, призвана да запълни пропастта между политическата класа и „гражданите“.

Така първоначалният проект на партията, вдъхновен от марксизма, отстъпва място на една хуманистичната реторика, широко споделяна в гражданските организации и политическите среди. *„Сдружаване, справедлива подялба, споделяне, сътрудничество, взаимодействие, съгласуване: тези изисквания придобиват невиждана жизненост във връзка с развитието на технологичната и информационната революция и усложняването на обществото, промените в труда, необходимостта от гражданска позиция, от нови човешки отношения, зачитащи самостоятелността на личностите“*, прокламира документът, приет на XXIX конгрес през 1996 г. Този конгрес, който *„избира хуманизма и демокрацията“, „човешката, гражданската и солидарната революция“*, за да отговори на факта, че *„цялата човешка цивилизация е в опасност“*, протича за пръв път в деловия парижки квартал Дефанс.

Дванадесет години по-късно в текста, предложен от Националния съвет на ФКП като „обща основа“ за XXXIV конгрес през 2008 г., думата „работник“ се появява един-единствен път, и то като една социална група наравно с много други – става дума за обединението на *„работници, техници, чиновници и ръководни кадри, жени и мъже, служители от всички категории, интелектуалци, хора с временна работа, хора без документи, безработни, селяни, творци, студенти, пенсионери, занаятчии“*. Като отхвърлят възприеманото за сталинизъм разбиране, че управлението на икономиката трябва да е в ръцете на работниците, представителите на ФКП са склонни да се откажат от идеята за водещата роля на работниците и на народните слоеве в политическата борба. Изоставяйки анализа за класовите отношения и за организирането на борбата точно от потиснатите, те естествено трудно възприеха издигането на новите представители на народа – заетите в сектора на услугите и потомците на работници имигранти, главно от Магреба.

Обновлението на френския комунизъм преминава през трансформация на организационните методи на партията. Механизмите за подбор и подготовка на кадрите, произхождащи от народните среди, са изоставени през 90-те години и първото десетилетие на XXI век, защото членската маса намалява и защото се поставят под съмнение авторитарните практики на демократическия централизъм. Например, школите изчезват или губят функциите си като народно образование. „Кадровата политика“ – система на обучение, която подпомагаше работническите активисти в предприятията – постепенно замира. За обновяването на партията се обсъжда преди всичко подмладяването ѝ и привличането на жени. Когато се говори за социалното смесване на хора с различни професии, произход и пол, никога не става дума да се издигат с предимство активисти от народните слоеве.

На мястото на платените партийни деятели от работнически произход, формирани в партийни школи, идват отговорници, чиято кариера (училищна, професионална и членска) е тясно свързана с териториалните органи на властта. Около тези местни органи се структурира и оцелява съвременният комунизъм, а не, както някога, около профсъюзните организации. През 2013 г. 75% от членовете, водени на отчет от отдел „Партиен живот“, заявяват, че работят в публичния сектор, като 23% от тях са в териториалните органи. Същото е и по върховете на апарата. Последният национален ръководител, преминал през различни постове в Общата конфедерация на труда, беше Жорж Марше – шлосер по професия. Той беше профсъюзен деятел в металургичния отрасъл, преди да оглави партията от 1970 до 1994 г. Приемниците му са свързани с управлението на местните органи. Робер Ю беше първият общинар, станал национален секретар на ФКП през 1994 г. Тогава той беше кмет на Монтини ле Кормей, окръжен съветник, областен съветник и председател на Националната асоциация на комунистическите и републиканските избраници. Г-жа Мари-Жорж Бюфе пое поста след него през 2001 г. Най-напред тя беше чиновничка в кметството на Плеси-Робенсон, след това заместник-кмет в друга община, а после беше избрана за регионален съветник на Ил дьо Франс.

Ако новите ръководители на ФКП изобщо са минали през синдикализма, то е било през студентския. Г-жа Бюфе беше член на Националното бюро на Националния съюз на студентите във Франция (UNEF). Пиер Лоран, национален секретар на ФКП от 2010 г., ръководеше Съюза на студентите комунисти (UEC). Този бивш журналист и бивш директор на *Юманите*, защитил магистратура по икономически науки в Сорбоната, символизира силата на семейното обвързване в съвременния комунизъм. Той е син на Пол Лоран, депутат и партиен кадър през 70-те и 80-те години, брат на Мишел Лоран, друг национален ръководител, който отговаряше за федерацията в Сена-Сен Дени. Новите ръководители стават комунисти повече по наследство в местните организации и от семейна вярност, отколкото от това, че изпитват на свой гръб неравенството на работното си място.

Търсенето на източници за финансиране също обяснява еволюцията на ФКП. Западащата партия вече не може да плаща на щатните си активисти и по тази причина те се опитват да си осигурят заплата на избираеми постове. През 2013 г. според финансовия доклад, представен на конгреса, приносът на народните избраници достига 46% от общите ресурси на партията (срещу 26% при Социалистическата партия и 3% при десния Съюз за народно движение). Така навсякъде във Франция комунистическите ръководители бяха призовани да влязат в изборните органи. Досега имаше силно разграничаване между работещите в апарата и народните избраници. Първите бяха натоварени да „контролират“ вторите, да предотвратяват „преминаването им на други идейни позиции поради заеманите постове“ и да осигуряват жизнеността на партийните структури. На партийните отговорници в департаментите през 1998 г. беше препоръчано да влязат в областните съвети. Благодарение на съюза със Социалистическата партия (СП) много от тях заеха постове в изпълнителната власт на областта си. В ход е издигане на партийните кадри във властта чрез избори.

Експертите по комуникация държат лостовете по време на предизборни кампании

Робер Ю възнамеряваше през 1995 г. да освободи от *„всякаква подозрителна „опека“ на партията народните избраници, които дължат мандата си не само на гласовете на комунистите, а на всеобщото гласуване“* (2). Така самите национални ръководители обезценяват приноса на партийните членове за сметка на народните избраници и на управленския опит. Ролята на партийните членове по места намалява и предизборната активност става приоритетна.

(На стр. 4)

* Социолог в Националния институт за агрономически изследвания (INRA), автор на *Le Communisme désarmé. Le PCF et les classes populaires depuis les années 1970* (Разоръженият комунизъм. ФКП и народните класи след 1970 г.), Agone, Марсилия, 2014.

(1) Вж. Силви Тисо, „Измислянето на „чувствителни градски зони“, *Монд дипломатик*, октомври 2007.

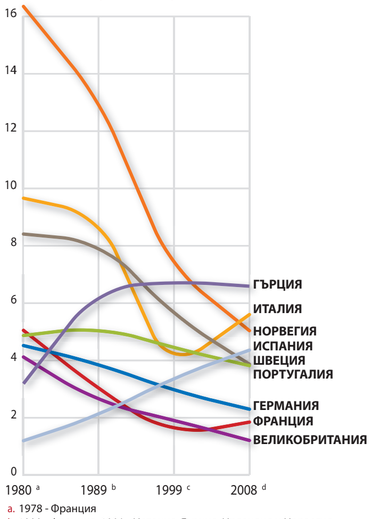
(2) Robert Hue, *Communisme: la mutation* (Комунизъм: преобразуването), Stock, Париж, 1995.

Как партийният апарат се отдалечава от членската маса

(От стр. 3)

Новите попълнения не остават дълго редови членове, много бързо им се възлага да се представят на общинските избори, което пък води до допълнително отслабване на местния активизъм – още повече че народните избраници, поради съвместяването на постове, бързо изоставят партийните събрания. В партийните централи присъствието намалява, събранията се провеждат преди 18 часа и „доброволните“ активисти отстъпват място на професионалисти (платени служители, сътрудници на групите от народни избраници, административен персонал и т.н.), които не ходят на събрания през почивните дни.

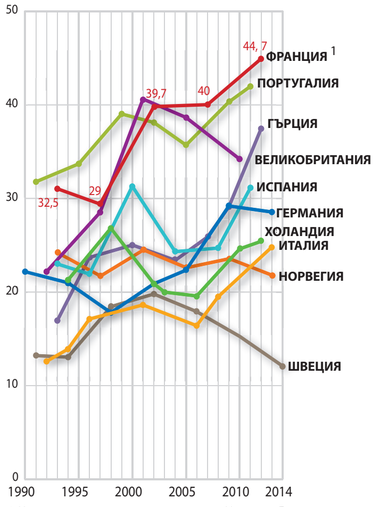
Членове на политическите партии
в проценти от броя на избирателите

a. 1978 - Франция
b. 1988 - Франция; 1990 - Испания, Гърция, Ирландия и Норвегия; 1991 - Португалия
c. 1997 - Норвегия; 1999 - Германия, Белгия, Финландия, Франция; 2000 - Испания и Португалия
d. 2006 - Финландия; 2007 - Германия и Италия, 2009 - Франция

Източник: European Journal of Political Research (Европейски дневник за политически изследвания), №51, Колчестър, Великобритания, 2012.

Негласували на националните парламентарни избори
като процент от включените в избирателните списъци

1. На втори тур.

Източник: Евростат

А избраниците си имат собствени грижи. Наемат експерти по комуникация, за да подготвят следващата предизборна кампания. Тъй като местната дейност става все по-административна, те се обграждат с кадри за връзки с обществеността (3). Способни са да изоставят активистите или сдруженията за сметка на професионалистите, които са от същата социална група. В резултат на това социалният свят на народните избраници комунисти се откъсва от света на представляваните от тях хора, а народните категории играят все по-незабележима роля в местния политически живот.

Това отдалечаване на ръководителите комунисти от социалните групи, които са призвани да защитават, се отразява върху дейността на партийните членове. Дълго време ФКП насърчаваше съдържателното политическо общуване в териториите, където имаше сериозно влияние („червените предградия“, някои селски общини и др.). Членовете й развиваха дейност в ред „приятелски“ организации (Съюза на френските жени, Националната конфедерация на наемателите, Движението на мира, Спортната и гимнастическата федерация на труда и т.н.), в кварталните и фирмените низови организации. През 80-те и 90-те години, когато членската маса се сви и ръководителите насочиха вниманието си към предизборните кампании, местният активизъм на ФКП все повече се ограничаваше до дейност на сдружения. Масовите дейности бяха сведени основно до организиране на празнични и възпоменателни мероприятия, като традиционните чествания на 1 май и 14 юли.

В капана на одесняването на съюзниците социалисти

Комунистите в известен смисъл извличат поуки от намалялото въздействие на някогашните политически събрания, още повече че празничното измерение по традиция беше една от силните страни на френския комунизъм, като например несекващия успех на празника на в. *Юманите* и извън партийните редици. Така на местно равнище общуването по време на празнични прояви губи политически си характер, тъй като сдруженията и общините изместват партията при организирането им. В село Требан (департамент Алие), например, три инстанции постепенно изместват ФКП в организирането на местния живот: светското сдружение на приятелите, комитетът за празненствата и клубът на третата възраст. Партийните членовете – петдесетина през 60-те и 70-те години, вече са едва десетина през 90-те, главно земеделци в пенсия. Те се събират само веднъж годишно, при връчването на членски карти, организирано от кмета – учител в пенсия, и съпругата му. Неспиращото намаляване на броя на работниците в селското стопанство и индустрията, разочарованието от участието на ФКП в управлението (първо през 1981-1984 г., а след това през 1997-2002 г.), краят на Съветския съюз са все процеси, които не позволяват да бъде запазена организацията, в която от 1920 г. насам са се изредили много поколения комунисти. Поради липса на нови членове кметството, комунистическо от времето между двете световни войни, в крайна сметка беше загубено през 2001 г.

Народните избраници от ФКП на този земеделски район насочват политиката си към темата за жизнеспособността на сдруженията: на мястото на „червените бастиони“ идват общини, които са начело в развитието и насърчаването на дейността на асоциациите, без това да се свързва със защитата на една народна или политическа идентичност. В уводна статия на общинския вестник на Бурбон л`Аршамбо (2500 жители) в началото на 2014 г. кметът комунист благодари на *„местните асоциации и стопанските дейци, работили за опазването и развитието на местния поминък (…). Независимо дали са търговци, занаятчии, земеделци, ръководители на предприятия, представители на либерални професии, служители или чиновници, пенсионери или просто съграждани, жителите на нашата община заслужават благодарности и насърчения“*.

На практика темата за класовата борба губи централното си значение за партийните членове и постепенно отстъпва място на множество целенасочени битки: разпределение на благата, феминизъм, околна среда, многообразие, глобализация. Членуването във ФКП не е в името на бъдещото социалистическо общество, а по-скоро участие в някои тематични групи (образование, имиграция, Европа и т.н.), които се развиват чрез свои собствени комитети и прояви. Активистите подбират областите, в които да се включат, без непременно да се отъждествят с партийното послание като цяло. Това раздробяване на ангажираността контрастира с централното място, което партията и марксистката идеология заемаха в комунистическия свят. При тези условия някои работници активисти насочват енергията си към Общата конфедерация на труда, но се отвръщат от ФКП. Други, често пъти с по-високо образование, участват в дейността на Асоциацията за облагане на финансовите транзакции и гражданско участие (Attac). Трети пък се посвещават изключително на задачите си като местни избраници. Партията постепенно загуби централната си позиция в мрежата от активисти по-наляво от Социалистическата партия.

Въпреки всичко, след дълъг период на летаргия и застаряване, от няколко години се наблюдава известно обновяване на членски състав. Най-напред – по време на победната кампания срещу европейския конституционен договор през 2005 г., след това – в рамките на Левия фронт, в създадената през 2008 г. изборна коалиция между ФКП и други леви формации. За първи път от 1980 г. обявеният от ръководството брой на членовете се стабилизира на около седемдесет хиляди (4) и делът на хората под 30 г. леко нарасна. Президентската кампания през 2012 г. отново мобилизира редиците на комунистите. Тогава ФКП подкрепи Жан-Люк Меланшон, водач на Лявата партия, който получи 11,1% от гласовете. Меланшон, който е бивш социалист, предизвика известно радикализиране на реториката. Той постави отново темата за социалните антагонизми, докато предишните кампании бяха белязани от едно завоалиране на комунистическите и антикапиталистическите тези.

Макар стратегията на Левия фронт да спря изборния залез на ФКП на президентските (2012 г.) и на европейските (2009, 2014 г.) избори, отливът продължи по време на парламентарните и общинските, съответно през 2012 г. и 2014 г., т.е. на онези избори, когато ФКП предпочете своя интерес пред общия на Левия фронт. Тази стратегия извади на преден план проблема за влиянието на народните избраници в комунистическия апарат и тяхната зависимост от Социалистическата партия. И наистина Левият фронт вдъхна една динамика, която не отговаря на класическата конфигурация в левицата, тоест, на съюз между ФКП и СП. Освен това общинските избори през март 2014 г. породиха много силно напрежение между ФКП и Лявата партия, която бе за самостоятелни листи (отделни от листите на Социалистическата партия) в големите градове още на първия тур. Тези избори предизвикаха и вътрешни спорове във ФКП. Много нови членове се противопоставят на съюза със Социалистическата партия. За народните избраници и за значителна част от ръководството на ФКП обаче приоритетно остава запазването на кметските постове, заети от комунисти с подкрепата на СП, и на заместник-кметските, спечелени благодарение на съюза на левицата в останалите общини. Независимо че, според някои, това рискува да подхрани бавния залез на активистката дейност.

Според партийните членове изглежда трудно да се намери равновесие. Местните народни избраници несъмнено допринесоха ФКП да запази известно влияние, макар че в национален мащаб то се сгромоляса. В миналото комунистическите общини играеха централна роля за внедряването на ФКП в народните среди. Те бяха опорна точка за разпространението на идеи, представляваха практически бази за организиране на съпротивата срещу политическите и социалните елити. Компромисите на „общинския комунизъм“, както и стратегията на Народния фронт за съюз със социалистическия брат-неприятел спомогнаха ФКП да пусне корени сред народа, повече от болшевизацията от 1924-1934 г. В съвременния контекст обаче, когато Социалистическата партия прави завой надясно, а териториалните общности се професионализират и звената от активисти са слаби, това, което преди правеше силата на ФКП, може да се окаже спирачка за обновлението ѝ.

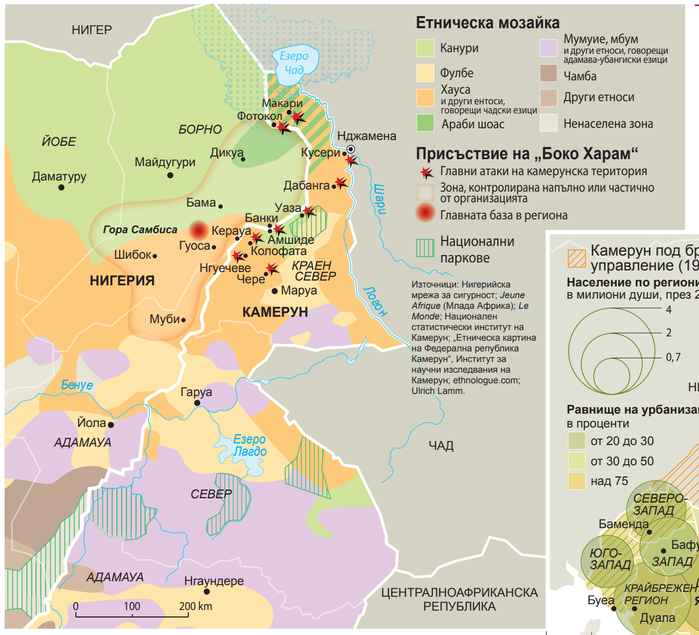
Жулиан Миши

(3) Вж. Fabien Desage, David Guéranger, „Rendez-vous manqué de la gauche et de la politique locale“ (Несъстоялата се среща между левицата и местната политика), *Le Monde diplomatique*, януари 2014.

(4) Този брой на членовете, платили членски си внос, е по-точен от обявените сто и тридесет хиляди „издадени карти за членство“.

Le Monde diplomatique
Превод Мария Петрикова

Разнообразие от различия

Камерун се простира от Гвинейския залив до границите на Сахел и обхваща най-различни климатични, етнически и икономически региони. Докато Югът изживява бързо развитие около главните центрове Яунде и Дуала, многобройното население в северната част на страната е селско и бедно. Границите, начертани от колонизаторите (германци, а след това французи и британци) разделят населения, близки в културно отношение.

Терорът и отговорът на военните

Камерун под заплахата от „Боко Харам“

Заради зачестилите атентати и отвличания, извършвани от „Боко Харам“, френският министър на отбраната Жан-Ив Дриан настоя на 16 декември да се създаде регионален комитет за военно сътрудничество. Сектата, зародила се в Нигерия, където извършва редица беззакония, действа много ефикасно на територията на Нигер и Северен Камерун, като принуждава Яунде да отвърне със сила.

Родриг Нана Нгасам*

ФОТОКОЛ, Колофата, Кусери… В Камерун „Боко Харам“ засилва смъртоносните си нападения в най-северната част на страната. Организацията провежда операциите си от щата Борно в Нигерия, където контролира дваесетина града. За разлика от миналата година, когато набезите й бяха изолирани, сега в тях участват стотици бойци. Въпреки мобилизираните три хиляди войници, изтребители бомбардировачи, танкове и щурмови машини, значителните сили, разгърнати от камерунското правителство от април 2014 г. насам, се сблъскват с мощна организация, която изглежда се слива с терена.

Нападенията на „Боко Харам“ са придружени често от отвличания с искания за откуп. Освобождаването на първите пленници, сред които бяха семейство Мулен-Фурние, отвлечено на 19 февруари 2013 г. в местността Дабанга на 80 километра от Кусери, както и френският свещеник Жорж Ванданбюш, похитен в Нгучечеве на 14 ноември 2013 г., не сложи край на набезите. В началото на април 2014 г. бяха пленени свещениците Джанантонио Алегри и Джампаоло Марта, както и сестра Жилберт Бюсиер, заедно с племенния водач на село Гумулди, който по-късно беше открит с прерязано гърло в Нигерия. На 16 и 17 май десет китайски граждани изчезнаха в Уаза. На 27 юли, неделя, град Колофата стана обект на зрелищно нападение, при което бяха отвлечени съпругата на вицепремиера Амаду Али, снаха му заедно с кмета на Колофата, местният духовен и политически водач на мюсюлманите Сейни Букар Ламин, съпругата му, шест от децата им и редица членове на семейството.

На 25 септември 2014 г. силите за сигурност заловиха стотици бойни оръжия и хиляди муниции в Кусери. Тази находка явно потвърждава, че Северен Камерун е стратегическа цел за „Боко Харам“ (1). Сега възможността групировката да удари пò на юг в големите градове се възприема сериозно, защото страната се е превърнала в зона на престъпност и несигурност като Централноафриканската република и Нигерия. В региона, както и в Сахел, разпространението на оръжия от либийския арсенал улеснява военните групировки да подновяват операциите си. Те се опитват да изградят свои бастиони, за предпочитание в по-слабо контролираните зони, където държавите не са в състояние да наложат власта си. Камерунските сили за сигурност са концентрирани в два основни града в страната (Дуала и Яунде), но периферните зони не се справят с престъпните групировки, оборудвани с модерни технологии като GPS и сателитни телефони.

Освен често остарялото или неосъвременено оборудване, проявите на недисциплинираност, недостатъчната координация, проблемите в системата за разузнаване и корупцията саботират работата на вече разединената камерунска армия. От едната страна се намират редовните войскови части, които се смятат за зле оборудвани, а от другата стоят по-добре въоръжените и обучени елитни части (президентската охрана, батальонът за бързо реагиране). Едно нарастващо недоволство създава тенденция за съперничество между отделни войскови части. Впрочем „Боко Харам“ изглежда се опитва да подкопае авторитета на държавата, като нападa директно казарми, жандармерии или местни органи на властта.

Границите, които се простират до езерото Чад, са лесни за преминаване и благоприятстват установяването и движението на въоръжени групи. Най-често те дори не са очертани. Лесно е да се пренасят оръжия и оборудване, както и да се укрива заложници и военна плячка. Освен това границата с Нигерия минава през стара социокултурна зона от времето на великата Канемско-борнуанска империя от XVI век. Северната част на Камерун е била периферна зона на халифата Сокото на народността фулбе в началото на XIX век, в момента на създаването на ислямските микродържави, наречени *ламидати*. Пътуванията и търговията тук са с вековни традиции. Много етноси (фулбе, араби шоас, котоко, канури, хауса) са разположени в съседство от двете страни на границата и говорят едни и същи диалекти. Това позволява на „Боко Харам“ да се слива с населението.

„Боко Харам“ желае най-вече да разпръсне населението по границата, за да пороби тероризираните селяни и да създаде нови лагери в Камерун. Тази терористична групировка иска също да сплаши хората, за да не си сътрудничат с властите“, споделя камерунски офицер, пожелал анонимност. Тези мерки изглеждат ефикасни и законът на мълчанието започва да се налага. *„Опасно е да ви виждат в компанията на силите на реда. Често ни казват, че не няма да останат тук вечно, отвличат много от нас нощем, а след това ни измъчват и убиват“*, заявява един жител на Колофата.

Съучастничество

НАРАСТВАНЕТО на броя на бежанците в най-северната част се вижда с просто око, но не може да се направи точна статистика. Те несъмнено са хиляди, идват от изток, където се вихри кризата в Централноафриканската република, и от Североизточна Нигерия (2). Притокът е извън капацитета на бежанските лагери, установени от Върховния комисариат на ООН. И въпреки че благодарение на тези хора Камерун получава символично статут на държава „закрилник“, те допринасят също за нестабилността и несигурността. Според изследване на Международната група за наблюдение на кризите бойци на „Боко Харам“ вероятно използват бежанския поток, за да проникнат в зоната (3).

(На стр. 6)

(1) Вж. Pauline Guibbaud, „Boko Haram: le Nord-Cameroun dans la tourmente?“ („Боко Харам“: размирици в Северен Камерун“?), Група за изследване и информация за мира и сигурността (GRIP), Брюксел, 3 юни 2014.

(2) Вж. Ан-Сесил Робер, „François Oland, президент в Банги“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 23 януари 2014, и Jean-Christophe Servant, „Au Nigeria, la charia à l'épreuve des faits“ (Шериатът на изпитание пред фактите), *Le Monde diplomatique*, юни 2003.

(3) International Crisis Group, „Curbing violence in Nigeria (II): The Boko Haram insurgency“ (Обуздаването на насилието в Нигерия (II): бунтът на „Боко Харам“), „Africa Report“, № 216, 3 април 2014.

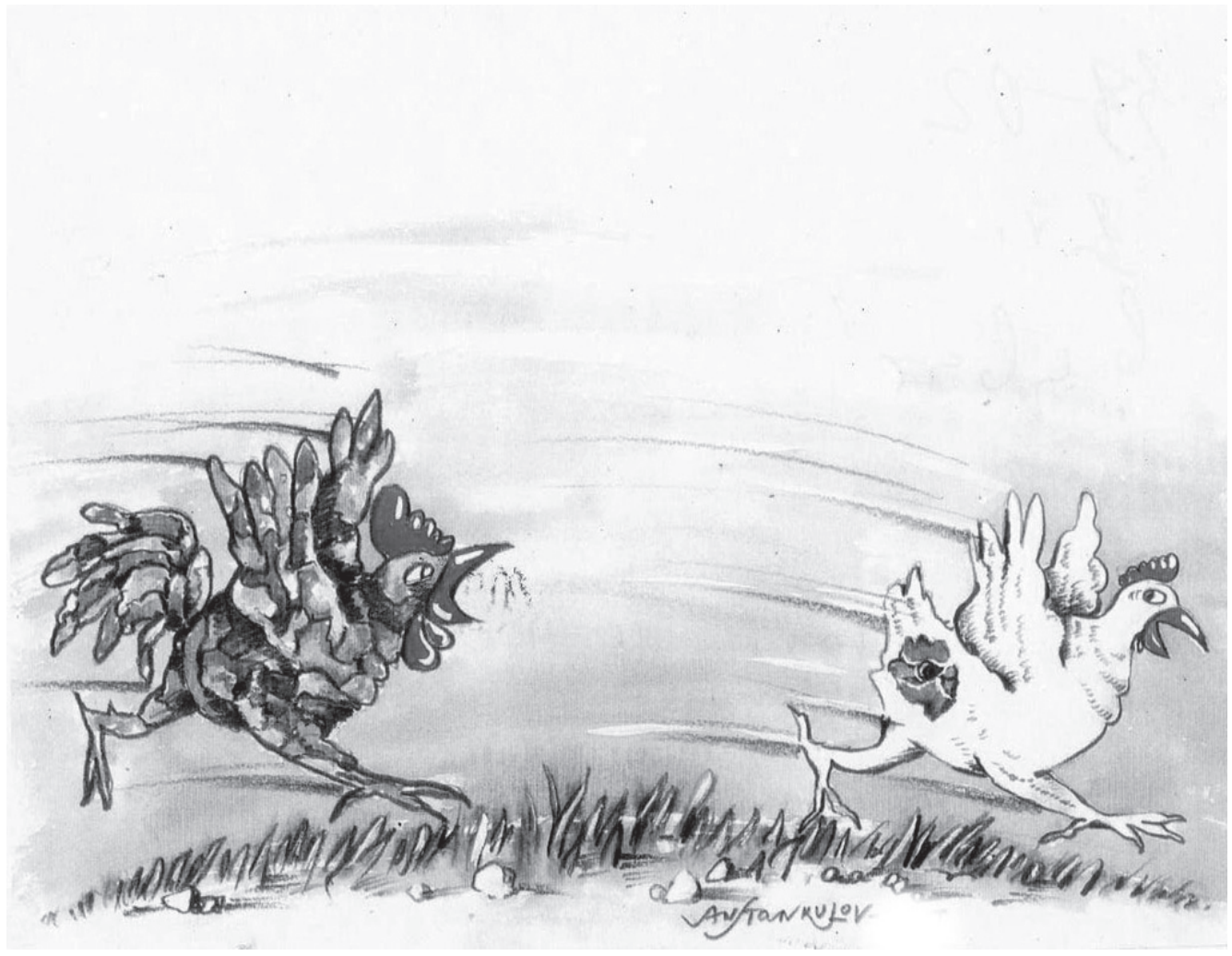
* Докторант по международни отношения в университета в Дуала (Камерун).

ДЕМОГРАФСКИ НУЖДИ И КУЛТУРНИ ЗАДРЪЖКИ

Избор на имигранти по японски

Премиерът Шинзо Абе и Либерално-демократическата партия спечелиха предсрочните парламентарни избори на 14 декември 2014 г. Въпреки рекордния процент негласували (47,4%), през следващите четири години те ще са с развързани ръце, за да предприемат непопулярни структурни реформи, сред които и нова имиграционна политика, обоснована от ускореното намаляване на населението.

МАРК ЮМБЕР*

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ, 2015

ИЗПРАВЕН пред слабите резултати на своята политика, наречена „абеномика“, премиерът Шинзо Абе реши през ноември 2014 г. да поиска одобрението на избирателите, за да продължи програмата си. Той ги прикани да гласуват под лозунга „Има само един път“ – парафраза на прословутото „Няма друг избор“ на британската ръководителка Маргарет Тачър. Макар да се отказа от повторното повишаване на данъка върху добавената стойност (ДДС), след като изпълни първите две цели, Абе иска да изпълни третата цел на своята „абеномика“ – структурните реформи, тоест, да пусне печатницата за пари и да поднови държавното строителство на инфраструктурни обекти.

Сред всички предвидени непопулярни мерки е и допускането на чуждестранни работници, за да се отговори на недостига от неквалифицирана работна ръка. Това засяга особено строителството на сгради и съоръжения, което не

* Професор по политическа икономия в университета Рен-I; бивш директор на Френско-японския дом в Токио (2008-2011); заместник-директор на Центъра за изследване на японската култура в град Рен.

ТЕРОРЪТ И ОТГОВОРЪТ НА ВОЕННИТЕ

Камерун под заплахата от „Боко Харам“

(От стр. 5)

Дръзките нападения от 27 юли 2014 г., насочени срещу конкретни лица, оставят впечатлението, че „Боко Харам“ разполага със съучастници на местно ниво, дори в най-високите етажи на властта. Подобни действия са немислими без събирането на точни и надеждни данни. Някои подозират, че агенти от камерунското разузнаване, изпратени в селата, където споделят трудното всекидневие на селяните, служат за разузнавачи и информатори на терористичната организация (4).

Откупите пълнят касите на тази групировка, която се занимава с всякакъв вид престъпен трафик. Камерунското правителство, което все порядко е вземано на сериозно, отрича да е плащало каквито и да било суми и се задоволява да говори за успешни преговори с похитителите, както в случая със семейство Мулен-Фурние. Отвличанията могат да бъдат с чисто криминален характер, без никакъв политически оттенък. *„Двата типа похищения, криминални и криминално-политически, вече са тясно свързани“*, анализира Пиер Конеза, бивш заместник-директор на Делегацията по стратегическите въпроси.

Терористичната кампания на „Боко Харам“ блокира трансграничната търговия. Съвсем доскоро много камерунци прекосяваха всекидневно границата на път за процъфтяващите пазари в нигерийския щат Борно (Банки, Кераua и др.), за да пласират там продукцията си. Днес тези пропускателни пунктове са пусти. Туризмът в северните и най-крайните северни региони също бележи силен спад. Хотелите и туристическите обекти, сред които и националният парк Уаза, са изоставени.

81-годишният президент Пол Бия, на власт от 32 години, лансира през 2014 г. спешен план, който да попречи на „Боко Харам“ да се възползва от народното недоволство, подхранвано от затворената изборна система. Този план включва осигуряване на вода чрез изкопаване на кладенци, подобрение на образованието и откриване на нови училища, поддържане на пътищата и диспансерите. Предвижда също създаване на работни места и центрове за професионално обучение на младите. Масовата бедност и безработицата обаче, най-вече сред младите, благоприятстват вербуването им в милициите, въоръжените отряди и криминалните мрежи. Северен Камерун, който обхваща три региона (Адамауа с областен център Нгаундере, Краен север с център Маруа и Север с център Гаруа), е най-слабо развитата част на страната. В периода 2001-2007 г. процентът на жителите му под прага на бедността се увеличи от 18,8% на 24,6%, докато в останалата част от страната той намаля с 0,3% (5). За да намали броя на отпадналите от образованието (6), правителството реши през 2011 г. да наеме извънредно 25 хиляди младежи в държавното образование, както и да открие университет в Маруа.

Към тези социални затруднения трябва да се добавят природните бедствия (наводнения, епидемии от холера) и политическото напрежение. Етносът фулбе от Северен Камерун още не е простил за лова на вещици, на който беше подложен, след като му приписаха опита за държавен преврат от 1984 г. Арестите на Ия Мохамед, президент на много популярната Камерунска футболна федерация, и на Марафа Хамиду Я, бивш министър на териториалната администрация и децентрализацията, обвинени в присвояване на обществени средства, направиха атмосферата още по-тягостна.

Ограничените възможности да се противодейства на „Боко Харам“ подчертават необходимостта от координация между засегнатите държави. Но Камерун, който пази много ревностно собствения си суверенитет, се отнася въздържано към искането на Нигерия да преследва въоръжените отряди на територията му. Това е една от причините, поради които френският президент Франсоа Оланд организира на 17 май 2014 г. в Париж специална среща на върха на нигерийския президент Гудлък Джонатан с камерунския – Пол Бия, и колегите им от Чад, Нигер и Бенин. На нея беше изразена необходимостта да се координират усилията на разузнаването и патрулите, изпратени да проведат военна контраофанзива и да издирят изчезналите, сред които гимназистките, отвлечени на 14 април 2014 г. в Шибок. Държавите членки на Комисията от Чадския басейн и Бенин също приеха да се създаде регионална сила за борба срещу тероризма, в която всяка от страните ще участва с по 700 войници (7).

В дългосрочна перспектива не може да се разглежда само проблемът за сигурността. Традиционното схващане, че „Боко Харам“ е движение на фанатици, трябва да бъде преодоляно, за да се анализират политическите, социално-икономическите и религиозните фактори, които са в основата на успеха му. Европейският съюз и САЩ се ангажираха да подкрепят африканските правителства. Брюксел обеща да мобилизира заемодателите в помощ на програмите за развитие на засегнатите региони. Особен акцент е поставен върху правата на жените и момичетата, и по-конкретно върху правото им на образование, на участие във всички процеси по вземане на решение, върху помощта за жертвите на сексуално насилие, както и върху борбата срещу радикализацията (8).

Парадоксално, огромният интерес от страна на международните медии позволява на „Боко Харам“ да се превърне в обединител на населението, което се чувства изоставено.

РОДРИГ НАНА НГАСАМ

LE MONDE DIPLOMATIQUE

Превод Ивайло Буров

(4) Вж. Claude Abé, „Pratique et productivité de la criminalité transfrontalière en Afrique centrale: l'exemple des Zargina“ (Практика и продуктивност на трансграничната престъпност в Централна Африка: случаят с пътните нападения), *Bulletin de l'APAD*, № 25/2003, http://apad.revues.org.

(5) Данни на Министерството на териториалното планиране и благоустройството, Дуала.

(6) Paule-Christiane Bilé, „Entre refus de l'école et scolarisation à tout prix. Les parents et l'école au Cameroun“ (Между отказ от образование и образование на всяка цена. Родителите и училището в Камерун), *Cahiers de la recherche sur l'éducation et les savoirs*, № 8, Париж, 2009.

(7) Вж. Romano Prodi, „Sauvetage du lac Tchad, un espoir de paix“ (Спасяване на езерото Чад, надежда за мир), *Le Monde diplomatique*, юли 2014.

(8) Mvomo Ela Wullson, „L'Afrique subsaharienne dans la géostratégie du terrorisme et du contre-terrorisme: un défi stratégique et tactique“ (Субсахарска Африка в геостратегията на тероризма и контратероризма: предизвикателство за стратегията и тактиката), сборник с доклади от международна конференция на тема „Петдесет години отбрана и сигурност в Африка: държави и стратегически перспективи“, Симбок, университет Яунде II – Соа, 13 и 14 април 2011.

успява да осигури реконструкцията след катастрофата във Фукушима. Скоро ще трябва да започне строителството за Олимпийските игри в Токио през 2020 г. При това от седем години насам населението намалява с тенденция да спадне още повече. През 2000 г. срещу 1 пенсионер имаше 3,6 души в трудоспособна възраст; през 2025 г. съотношението ще бъде 1 към 1,9.

Абе се зае с тази ситуация още преди изборите, като поде кампания за повишаване на трудовата активност сред жените (за което ще е нужно много време) и като заложи на имиграцията. През февруари 2014 г. пред бюджетната комисия в Камарата на депутатите той заяви, че *„дали да бъдат приети или не повече имигранти, е въпрос от съществено значение за бъдещето на страната и условията на живот на нашия народ“* (1). Въз основа на това бяха мобилизирани експерти, поканени през април на официална среща в резиденцията му. На нея се откроi сценарий за забавяне на спада в броя на населението. Вместо да намалее от 127 милиона през 2010 г. до 87 милиона през 2060 г., както предвиждат японските изследвания, то би трябвало да се стабилизира на около 110 милиона, ако коефициентът на плодовитостта се повиши до 2,07 през 2030 г. (в момента е 1,39 срещу 2,1 във Франция) и ако всяка година Япония приема двеста хиляди имигранти.

В края на април Абе държа същата реч по телевизията и се защити по следния начин: *„Тук не става въпрос за имиграционна политика. Ние желаем чужденците да работят и да печелят пари за ограничен период от време, след което да се върнат в родината си.“* През следващия месец той потвърди общото чувство, че тази мярка не се приема охотно: *„В страните, приели имиграцията, има много търкания, много неудовлетвореност, както от страна на новодошлите, така и от местното население.“* (*Джапан таймс*, 2 юни 2014). Ревизираната версия на неговата „стратегия за съживяване на Япония“, публикувана в края на юни, отново подхвана идеята да се приемат масово неквалифицирани работници, без да се уточнява конкретен брой.

Без достъп до обществени работни места

ОРГАНИЗИРАНЕТО на годишен прием на значителен брой неквалифицирани работници не става без трудности, тъй като влиза в противоречие с принципната позиция, която Япония следва от края на войната – без имиграция. Населението е резервирано към тази мярка. Макар принципът да беше донякъде заобиколен след 1985 г., притокът, както и натурализирането на имигранти бяха слаби в сравнение с основните страни от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Според нея (2) през 2008 г. Япония е наброявала 1,6% чужденци (по последните известни статистики), срещу 5,8% – за Франция, 6,7% – за САЩ, 8,6% – за Германия. Делът на работниците, родени в чужбина, спрямо активното население е незначителен – 0,3%. Във Франция той достига 5,6%, в Германия – 9,4%, в САЩ – повече от 15%. Освен това натурализациите се дават на час по лъжичка – едва 0,5% за новодошлите през 2013 г. (срещу 2,6% във Франция, например). А 43% от натурализираните са корейци.

Дълго време корейците съставляваха четири пети от преброените чужденци в Япония. Колонизацията на Корея от 1910 г. нататък ги беше превърнала в поданици на императора и, ако живееха на японска земя, можеха да гласуват. Официално обаче станаха чужденци, когато през 1952 г. японското правителство прие закон за японското гражданство, с който ги изключи от него.

На двата милиона и повече корейци, които живееха по онова време в Япония, беше предложено да се завърнат в родината си, освободена от японското иго. Шестстотин и двадесет хиляди останаха и бяха подложени на още по-голяма дискриминация, отколкото в миналото. Въпреки това, при всичкото си желание да поддържат своите културни традиции, те искаха да живеят в Япония, чийто език те и децата им говореха, и да се ползват от същите права като японците. Вярно е, че можеха да поискат японско гражданство, но до 1985 г. за тази цел трябваше да се откажат от корейското си име. До 1985 г. бяха натурализирани само 150 хиляди корейци. След тази дата им беше разрешено да пишат фамилията си по японски образец. Но условията бяха все така драстични и броят на натурализациите беше ограничен.

Извън своите културни центрове и училища, корейците се сливат с населението и се открояват само когато трябва да покажат документите си. Макар че голям брой японски семейства не искат някое от децата им да се ожени за кореец, много любовни връзки се завързват преди „признанието“ за корейския произход. Според изследване на социолога Ясунори Фукуока (3) всеки седем от единадесет брака на корейци, наречени *zaïnichi* (пребиваващи в Япония) или *oldcomers* (стари пришълци), се сключват с японски партньор, а четирите останали – с друг *zaïnichi*. Броят на смесените бракове става още по-голям, ако се смятат също сключените брачни съюзи с новодошлите *(newcommers)* от Южна Корея. Техният брой расте от 1980 г. насам. Те са вече около сто и осемдесет хиляди, двойно повече от *zaïnichi*.

С течение на времето положението на новодошлите се подобри. През 1991 г. те получиха специален статут на дългосрочно пребиваващи. А след 1993 г., в резултат на много демонстрации, вече не им искаха отпечатъци на пръстите върху личните документи. През 2000 г. тази мярка се приложи към всички временно пребиваващи, но седем години по-късно отпечатъците на пръстите станаха отново задължителни в името на борбата срещу тероризма. Бяха им предоставени и някои социални права, като правото на пенсиониране. Въпреки дискриминацията, наложена от закона (липса на избирателно право и на достъп до държавни длъжности), а често и от населението, те постигат икономически и социален успех, който според корейския социолог Ким Мюн-су е сравним с този на японците (4).

След края на 80-те години корейците вече не бяха почти единствена чуждестранна общност не поради ускорена натурализация, а защото броят на чужденците, който до този момент оставаше практически непроменен, започна да се покачва. Подложена на международен натиск, Япония прие част от индокитайските бежанци. Освен това предприятията, които предлагат неквалифицирани и ниско платени работни места, настояха пред властите да смекчат условията за влизане на чуждестранни работници, особено на азиатци. Тогава правителството прие две мерки. През 1993 г. беше въведена система за стажанти – чираци в техниката, която еволюира по-късно, но все още функционира. Тази формална мярка позволи притока на млади слабо квалифицирани работници за срок до три години. В края на 2013 г. тези стажанти бяха над сто и петдесет хиляди, две трети от тях са китайци.

Втората мярка беше да се дават визи на хора с японски произход. Япония, която практикува принципа на кръвното право, отвори вратите си за *nikkeijin*, потомци на японци, които се връщат от страната, в която родителите им са емигрирали през първата половина на XX век, като например Бразилия. Предприятията ги наемат в съответната държава, но официално е един вид „завръщане у дома“. Те са с японска кръв, повечето от тях имат японски черти и изглеждаха готови да се претопят в японското население. Но нещата се развиха по друг начин.

Броят на *nikkeijin*, особено от Бразилия, бързо нарасна от петнадесет хиляди, когато законът беше гласуван през 1989 г., до над триста хиляди през 2007 г. Концентрираха се в шест от четиридесет и седемте префектури в Япония: Айчи, Шидзуока, Мие, Гифу, Гунма, Канагава (разположени между Токио и Киото). Един малък град като Оидзуми (42 хиляди жители) подслони 12% чужденци, почти два пъти повече от средното за Япония. Концентрация се получи и по отношение на местоживеенето поради дискриминацията в частния жилищен сектор. Тези бразилци, с вид на японци, не говорят японски и са смятани за неграмотни. Групи от граждани създадоха и развиха асоциации, които им оказват съдействие, когато правят административни постъпки и им помагат да научат езика.

Съответните общини осигуриха помощи, за да улеснят живота на чужденците в града им. Някои градове като Кавазаки на юг от Токио организират специфично местно политическо участие, като създават консултативни съвети на чужденците, пребиваващи в страната. Роди се движение в полза на местното избирателно право на имигрантите.

По време на кризата през 2008 г. много *nikkeijin* бяха уволнени. Правителството отпусна помощи за завръщане в Бразилия срещу задължението тези, които ги използват, да не предявяват искания за същия статут, ако се върнат в Япония (5). Днес тези чужденци са не повече от сто и осемдесет хиляди.

„Една нация, един език, една раса“

ПРЕЗ 2005 г. в своя план за контрол на имиграцията правителството откликна на местните инициативи и на чужденците започна да се гледа не като на граждани, а като на *seikatsusha*, което означава приблизително „хора от всекидневието“. Министерството на вътрешните работи и комуникацията обяви след това решението си да даде тласък на едно „мултикултурно съжителство“ *(tabunka kyosei)*. Идеята е чужденците да не са вече обект на системен контрол.

Това не е по вкуса на всички. Крайната десница е мобилизирана срещу корейците и всички чужденци, формирала е колективи, наречени *zaitoku-kai*, срещу мнимите им „привилегии“. Те крещят расистки лозунги и заплахи там, където присъствието на чужденци е по-голямо. Макар мнозинството от японското население да не одобрява това поведение, то все пак изпитва безпокойство по отношение на чужденците, смятани за потенциална заплаха за обществения ред в тази страна със слаба престъпност. На 100 000 жители на година се падат 4 кражби (срещу 181 във Франция и 133 в САЩ) и 0,5 убийства (срещу 1,4 във Франция и 5 в САЩ) (6). Общественото мнение бърза да обяви чужденците за отговорни за тези престъпления.

Японците са склонни да мислят, че в страната им цари социален и граждански мир, защото населението ѝ е хомогенно. И наистина, изследванията върху етническото, езиковото и религиозното многообразие в страните от ОИСР класират Япония в долния край на стълбицата, без промяна през 2000 г. спрямо 1985 г. (7).

Бихме могли да цитираме много декларации на високопоставени политици, които насърчават тази привързаност към идеята за една единствена и хомогенна идентичност, извор на величието на Япония, което не трябва да бъде оставено да деградира, като се отворят вратите за имиграцията. През 2005 г. тогавашният министър на образованието Таро Асо заяви: *„Япония е една нация, една цивилизация, един език, една култура, една раса.“* Изявления, които откликват на цяло едно ултранационалистическо и културалистко течение отпреди войната, жизнено и до днес. Трябва броят на тези, които се намират под неговото влияние, да намалее доста, за да може да се конкретизира проектът за прием на двеста хиляди чужденци годишно и да допринесе за успеха на „абеномиката“ – за която въпросът за имиграцията не е единственото предизвикателство.

МАРК ЮМБЕР

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Миряна Янакиева

---

(1) Декларация от 13 февруари, публикувана в *Джапан таймс*, Tokuo, 18 май 2014

(2) „Икономически изследвания на ОИСР: Япония“, Париж, 2011.

(3) Yasunori Fukuoka, *Lives of Young Koreans in Japan* (Животът на младите корейци в Япония), Trans Pacific Press, Мелбърн, 2000.

(4) Kim Myung-soo, „Les caractéristiques de la xénophobie au Japon“ (Характеристики на ксенофобията в Япония), *Hommes & migrations*, № 1302, Париж, април-юни 2013.

(5) Тази ограничителна мярка беше премахната през 2013 г.

(6) „Crime and criminal justice statistics“ (Статистика на престъпленията и наказателното право), Бюро на ООН за борба срещу наркотиците и престъпността, 15 май 2014, www.unodc.org.

(7) Вж. Natalka Patsiurko, John L. Campbell, JohnA. Hall, „Measuring cultural diversity: Ethnic, linguistic and religious fractionalization in the OECD“ (Измерване на културното многообразие: етнически, езикови и религиозни разслоения в ОИСР), *Ethnic and Racial Studies*, т. 35, № 2, Routledge, Лондон, февруари 2012.

LE MONDE diplomatique
българско издание

„Гугъл“ и езиковият империализъм

Валят котки и кучета

Фредерик Каплан и Дана Кианфар

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ, 2015

В НАЧАЛОТО на миналия декември всеки опитал да преведе на италиански с „Гугъл преводач“ френския израз *Cette fille est jolie* (Това момиче е красиво) получаваше странен отговор: *Questa ragazza è abbastanza*, което буквално означава „Това момиче е достатъчно“. Красотата се беше загубила в превода. Как един от най-ефикасните автоматични преводачи, който притежава изключителен запас от милиарди изрази, може да допусне толкова груба грешка? Много просто – той минава през английски. „Красиво“ може да се преведе с *pretty*, което означава „красив“, но и „достатъчно“. Второто значение съответства на италианската дума *abbastanza*.

След като принципът ни е известен, можем да се порадваме и на други необичайни и често забавни изречения. Например, *Je pense que vous avez un président magnifique* (Мисля, че имате прекрасен президент) се превръща в *Penso che tu abbia una bella sedia*, което означава „Мисля, че имаш красив стол“, тъй като „президент“ на английски може да се преведе с *chair*. Използването на английския като пилотиращ език в превода може да стане причина и за съвършено обратен смисъл. *Hai fatto un compito terrificante*, т.е. „Свършил си една ужасно лоша работа“, преминавайки през английското *terrific,* се превежда от „Гугъл“ като „Свършихте страхотна работа“. Френският идиоматичен израз *Il pleut des cordes* (съответстващ на българския „Вали като из ведро“ – *бел. пр.*), след като премине през смислово кореспондиращия английския идиом *It's raining cats and dogs*, става *Piove gatti e cani* (Валят котки и кучета). Което на италиански е абсолютно неразбираемо.

За разработване на автоматичен преводач са нужни големи масиви от еднакви текстове, преведени от един език на друг. „Гугъл“, като американско предприятие, логично е изградил преводача си върху двойки от текстове, в които английският е почти винаги централен. За да преминеш от френски към италиански, „в структурата“ е заложено да се използва междинен английски превод. Този процес поражда значително смислово отклонение. Френският и италианският са относително близки езици. В сравнение с тях английският е по-особен език, компактен и богат на идиоматични изрази. Недоброто познаване на контекста може да доведе до най-различни грешки. Прехвърлянето на изходния текст към английски и от него – към желания език, води до неволни езикови нововъведения.

Странните находки, резултат от автоматичните преводачи, могат да изглеждат анекдотични. Преводът изобщо и автоматичният превод в частност поставят проблеми, които са известни на всички. Защо тогава да се учудваме, че машините грешат? Техните грешки обаче предизвикват по-специален интерес, защото ни карат да се замислим върху спецификата на всеки отделен език. След време развитието на двуезичните масиви, които избягват преминаването през английския, както и поправките, извършвани от потребителите, би трябвало да подобрят качеството на преводите. Възможно е грешките, цитирани в настоящата статия, вече да са коригирани, докато тя е била „под печат“. На френски *nous mettons sous presse* – установен израз, който „Гугъл“ превежда на испански като *vamos a presionar* („ще упражним натиск“). Трябва ли в такъв случай явлението да предизвиква нашето безпокойство?

За да разберем реалните последици от използването на английския като пилотиращ език, трябва да разгледаме автоматичния превод в по-широкия контекст на програмите за алгоритмично насочване по интернет. Тези компютърни програми са източник не само на езикови нововъведения в контекста на роботизираните преводи, но се използват и за автоматично писане на статии, за синтактични и семантични поправки на страниците в „Уикипедия“, за създаване на целенасочени рекламни съобщения или за оптимизация на дадена уебстраница, с цел да се улесни индексирането ѝ от търсачките.

При това положение, как можем да различим първичния езиков ресурс, дело на автори без намеса на алгоритъм (писмени разговори и кореспонденция, електронни книги и др.) от вторичните данни, произтичащи от алгоритмични трансформации на първичните данни?

Като се има предвид все по-широкото разпространение при редица търсачки или устройства на автоматичното допълване (при което потребителят пише началото, а програмата допълва израза), можем да констатираме, че алгоритмите се превърнаха в почти обичайни посредници при писане в интернет. В редица случаи вече не задаваме текста буква по буква или дума по дума, а се задоволяваме да изберем една от многото възможности, предлагани от алгоритмите. Този начин на писане съчетава бързина и ефективност, особено когато използваме редуцираната клавиатура на мобилния телефон. Да пишеш текст по този начин, означава възможно най-сръчно да се ориентираш при подбора на най-подходящия от предлаганите изрази. След няколко години вероятно ще стане трудно да се намери устройство, което да не използва тази технология.

Подобно на другите вторични източници, текстовете, разработвани алгоритмично от автоматични преводачи, невинаги се обозначават като такива. Дори напротив, те често се представят като оригинални първични ресурси, които потребителите могат да ползват за модел. Потребител, за когото италианският не е роден език, няма никакво основание да смята за погрешен израза *Piove gatti e cani*. Същото важи с още по-голяма сила за алгоритмите, които навлизат в самата структура на езика, с цел да произведат изкуствено нов текст. Алгоритъм, търсещ първичен източник, за да оптимизира капацитета си за превод, може случайно да попадне на текст, произведен от друг алгоритъм, който да съдържа неправилни или подвеждащи понятия.

Широкото разпространение по интернет на ресурси, „замърсени“ от автоматите, застрашава цялата технологична постройка, в която огромното количество данни има предимство пред системния контрол на тяхното качество. В Мрежата срещаме редица озадачаващи формулировки. Така например, в интернет магазина, където „Епъл“ продава продуктите си (Apple Store), се срещат следните коментари във връзка с едно приложение, което позволява да пишеш съобщения, докато ходиш... *„Интуитивно за използване, хубави резултати и отново добро настроение. Благодаря кой направи това! Наистина е страхотно и препоръчвам.“* В друг коментар също се откриват странни езикови изкази от рода на: *„Помага ми да въвеждам текста хоризонтален и вертикален, да пращам SMS съобщения, да пращам имейли, да пращам съобщения по Туитър и Фейсбук... доста забавно, благодаря ви!“*

Тези изрази, съответстващи на случайни алгоритмични попадения, могат вторично да послужат за модел при програми за текстово подсказване, които допълват зададено от потребителя начало на изречение. Не е изключено след време италианец, който започва изречение с думата *Валя*..., да получи между предложените допълнения *Валят котки и кучета* – израз, който вероятно никога не е бил произнасян или писан в цялата история на италианския език.

По такъв начин използването на английския като език-посредник при превода участва потенциално в явление, добре познато на езиковедите, наричано креолизация – образуване на нов език, основан на измененията при употребата на други, по-стари езици. Понастоящем промените, предизвиквани от алгоритмичното посредничество, създават нещо като потенциално неустойчив контактен език между две езикови системи. Но с течение на времето, след като трансформираните изрази бъдат поднесени за употреба от следващото поколение, нововъведенията могат да се узаконят под формата на организиран и автономен креолски език. Това развитие може да се ускори от въвеждането на нови подсказващи програми за набиране на текст, своеобразни лингвистични протези, в състояние да окажат силно влияние върху бъдещите изразни форми.

Езиковият империализъм на английския води до много по-незабележими на пръв поглед последствия, отколкото тези, които се посочват в анализите на „войната на езиците“. Фактът, че всичко се върти около един и същ език, води до въвеждането на собствени езикови логики във всички останали езици и неусетно насочване към специфични начини на мислене. Това явление може да предизвика всеобща езикова трансформация, в която алгоритмите да играят ключова роля. Ако английският функционира като централна ос за европейските езици, в други лингвистични области други езици вероятно заемат същото място (например, хинди). Така една мрежа от преводачески вериги, функциониращи около няколко езика-оси, се установява в световен мащаб.

Кой след пет години все още ще произвежда чисти първични ресурси, написани без посредничеството на алгоритмите? Колко време ще мине, докато първите алгоритмични нововъведения бъдат приети като естествени форми? Тези хибридни писания заслужават внимателно проучване. Както може би и ново езикознание, което да използва голям брой алгоритми, с цел по-добре да разбира и наблюдава последиците от тях.

Le Monde diplomatique
Превод Станимир Делчев

*Съответно научен ръководител и докторантка в изследователския център „Дигитално човечество“ на Федералния политехнически институт в Лозана.

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Philippe DESCAMPS

За контакт с българската редакция:
София –1000
бул. „Позитано“ 20 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447; +359 2 9705 209
e-mail: lmdbg@press.bg;
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 5 февруари 2015 г.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

Влязоха в сила субсидиите от ЕС за памука

Недоглеждане от страна на преговарящите при влизането ни в Евросъюза забави помощта за производителите ни с 6 години

Чл.-кор. Максим БОЖИЛОВ
Д-р инж. Димитър КОСТАДИНОВ

През месец май 2008 г. Европейският парламент отчете острия недостиг на памук в Евросъюза и това, че само три страни имат условия да отглеждат тази култура - България, Гърция и Испания. Тогава ЕП реши да субсидира с немалка сума отглеждането на памук - с 80,6 евро на декар. Субсидията влезе в сила още същата година и вече 6 години гръцките и испанските памукопроизводители я получават, което доведе до разцвет на тяхното памукопроизводство и до солидни доходи за техните памукопроизводители.

За нас обаче субсидията влиза в сила от 2015 г. Причината за това е недоглеждането от страна на нашите преговарящи при влизането ни в Евросъюза. Вместо да приемат отделно схемата СЕПС, чиято област е памукът, те приемат друга схема - СЕПП, която се отнася общо до всички култури. Но след това, благодарение на усилията на ръководството на земеделското министерство, респективно на дирекцията по европейските плащания с ръководител С. Благоева, на асоциацията на памукопроизводителите у нас, на Института - Чирпан, на Аграрния университет в Пловдив и пр., схемата бе променена и субсидирането на българския памук (по регламент на ЕС 1307 от декември 2013 г.) започва от 2015 г. Като за първа година субсидията ще бъде 137 лв. на декар, а през 2016-а и в следващите години ще достигне 152 лв. на декар и ще се изравни с тази на гръцките памукопроизводители.

Европейският комисар по земеделието Дачиан Чолош лично подкрепи възраждането на памука в България като важен фактор за сеитбообръщението, за подобряване на почвеното равновесие, на екологията и на повишаването на доходите на производителите.

Важно е да се знае, че за да получат тази субсидия, производителите трябва да закупят памукови семена за сеитба от лицензиран семепроизводител - Института в Чирпан и "Текстилни влакна" АД в Хасково. Семената трябва да са от сортове, вписани в европейската листа. Бенефициентите трябва да произведат и продадат на изкупвателните организации по 120 кг/дка неомаганен памук с добри технологични качества. Памукът трябва да се отглежда добре, да е чист от плевели и вредители и да има не по-малко от 8000 растения на декар.

Дадената ни от ЕС квота за производство на този етап е 33 420 дка. Всички тези изисквания подлежат на контрол от съответните органи на разплащателната агенция.

Въвеждането на тази специфична субсидия и подкрепа от ЕС за памука, надяваме се, ще даде старт за голямо развитие на тази ценна култура у нас, ще спомогне да се задоволят нуждите на текстилната промишленост от важна суровина и ще осигури поминък на значителна част от населението в памуковите райони.

ВРЕДНОТО ГЕОПОЛИТИЧЕСКО ПРОТИВОПОСТАВЯНЕ

Властите трябва да се отчитат как са използвали външната политика за укрепване и развитие на България

Франц СПАСОВ

Дори по-общият поглед към усилията на нашата дипломация през 2014 г. показва известен недостиг на активност и ефективност - особено в посока към две групи държави, с които сме свързани не само поради географската близост. Става дума за шест страни от западната част на Балканите, за Руската Федерация и страните от ОНД в съвременните динамично променящи се условия, когато светът е изправен пред нови проблеми и растящо съперничество.

Връзките на страната ни с въпросните държави не са добре развити, изостават и не са в съответствие с нашите интереси за взаимоизгодно партньорство. С държавите от Западните Балкани, начиная с преките ни съседи Македония и Сърбия, ни свързват не само духовни, културни и исторически корени, а и важни интереси и на регионално ниво. Тези връзки сега изглежда ще се решават и с помощта на инвестиции от фондове на Китай. Понеже в отношенията си с тези съседи все още имаме и някои въпросителни, може да бъде полезен и неправителственият сектор.

Подобна е картината и по отношение на другите държави от тази част на региона и Европа. Особено в търговско-икономическата сфера, инфраструктурата и културата. Във връзка със стремежа на тези страни за асоцииране и прием в ЕС България може да бъде полезна със своя опит и подкрепа, която, разбира се, не бива да е безусловна. На определено има място за наша посредническа роля. Това обаче предполага да се премине към инициативна и активна дейност на дипломацията в полза на партньорството, включително по въпроси на сигурността на региона.

В отношенията ни с Русия има срив след негативите, натрупани в последно време от политиците ни под външно влияние и в ущърб на националните ни интереси, особено в икономическата област, в енергийния сектор. От ГЕРБ дори се хвалят как са отказали три големи международни енергийни проекта с руско участие. Тези проекти несъмнено щяха да повишат геостратегическата роля и сигурността на страната ни, да помогнат за значим тласък на икономиката и за увеличаване на БВП. Наситеното антируско говорене срещу тези проекти се аргументира с втръсналата ни мантра за диверсификация и прекъсване на зависимостта ни от Русия. Циничното е, че диверсификация няма, понеже ще купуваме от Турция пак руски газ, но няма да получаваме доходите от неговото преминаване. Ще ги получава Турция.

У нас се подминава обстоятелството, че на практика всички държави в света днес са взаимнозависими в много отношения. Как ние участваме в тези процеси, при положение, че заради деструктивната политика в България през последните 25 години в страната не бе изграден нито един голям производствен, инвестиционен обект. Обект, който да катализира икономиката, вече почти замряла, да спре стресиращата безработица. И вместо да използваме шансовете за измъкване от дъното, вместо да реализираме нужни за нас големи проекти, ние отстъпваме ползите от тях на съседните Турция, Сърбия и ред други държави, които знаят как да следват интересите си. Те имат свои стратегии за икономическо развитие и подкрепа на бизнеса, ние - не.

В този смисъл логично е да зададем въпроса какви резултати могат да бъдат откроени като плод на настоящата ни външна политика? Не е ли резонно членството ни в ЕС да не спъва развитието на отношенията ни с Русия чрез груба намеса на ръководни фактори от Еврокомисията, подтиквани от новия ни задокеански брат. С Русия ни свързват многовековна цивилизационна, езикова, историческа и културна близост. Тези връзки съдържат огромен потенциал за полезотворно партньорско сътрудничество в търговско-икономическата сфера, в енергетиката, туризма и други области, които остават неизползвани. Още повече, че няма факти, които да говорят, че днешна Русия е враждебна на България страна.

Опитът през годините сочи, че недооценката на сътрудничеството и обмена с коментираните държави води до ущърб за нашите интереси. Отдавна се знае, че дипломацията има за цел да вижда, анализира и предлага варианти и ходове към значими области и ниши за контакти и взаимодействия между различни държави и народи. От контрапродуктивните стъпки полза няма. Затова днес нашето общество е в правото си да изисква от държавните институции, от властите, да се отчитат постоянно как са използвали възможностите за провеждане на целенасочена външна политика, носеща мир, напредък и благоденствие на България и на нашия народ. Особено в кризисната и нестабилна съвременна ситуация на геополитически игри и противопоставяне.

Би било полезно между външното министерство и българските евродепутати да се организира работно сътрудничество по широк кръг подобни теми, като се използват техните опит и информация. Нали в крайна сметка всичко зависи най-вече от политическата воля.

Да не забравяме, че Борисов спря трите енергийни проекта

Благодарим ви, госпожо Бъчварова

“Нека не забравяме, че Бойко Борисов е премиерът, който спря три големи енергийни проекта - на газопровод, нефтопровод и ядрен”. Не се безпокойте, госпожо Бъчварова. Ще го помним и ще ви го напомним. Такова нещо не се забравя. Вие отнехте възможността на вашия любим лидер да лъже, манипулира и обвинява ту Станишев, ту Орешарски, а то виж къде било заровено кучето. Още преди втория мандат на ГЕРБ вие казвате, че Бойко Борисов е показал на Вашингтон разграничението си от руските интереси в България”. Да, ние го знаехме и виждахме как действа и лъже. Ту ще строи АЕЦ “Белене”, ту няма. Че Станишев бил подписал, а след няколко дни, защо не е подписал. Че той не е подписвал, а истината е, че е. За спирането на “Бургас Александруполис” той подходи малко по-тарикатски, като изкара бургазлии виновни.

Защо разиграваxте този цирк заедно с ЕС с предложение за някакъв “хъб”. И тази ви игра да направите така, че Путин е виновен за спирането на “Южен поток” не мина. Путин не е Бойко. Разликата между тях двамата е неизмерима. Путин, като каже нещо, го заковава. Добре, че сега си признавате. Нека и тези, които не ни вярваха, сега да се уверят, че именно Б. Борисов спря трите енергийни обекта не заради друго, а затова, че “на практика се оказаха с недоказани ползи, отколкото с категорични предимства, за да бъдат избрани. Че и трите обекта имат политическо значение, но не и икономическо”. Интересно как така ги определихте. Изглежда ръководителите на тези държави, които бяха включени за изграждането на “Южен поток”, нищо не разбират. По всичко личи, че у вас няма и грам съжаление и чувство за отговорност за провала на тези обекти, които щяха да изведат България наистина на световно ниво, като стане енергоразпределителен център. Затова вие заявявате: “От сегашната визита видяхме как България е отново на картата на европейските и световните интереси. В световно отношение това е изключително важно решение”. Както казва народът - ще поживеем и ще видим. Лично аз предвиждам, че тези ваши признания ще бъдат едно от основните обвинения в съда, когато бъдете подсъдими, вие, Борисов и компания, предатели на народните интереси.

Христо ДЖУРОВ

Съвремие

Лукс и бедност - ръка за ръка

Гледайки всекидневно от тв екраните изявите на отговорните хора във властта, оставам с твърдото убеждение в истината на това смазващо съотношение между богатството и бедността. Категоричен пример в това отношение са и гарантираните високи заплати на народните ни избраници или така наречените “народни слуги”. Далеч от отчаяните бедняшки електорални среди и техните крещящи недоимъчни проблеми.

“Ситият на гладният не вярва!” Каква неопровержима истинност на популярната народна мъдрост. Милиони са несмущаващо потрошените в това отношение народни левчета, особено от парламентарните среди. Няма обаче и елементарни признаци за промяна. Продължава изцяло необезпокоявано да доминира само престъпното и напълно безотговорно ширещо се партийно разслоение, с милионни разхищения.

Докога, Господи? Ще продължава този днешен безотговорен финансов и икономически колапс и хаос в нашата мила опоскана Татковина? С ширещата се немотия и растящата мафиотизация. Пропастта е огромна и все по-задълбочаваща се.

Най-фрапиращият пример в това отношение е монополната съсипваща енерго робия. Що за огромна наглост е тази чуждопоклонна зависимост? Да не говорим за милионите разходи за издръжка и в десетки пъти превисоки заплати на чуждия административен персонал. Както и тези за изкуствената контролна пирамидална структура ДКЕВР, на чийто шеф е гарантирана заплата в хиляди лева.

На фона на тези разединителни отношения между “лукс и бедност” са необходими спешни решения за конституционни промени в параграфа за броя на депутатския парламентарен състав и партийните субсидии. С непрогледни капаци към народните неволи. Това, сравнително все още примиренчески търпимо съотношение между богатството и бедността, може в един момент да бъде опасно взривено.

Всяко търпение, според народната мъдрост, си има начало и край. Само дано не се окаже много късно, сложно и опасно. Ръцете да разминат посоките, а търпението да прелее.

Дано най-сетне се намери някой истински предан народен Българин, който да сложи жадуван ред в тази днешна съсипана наша полудържава. Изглежда вече друго спасение е невъзможно.

Снимка Мариета ТОМОВА

Пенка НЕНОВА, Казанлък

Спомени

ЧИЧО СТОЙКО, СЛУЧКА ОТ РУСКАТА „ОКУПАЦИЯ”

Оттогава изминаха 60 години. Страшно много време! От тежка неизлечима болест се разболя близък приятел на татко. Баща ми почти всеки ден го посещаваше и с тъга тихо споделяше на мама, че чичо Стойко “няма да го бъде”. Отначало не можах да разбера какво точно означава тази фраза, но после осъзнах, че двете му момиченца може да останат без баща.

Като поотраснах, татко ми разказа, че с чичо Стойко били много големи приятели. По време на войната чичо Стойко се договорил с още трима други колеги от Околийското агрономство да дават по 1/3 от заплатите си за “партийни нужди”. Баща ми тогава не бил член на БКП, но бил с леви убеждения и разбрал, че тези пари са нужни за нелегална дейност, т.е. за партизаните. Всеки месец в продължение на години татко давал тези средства “на четири очи” и не подозирал, че има и други “спонсори” в агрономството.

Това го пиша, за да се знае за един от начините как са били събирани пари за партизаните, защото се пишат много глупости и неверни неща за нашето съпротивително движение.

Един ден чичо Стойко отправил странна молба към татко - да му докара един руски войник вкъщи.

Прикован от злата болест, той, който толкова е чакал и се е борил за този нов свят, изпитвал огромна мъка, че не може да излезе на улицата, че не може да участва в новия обществен живот. Татко много се затруднил. Как да обясни на един чужденец странната молба? Най-после намерил един млад лейтенант, който с голяма доза подозрение се съгласил да придружи баща ми до болния.

Когато влезли в тъмния двор, лейтенантът извадил пистолета си и накарал баща ми да върви напред. Влизайки в стаята и виждайки две малки момиченца и една възрастна жена, лейтенантът смутено прибрал пистолета. Не е нужно да описвам радостта на чичо Стойко. Толкова бил щастлив!

Малко след това той починал.

Двете момиченца пораснаха, изучиха се и станаха хора - едната професор по медицина, а другата известна юристка. Все си мисля: да беше жив баща им, как щеше да им се радва!

Това е.

Един малък детайл от началото на “руската окупация”. Както казват американците: “Животът не е прост. Той е още по-прост!”

Кръстю БЕРБЕРОВ, Сливен

Памет

Спомен за партизанката Донка

Прелиствам вестник “Мисъл” от 2010 г. Попадам на статия от Тодор Павлов-Туки. Тодор е един от най-младите партизани в България. Едва 17-годишен, дръзва да се бори с оръжие срещу българския монархофашизъм. С Тодор се познавахме (сега покойник) от четвърт век като сътрудници на “Мисъл”.

Статията на Туки е посветена на Горуня - бивш партизански командир и бивш първи заместник-министър на земеделието. Тя ми даде повод да си спомня за моята състудентка - партизанката Донка. И двамата бяхме задочници във Висшия икономически институт “Карл Маркс” по специалността политическа икономия. Донка бе съпруга на генерал от Министерството на отбраната, един от най-активните участници в групата на “съзаклятниците” - Горуня - генерал Анев, осъден на 13 г. Колежката Донка стоически съпреживяваше злочестата участ на своя съпруг. Въпреки неизмеримата си тъга по съпруга си, когото подкрепяше морално и идейно, не беше унила и изгубила вяра, кураж и самообладание. Окуражаваше ни по време на изпитни сесии. Солидаризираше се с нашите проблеми и тревоги.

Чудна и странна, дори злополучна е нашата история. Част от нашите сънародници, които на 9 септември 1944 г. посрещаха партизаните с цветя и възгласи “Ура!”, на 10 ноември 1989 г. направиха завой от 180 градуса и отрекоха партизанското движение. За тези граждани партизаните са “шумкари, терористи и кокошкари”.

Боже мили! Какъв ужасен български парадокс. В днешно време, когато в европейската и световна шир участниците в борбата срещу Хитлеровия фашизъм партизани, политзатворници, концлагеристи, интернирани, ятаци и помагачи са признати за ветерани - активни участници в антифашистката борба и се ползват с преклонение, признателност и уважение, с редица материални и морални привилегии, нашите активни борци срещу българския и немския фашизъм не са признати за такива. Дясноконсервативните политически и партийни сили със закон им отнеха почетното звание “активен борец” и ги лишиха от всичко. Отречено им беше правото да са активни борци. Неглижирани бяха напълно. Едва ли не трябва да се чувстват виновни и да се срамуват от своето антифашистко минало.

Иван СТОИМЕНОВ, бивш член на РМС, София

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

НАВОДНЕНИЯТА, ЯЗОВИРИТЕ И НЕОБХОДИМИТЕ ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ

Нецелесъобразни решения и закриването на научни институти нанесоха не по-малка вреда от самите природни бедствия

Проф. Иван ВЪРЛЕВ

Случилите се катастрофални наводнения в различни части на страната през тази година заслужават задълбочено и многостранно обсъждане. Борбата с последиците безспорно е продължителна и е свързана с огромни разходи и трудности. Добре известно е обаче, че в много сфери на обществения живот превенцията е значително по-ефективна. За това е наложително усилията на държавата и обществото да бъдат насочени основно към превантивните мерки, които целят да сведат до минимум катастрофалните наводнения.

Без претенции за изчерпателност тук ще посоча някои от тези неотложни мерки. В България има изградени над 170 големи и 2700 малки язовира. Обемът на завирената в тях вода превишава 7 милиарда куб.м. При многобройните дискусии се появиха твърдения, че една от причините за наводненията е изпусканата вода от язовирите. Тук се налага внимателно да се разгледа физическата същност на явлението. Не е трудно да си представим, че при постъпване на голямо количество вода в язовира то се "разстила" на относително "тънък" пласт върху голяма площ. В резултат през преливника прелива значително по-малко количество от това, което постъпва. Това явление се нарича "ретензия" и се изучава от всички хидроинженери. Ето защо, ако няма язовир на определеното място, приливната вълна след него ще бъде значително по-голяма.

Съвършено друга е ситуацията, ако се допусне преливане над короната, особено на земнонасипните стени. Най-често то се дължи на

липсата на елементарни грижи

и поддържане на съоръжението и може да има катастрофални последици.

Освен чрез редуциране на приливната вълна след язовира, тези съоръжения могат да предпазят от наводнения и по още един добре познат начин. През периодите на интензивни валежи, например през пролетта и есента, е възможно известна част (30-40%) от обема на язовирите целенасочено да се поддържа празна. Тъй като често обемът на големите язовири превишава 100 милиона куб.м, е ясно, че при интензивни валежи голяма част от приливната вълна ще се задържи в язовирното езеро.

Съществуват ли рискове от значителни икономически загуби при подобно решение? По принцип намаляването на завирената вода понижава в известна степен и ефективността на язовира. При ситуацията, в която се намира водното стопанство у нас обаче, рискът от значителни икономически загуби е минимален. Основанието за това твърдение е, че през последните 25 години напоявaните площи в страната не превишават 0,35 млн. декара, т.е. под 6% от годните. Това нищожно използване на изградените язовири и напоителни системи води до огромни икономически загуби. За съжаление тази ситуация не може да се промени генерално през следващите 4-5 г. Така за покриване на нуждите на сега напоявaните площи са необходими не повече от 200-250 млн. куб.м.

От общия отток на реките у нас за стопански нужди могат да се използват до 8-9 милиарда куб.м. От тях за напояване са предвидени 4 милиарда куб.м. Ето защо поради незначителният размер на напоявaните площи ежегодно от територията на страната се

оттичат безполезно над 3,5 милиарда куб.м. Следователно при сегашната ситуация е целесъобразно известна част от обема на язовирите

да се оставя незапълнена

с цел предпазването от наводнения. Това решение в никакъв случай не намалява възможността през следващите 4-5 г. напоявaните площи да нараснат например на 2 млн. декара, което е от съществено значение за икономиката на страната.

Посочените цифри (30-40%) за незапълнените обеми са един пример. За всеки конкретен язовир е наложително да се направят водостопански проучвания, за да се установи коя е икономически допустимата незапълнена част на водохранилището. В тази връзка следва да се отбележи, че преди 5-6 г. в различни форми бяха закрити двата научни института, работещи в областта на водите - Институтът по водни проблеми към БАН и Институтът по хидротехника и мелиорации към Селскостопанската академия. Тези нецелесъобразни решения несъмнено имат връзка с екстремните наводнения през тази година.

Наводненията преди няколко месеца по поречието на река Тунджа показаха, че има пропуски в координацията при управлението на двата големи язовира на тази река. Това налага управлението на големите язовири да се осъществява в един център.

Проблем за страната са и изградените над 2700 малки язовира. Досега голяма част от тях бяха оставени

без наблюдение и контрол

което, меко казано, е скандално. Тъй като те са предназначени предимно за напояване, очевидно това е една от причините за занемаряването им. Наред с мерките за контрол и поддържане, в случая е наложително да се търсят начини за икономически ефективното им използване, като контролиран риболов, рекреация, спорт и др. Много примери показват, че при подобни функции и дейности поддържането на малките язовири е на нормално ниво.

В изключителни случаи, когато малките язовири нямат стопански функции и са заплаха за населението или за земеделските земи, е целесъобразно те да бъдат разрушени. Следва да напомним, че особено през т.нар. преход се доказа, че сме изключително "ефективни" при ликвидацията и разрушаването на някои мощности, сгради, напоителни системи и др. За да се избегнат груби грешки, решенията за събаряне следва да се основават на документирани становища както на специалисти от различни ведомства, така задължително и на неправителствени организации и най-вече на НТС. Досега становищата на по-възрастните специалисти, които на практика изградиха водното стопанство на България, са били пренебрегвани по всички линии.

Наред с пълноценното използване на язовирите за решаването на проблема с наводненията от не по-малко значение са

корекциите на реките, деретата и каналите

които са предназначени за безопасно отвеждане на високите води. Тази дейност трябва да се проектира и след изграждането на необходимите диги и съоръжения те да се поддържат в нормално работно състояние. Основната причина за досегашните катастрофални наводнения е безспорно неспазването на посочените елементарни изисквания. Решаването на тази част от проблема е свързано с огромен обем на проучвателна, организационна и проектантска дейност. По принцип значителна част от нея би могла да бъде извършена от специалистите от двата споменати института по водите.

Борбата с наводненията и редуващите се с тях суши трябва да бъде приоритетна грижа на управляващите. За преодоляване на щетите от сполетелите ни водни стихии през тази година бяха положени значителни усилия, но очевидно още много следва да се направи. Що се отнася до превантивните мерки, работата е в самото начало. Наистина ще бъде не само недопустимо, но и трагично, ако показателната за нашата действителност поговорка "Всяко чудо за три дни" отново остане валидна и при работата в тези случаи.

www.duma.bg

ПРЕДИЗБОРНАТА БИТКА В АНГЛИЯ ЗАПОЧНА

Новата година отвори кутията с предизборните обещания и пожелания

Галя КЛАРК

Новата година в Англия дойде и отварянето на кутията с политически обещания. Парламентарните избори са на 7 май тази година и предизборната кампания стартира с изявления и интервюта на основните политически лидери. В битката участват не само основните две политически сили - консерватори и лейбъристи, но и либералдемократи, независимите от UKIP на Фараж, шотландските независими на Алекс Салмънд, зелените.

Горещият картоф - имиграцията

Един от основните въпроси, които по традиция се спрягат предизборно, е имиграцията. Несъмнено трагичните събития, свързани с тероризма във Франция, ще отварят нова глава в предизборната кампания. Вероятно още повече ще се затегне законодателството за имигрантите.

Измина година след отварянето на пазара на труда в Англия към България и Румъния. В края на 2013 г. обществеността в Обединеното кралство беше манипулирана в страх. Политици като Фараж внушаваха, че огромни маси българи и румънци ще дойдат на Острова и ще злоупотребят със системата за социални помощи. В крайна сметка през 2014 г. наистина дойдоха доста българи и румънци, но няма точна статистика по националности. Само се изясни, че цялостната имиграция е двойно по-голяма от обещаното от Камерън. Вместо 100 000 души общо, тя надхвърли 200 000. Класически толерантното към чужденците британско общество в случая се плаши не от факта, че има имиграция въобще, колкото от мащаба й - количеството на имигрантите неимоверно се увеличава и това не се харесва дори и на най-доброжелателните и либерални британци. Тези цифри се използват от партията на Найджъл Фараж, за да всяват страх, че британци ще загубят работата си или пък, че няма да могат да си намерят работно място точно заради имигрантите.

Нетната миграция в Обединеното кралство е нараснала с над 38% до 243 000 души в периода 2013-2014 г., съобщи правителствената статистика. Европейски граждани, включително българи и румънци, са две трети от този растеж. Данните сочат, че в края на юни 2014 г. около 32 000 души от Румъния и България са дошли в Англия, докато 4000 са се върнали.

Политическите опоненти на Дейвид Камерън

твърдят, че всичките му обещания са нарушени - че няма да плати на ЕС, че няма да допусне миграция над 100 000 и пр., и пр. Министърката по вътрешните работи в сянка лейбъристката Ивет Купър настоява да се намали миграцията, особено на хората с ниска квалификация. Британия има нужда от хора, които отварят свои бизнеси, е нейната теза. Част от картината на имиграцията на Острова е свързана с ескалирането на студентските визи, на фалшивите студенти и университети, на агенциите, собственост на имигранти на ръба на престъпността, които наемат техни сънародници и ги експлоатират.

Всичко това дава храна на критиките на ЮКИП, че имигрантите не плащат данъци, че те предизвикват икономическите и социалните проблеми в страната. Наскоро в политическо тв предаване Фараж попита риторично откъде ще дойдат парите за нова инфраструктура заради драстично увеличения брой население. Ръсел Бранд, комедиантът, който написа книга за революцията, отговори на този въпрос с думите "от банковите бонуси", "от богатите". Бранд е опозиционер на "всьо и вся", привърженик на "Анонимните" и движението "Окупирай". Политическият му имидж привлича хора, омерзени от социалното неравенство, но в същото време неговите идеи са демагогски и лицемерни, тъй като самият Бранд е богат. Той призовава към неглсуване на политическите избори, защото "няма за кого". Бранд критикува депутатите, че стоят в парламента само когато обсъждат заплатите си, но не и по важни въпроси. Някои журналисти се присъединяват към него, като пояснявят, че депутатите гласуват закони, без да са ги чели. Звучи безкрайно познато. За съжаление движението "Окупирай" не предлага нови идеи и в този смисъл няма как да има огромно влияние. Но да се върнем към имиграцията и

партията на независимите

Сериозна част от публиката вярва на ЮКИП и е убедена, че работническата класа е ударена от миграцията. "Чужденците (източноевропейците) идват и ни вземат работата", казват достатъчно много хора, които вярват в това елементарно съждение.

По повод опасенията от нарастващата имиграция, към крайнодесните се присъединяват и по-умерени във възгледите си хора, които традиционно са толерантни към чужденци, но сега са уплашени от мащаба на процеса и искат контрол над бройката. Мнозина твърдят, че има прекалено много хора на Острова, което допринася за влошаване в работата на различните структури поради силното натоварване на базата. Става дума за болници и училища основно. Не достигат места в училищата, болниците нямат достатъчно легла, натискът върху социалната инфраструктура е огромен.

Камерън в момента чака ЕС да одобри някои предложени от него мерки срещу социалните помощи за пристигащите имигранти. Предложенията му са няколко: имигранти от ЕС да имат право на социални помощи чак няколко години след като поработят и плащат данъци в местната икономика. Ако до 6 месеца

Тръгващите за Англия българи, трябва да бъдат готови за неприятни изненади в здравната сфера, социалното подпомагане и намирането на работа

нието на лидера на ЮКИП Найджъл Фараж към ЕС е известно, той го осмива, като твърди например, че Евросъюзът е "скучен и тъп като миялна машина". В същото време лидерът на ЮКИП не се свени да си харчи огромната заплата на евродепутат и да се наслаждава на прелестите на брюкселския евроклимат. Фараж е прав, че преди повече от 10 години ляво и дясно имаха значение. Днешните уж леви политически партии почти не се различават от десните. Вероятно това разочарова поддръжниците им и те търсят нови формации. Някои англичани съжаляват, че теорията за общото благо е тотално забравена.

Друга основна тема на предизборния дебат е влошеното състояние на здравната каса (NHS).

Кризата в здравната система и политиците

В есенното изявление на финансовия министър Джордж Озбърн управляващите консерватори обещаха да инвестират в здравната каса 2 млрд. лири. Лидерите на лейбъристите Ед Милибанд и на либералдемократите Ник Клег също обещаваха нови вложения за здравната система. Либералдемократите обещават 8 млрд. лири годишно допълнително за здравната каса до 2023 г. Според Клег финансирането ще дойде от ограничаване на пенсиите на най-богатите пенсионери.

Найджъл Фараж е един от най-яростните критици на политиката на партиите по повод проблемите в здравната система. Той изтъква като факт, че има много хора, които работят за националната здравна каса, без да знаят английски. Разбира се, както и повечето му твърдения, така и това подлежи на критики - не е възможно лекари и сестри да работят тук, без да знаят английски на достатъчно ниво. Липсата на достатъчен английски е възможен по-скоро при работата на санитари и други немного квалифицирани професии в здравната система. Лейбъристите също винят консерваторите, че са допуснали здравната система да е в лошо състояние. Трудно е да вземеш час за лекар, коментират те. Лейбъристите искат за лекар да се чака не повече от 48 часа, а не със седмици. Това означава финансиране на касата и 8000 нови лекари.

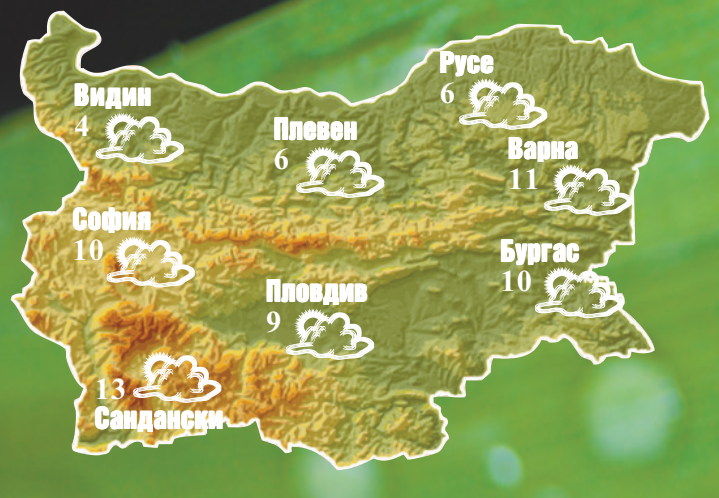
В последните дни ситуацията в системата драстично се влоши, в болниците няма достатъчно легла, но това не се дължи на имигрантите. Основната причина е, че много възрастни хора, като ги изписват, няма при кого да отидат за следболнична грижа. Това задържа изписването им, но пък пречи да се приемат нови болни. Хора, които не могат да вземат бързо час за джипи, отиват в спешните отделения за не толкова спешни проблеми и така затрудняват работата им. Там все подълго се чака и е имало случаи, когато пациенти умират, докато чакат.

Спекулациите

Анализаторите започнаха отсега да коментират кой с кого ще се коалира след изборите, ако няма достатъчно мнозинство за самостоятелен кабинет. Камерън заяви, че няма да прави коалиция с Фараж. Нападките се изостриха особено между консерватори и лейбъристи, двете основни партии на Острова. В парламента езикът леко загрубя, доколкото това е възможно в Англия, където политическите лидери владеят майсторски интелектуалния диалог и спазват правилата на културния политически етикет. Двете основни партии се замерят с цифри - петима от министрите консерватори дадоха пресконференция, на която се опитаха да убедят обществото, че лейбъристите имат проблем със сметките, че техният проектобюджет не издържа на критика. Те анализираха плановете на лейбъристите перо по перо и твърдят, че те няма да издържат без заем до 20,7 млрд. лири. За пореден път Озбърн обвини лейбъристите, че през 2010 г. не са оставили никакви пари в бюджета. Очевидно тази политическа хватка се прилага често и на нашия политически ринг. Някои коментатори, присъствали на пресконференцията, писаха, че според тях консерваторите са повели пропаганда, която е по-елементарна от тази на севернокорейския лидер.

През оставащите четири месеца предизборни дуели ще е интересно да се проследи как лидерите ще изиграят картите си.

ВРЕМЕТО

Днес ще има предимно ниска облачност, а в низините и мъгли. Около и след обяд видимостта ще се подобри. Трайни ще бъдат мъглите в Дунавската равнина. Минималните температури ще са между 0-5 градуса. Максималните температури ще бъдат между 8-13 градуса, в София 10 градуса. Над планините ще бъде предимно слънчево. Повече облаци ще има сутринта, а по-късно през деня облачността отново ще започне да се увеличава. Ще духа до умерен юг-югозападен вятър, който след обяд ще се усили. Максималната температура на височина 1200 метра ще е около 7 градуса, а на 2000 метра около 1 градус.

Изгледи за

23
максимални
8°/16°

24
максимални
8°/15°

В петък ще започнат слаби превалявания от дъжд. Вятърът ще се усили до умерен и силен. Максималните температури ще са от8 до 13 градуса. В събота ще бъде облачно. Ще остане топло за януари с температури от 7 до 13 градуса.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България
Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200,
810 73 78

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано” 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител Павел Бебов

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павлета Давидова - 215; Станка Динева - 224; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Алъона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; Неделник: Богдан Иванов - 225; Пардон: Чавдар Шинов; Художник: Анатолий Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Марието Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Кристина Станимирова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 в. 112; Печат: „Нюзпринт” ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява” 100; “Национална агенция разпространение - АД” - 02/962-23-23; “Национална дистрибуция” ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

БНТ 1

06.00 Денят започва Информационен сутрешен блок
09.00 По света и у нас
09.15 Денят започва с Култура културен блок
10.30 Здравето отблизо Здравно предаване
11.45 Малки истории /п/
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно: Рецепта на деня /п/
13.00 Понеделник сутрин /100 години българско кино/ /п/
14.30 Открито с Валя Ахчиева /п/
15.15 Живот с Дерек тв филм /65 епизод/
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.25 Малки истории /п/
16.35 Светиците тв филм /64 епизод/
17.20 Бързо, лесно, вкусно: Рецепта на деня /п/
17.30 Дързост и красота тв филм /3483 епизод/
17.55 Зелена светлина
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня с Димитър Цонев информационно предаване
19.15 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Смъртоносно подозрение игрален филм /САЩ, 2008г., режисьор Дейвид Бъртън Морис, в ролите: Мерилу Хенър, Емили Бергл, Тимъти Ботъмс и др.(12)
22.30 По света и у нас
22.55 Зелена светлина
23.00 Осъдени души /100 години българско кино/ игрален филм /България, 1975г./, режисьор: Вълю Радев, в ролите: Едит Салай, Ян Енглерт, Руси Чанев, Вълчо Камарашев, Марияна Димитрова и др.
01.15 Бързо, лесно, вкусно: Рецепта на деня /п/
01.25 Денят започва с Култура /п/
02.40 Здравето отблизо /п/
03.50 Днес и утре /п/

bTV

06.30 „Тази сутрин“- информационно предаване с водещи Антон Хекимян и Биляна Гавазова
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./ - вечерно токшоу
13.30 „Тайните на времето“- сериал
15.30 „Светлината на моя живот“ - сериал
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“- публицистично предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 „Опасни улици“ - сериал
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Милост“ - сериал, еп.46
21.30 „Бялата кралица“ - сериал, еп.8
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 bTV Новините - късна емисия
00.00 „Под наблюдение“ - сериал, с. 2, еп.18
01.00 „Али Макбийл“ - сериал, с. 3, еп.13
02.00 „Преди обед“ /п./ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
04.00 bTV Новините /п./
04.30 „Светлината на моя живот“/п./- сериал

NOVA

06.20 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 Новините на Нова
12.30 „Огнено сърце“ - сериен филм
13.30 „Моята карма“ - сериен филм
14.30 „Момичето, което обичах“ - сериен филм
16.00 Новините на Нова
16.30 „Малката булка“ - сериен филм
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 „Подли камериерки“ - сериен филм
21.00 „Специално разузнаване“ - сериен филм
22.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
22.30 „Тайнствени афери“ - сериен филм, 3 сезон
23.30 Новините на Нова
00.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
01.00 „Будни цяла нощ“ - сериен филм
02.00 „На кафе“ - предаване на НТВ /п/
03.30 „Ангелският остров“ - сериен филм
04.30 „Готова на всичко“ - сериен филм

Канал 1

08.00 Новини
08.15 Телеканал „Добро утро“
08.40 „Контролна покупка“
09.05 „Живей здраво!“
10.00 „Модна присъда“
11.00 Новини
11.15 Сериал: „Палачът“
13.35 „Тази вечер“ с Андрей Малахов
14.00 Новини
14.15 „Тази вечер“ с Андрей Малахов (продължение)
15.15 „Мъжко / Женско“
16.05 „Насаме с всички“
17.00 Вечерни новини
18.00 „Хайде да се оженим“
19.00 „Нека говорят“
20.00 Време
20.35 Сериал: „Палачът“
22.20 „Англия като цяло и в частност“
23.10 Нощни новини
23.25 Сериал: „Себелюбци“
00.20 „Хайде да се оженим“
01.20 „Мъжко / Женско“
02.10 „Модна присъда“
03.05 „Живей здраво!“
04.00 Новини
04.05 „Насаме с всички“

ОВЕН

Днес ще ви върви в професионалните дела. Ще се чувствате добре и бързо ще решите задачите си. Говорете открито и точно с всички.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Днес ще се почувствате отлично, ако покажете уважението и подкрепата си към своята половинка и заедно планирате утрешния ден.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Покажете се като организатори и доведете докрай делата си. С добър подход ще ви бъде по-лесно, без да робувате на рутината.

22 май - 21 юни

РАК

Промененте условия и изисквания в работата ще ви създадат известно напрежение, но не за дълго. Бързо ще се справите с трудностите.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Ако днес почувствате колебание, го споделете с всички около вас. С общи усилия бързо ще намерите правилно решение на проблема.

23 юли - 23 август

ДЕВА

С повече търпение в отношенията ще ви бъде по-лесно да постигнете целите си. Споделете ги с близките си, ще има какво да се направи.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Ще се заемете с нова задача или проект, които ще подобрят бюджета ви. Подготовка за пътуване ще ви направи по-активни.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Не пренебрегвайте личните си ангажименти, въпреки натоварената си програма. Възползвайте се пълноценно от възможностите си.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

С предимство ще бъдат задачи, изискващи повече информация и знания. Няма да ви затруднят предвид професионалната ви подготовка.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Като организирани хора, ценящи времето, ще пристъпите към задачите си отговорно и без излишна суета. Изградили сте си авторитет.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Поддържайки коректни взаимоотношения с хората около вас, делата ви ще се развиват по начина, който желаете и то без усилия.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Днес ще довеждате докрай започнати дела, а там, където нещата не зависят от вас, ще съумявате да ги насочвате в правилната посока.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 22 ЯНУАРИ 2015

Очаквайте

ИВО ПАПАЗОВ-ИБРЯМА ОТКРИВА ФЕСТИВАЛА „БОХЕМИ” В БАНСКО

Непреходни образци на класиката - в Русе

Костадин Андреев пее в ролята на Отело, Мария Цветкова дебютира като Дездемона

Празничната програма на Русенската опера през втората половина на януари ще зарадва оперните и балетните почитатели със спектакли на непреходните образци на класиката - Вердиевите опери “Отело” и “Травиата” и балета-шедьовър на Чайковски “Лебедово езеро”, научи ДУМА от Сийка Лапачка.

Костадин Андреев очаква с нетърпение срещата с русенската публика на 23 януари от 19 ч. на сцената на Русенската опера. Тенорът ще се превъплъти в своята любима роля на Отело - роля, с която се среща като съвсем млад певец, обиква завинаги и която му донася професионално удовлетворение и завидни успехи у нас и в чужбина. Утре Костадин Андреев ще пее в компанията на Мария Цветкова, на която предстои вълнуващ дебют в ролята на Дездемона, Александър Крунев ще бъде Яго, Петър Костов - Касио, Петя Цонева - Емилия. Участват още солистите Александър Баранов, Евгени Ганев, Стоян Стоянджов, Стефан Пенчев, оркестър и хор на Държавна опера - Русе. На дирижентския пулт ще застане Славил Димитров. Режисьор на постановката е Бойко Богданов, сценография - Вячеслав Парапанов, костюми - Иван Савов, хормайстор - Стелияна Димитрова, асистент режисьор - Елена Илиева.

Снимки ДО Русе

“Отело”

Последните гостувания на Костадин Андреев в Русе са през 2004 и 2006 г. в ролята на Манрико от “Трубадур” на Верди. Признава, че за съжаление рядко е имал възможността да пее в крайдунавския град, но е съхранил в паметта си скъпи спомени. В Русе пее за първи път още през 1995 г. в ролята на Алфред от “Травиата” на Верди. През 1996 г. е поканен отново като Алфред в новата постановка на Франческо Привитера. Същата година има привилегията да бъде Стифелио в първото изпълнение за България на едноименната опера на Верди на фестивала “Мартенски музикални дни”. Певецът с гордост споделя, че съдбата е била благосклонна към него и той има шанса да бъде първият изпълнител и на други рядко поставяни творби като оперите “Едип цар” на Стравински и “Мария Тюдор” на бразилския композитор Карлос Гомес.

Костадин Андреев в ролята на Отело

„РУСКИТЕ ПЕСНИ” НА РУСЛАН МЪЙНОВ В ДВЕ ВЕЧЕРИ

Поради големия зрителски интерес талантливият певец и актьор Руслан Мъйнов ще зарадва своите почитатели с два концерта с познати и обичани песни, романси, филмова и популярна музика днес и на 31 януари в Канев център. Концертът е с участието на Русенската филхармония под диригентството на Левон Манукян.

Картини за „Двореца” в Балчик тръгват по галерии

Дана РУСЕВА

“Непреходност” е заглавието на изложбата живопис, с която културният център “Двореца” в Балчик гостува на Арт център - Плевен, до края на месеца. Експозицията включва платна от картинния фонд на “Двореца”, на художници, рисували видимото и невидимото в “Двореца” през първите години на XXI век. В изложбата са творби на Николай Янакиев, Петър Савов, Милан Кардаш, Иван Милев, Ани Дудильо, Атанас Андасаров, Мирела Трайстару, Ненко Балкански, Светлана Илич, Силви Басева, Андрей Янев, Андраш Брешнай, Марияна Маринова и др. Всеки един от тях е видял, почувствал и претворил онова, което го е докоснало в мига на съприкосновение с емоцията в “Двореца”. Изложбата е и първото артсъбитие, с което “Двореца” поставя началото на културния календар за 2015 г.

ВОКАЛНО СТУДИО „НУША” СЕ ВПУСКА В ЗАБАВНИ ИГРИ

Първият концерт от разнообразната музикална програма на център “Естествени идеи” тази година ще ни пренесе до различни кътчета на България. Заедно с вокална формация “Нуша” ще може да се насладим на красивия български фолклор на 24 януари (събота) от 10.30 ч. в столичния център “Естествени идеи” (ул. “Московска” 27Б), научи ДУМА от Милена Великова.

Момичетата от “Нуша” отново ще разкрият многообразието на българския фолклор чрез песните, танците, костюмите, характерни за различните фолклорни области на родината ни. Заедно с тях деца и родители ще пътешестват през добруджанска, северняшка, пиринска, родопска, странджанска, тракийска и шопска фолклорна област.

Концертът освен образователен е и много забавен за децата. За своите най-малки почитатели и техните родители очарователните момичета са подготвили разнообразни игри, в които те да се включат и да съпреживеят детството на своите предци.

Целта на вокална формация “Нуша” и център “Естествени идеи” е да предоставят възможност на децата да опознаят по забавен начин своята родина, да почувстват красотата и богатството на българския фолклор и да го пазят в сърцата и душите си.

Концертът е с продължителност 45 минути. Цената на билетите е 15 лв. за възрастен, 25 лв. за двама възрастни, за деца - вход свободен.

кратки

На „Гръцко кафе” с Катерина Хапсали

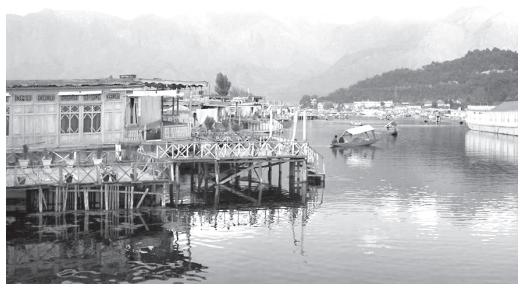

Издателство “Колибри” кани на премиерата на “Гръцко кафе” - блестящ, ловко извезан роман, който казва нещата в прав текст - смислено, вкусно, безпощадно, пояснява издателите. Димитър Шумналиев ще представи авторката – журналистката Катерина Хапсали, която все почесто определя себе си просто като “човек на думите”. Три прекрасни български актриси - Биляна Петринска, Стефания Колева и Мариана Жикич, ще ни потопят в дебрите на тази съкровена изповед, която приканва към размисъл, но и към разговор – за нашата обреченост да сме свързани. Водещ на събитието на 28 януари от 19 ч. в столичния клуб “Карусел” (ул. “Георги С. Раковски” 108) е Светлозар Желев. По думите на Шумналиев “Гръцко кафе” директно влиза в балканската литературна съкровищница. Сплитайки автобиографично и фикционално, историческо и интимно, този разказ дръзко разтваря пластовете на времето и се вглежда в разломите му, спотаили първични сили, древни сблъсъци и стереотипи.

Театър „Българан” гостува във Варна

Театър “Българан” представя “Сако от велур” от Станислав Стратиев на 23 януари от 19 ч. в зала 1 на Фестивалния и конгресен център във Варна. Спектакълът на ДТ “Н. О. Масалитинов” - Пловдив, е постановка на Борис Панкин с участието на Кръстю Лафазанов, Тони Минасян, Елена Начева-Лафазанова, Кръстю Кръстев и др.

Никола Ганс идва с „Шестата стъпка от пътуването”

Снимка “ПОЗОР”

Френският режисьор Никола Ганс пристига в София по покана на фестивала “Sofia MENAR”, за да представи своя филм “Шестата стъпка от пътуването”. Следвайки идеите на бийт поколението, Ганс кани свой приятел, който се съгласява да тръгне “по пътя” и да стане главен герой в едно бурно пътешествие из Европа, Азия и Северна Америка, което следва стъпките на Керуак, Бъроуз и Гинсбърг. Мизерни хотели, изпълнени с интересни обитатели, безброй поети субстанции, благодарение на които забравяш къде се намираш, места, които няма как да намериш, ако някой местен не те заведе, и един убийствен саундтрак - всичко това ще ни помогне да преминем през петте стъпки на пътуването и да разберем коя е “Шестата стъпка на пътуването”. Никола Ганс ще представи лично филма си на 24 януари от 18.30 ч. в Културен център “G8”.

www.duma.bg

„ЛЕВИАТАН“

НА АНДРЕЙ ЗВЯГИНЦЕВ С ГАЛАПРЕМИЕРА НА 19-ИЯ СФФ

Носителят на „Златен глобус” и много други престижни отличия е изключително съчетание между сценарий, величествени пейзажи и вдъхновена актьорска игра, смята критиката

След триумфа си на наградите “Златен глобус” (отличен като най-добър чуждестранен филм) и чудесното представяне на най-престижните международни кинофоруми - приз за най-добър сценарий в Кан, за най-добър филм в Лондон, най-добър чуждестранен филм в Мюнхен, номинация за БАФТА, номинация за “Оскар” за най-добър чуждоезичен филм - новият руски филмов шедьовър ще зарадва и българската фестивална публика. “Левиатан” ще има специална галапремиера на “София филм фест”, която очакваме да бъде удостоена с присъствието на членове на творческия екип, съобщи за ДУМА Светлана Дамянова от “Арт фест”.

Приетата със смесени чувства в родината му творба на Андрей Звягинцев е авторска интерпретация на историята на библейския Йов, разказана чрез сюжет от съвременна Русия и препратка към политическия анализ на знаменития английски философ Томас Хобс. Главният герой Николай (Алексей Серебряков) заедно с жена си Лилия (Елена Лядова) живее в малък северен град край Баренцово море и има автосервиз. Когато кметът на града се опитва да събори къщата и да конфискува имуществото му, Коля моли за помощ свой стар приятел, адвокат в Москва. В малкия град юристът се сблъсква с произвола на местните бюрократи и представителите на руската православна църква. Страстите се разгорещяват и събитията излизат извън контрол...

“Сценарият беше много повлиян от пейзажа, разказва за работата си по филма Андрей Звягинцев. Всичко тръгна от едно американско произшествие, борбата на обикновен занаятчия срещу мощна промишлена компания и администрацията. Този самотен и отчаян бунт на обикновения човек, на когото властта пречи да живее, ме порази.”

Първоначално режисьорът смята да снима в Америка, но идеята действието да се развива в Русия взема връх, подхранвайки с космически лиризъм тази социална драма. “Когато намерихме място за снимките, на брега на Баренцово море, далеч на север в Русия, историята придоби цялата си широта, визуалната си тъкан. Вече имахме наум идеята за Левиатан, ненаситното чудовище.”

В Кан, където беше и световната премиера на филма, критиката оценява като “изключително” съчетанието между сценария, написан от Андрей Звягинцев и Олег Негин, величествените пейзажи край далечното северно Баренцово море, заснети от талантливия руски оператор Михаил Кричман, и вдъхновената актьорска игра на Алексей Серебряков (Коля), Владимир Вдовиченко (Дмитри) и Елена Лядова (Лилия).

“Левиатан” е четвъртият голям пълнометражен успех за Андрей Звягинцев. Още с кинодебюта си “Завръщане” (2003) режисьорът печели “Златен лъв” и “Лъв на бъдещето” във Венеция, номинация за “Златен глобус” и десетки международни награди. “Изгнание” (2007), който беше показан в програмата на 12-ия “София филм фест”, получи приза за най-добър актьор от Кан, а “Елена” (2011) беше удостоен със специалната награда на журито в секцията “Особен поглед”.

Снимка НМТ

Именитата диригентка Росица Баталова ни напусна на 84-годишна възраст, съобщиха от Националния музикален театър “Стефан Македонски”. Родена е на 3 септември 1930 г. в Стара Загора в семейството на едни от основателите и първи солисти на Старозагорската опера - Георги и Ничка Баталови. Била е извънредна ученичка по пиано в средния отдел на тогавашната Музикална академия при проф. Жени Ковачева и проф. Мара Петкова. Завършва “Композиция” в ДМА при проф. Марин Големинов и проф. Асен Димитров и “Дирижиране” при проф. Влади Симеонов. След дипломирането си постъпва като асистент-диригент в Детско-юношеската филхармония “Пионер”, ръководена от Влади Симеонов. Поканена през 1955 г. от ръководителя на Пловдивската филхармония - диригента Руслан Райчев, Баталова вдига палката за своя първи самостоятелен концерт. Следват изяви с Видинската, Бургаската и Шуменската филхармония. Росица Баталова се явява на първия обявен конкурс за диригент - в Държавния музикален театър “Ст. Македонски”, и от 11 кандидати - всички други мъже, комисията избира нея. Първата голяма творба, която дирижира, е “Бялата акация” от Дунаевски. Веднага след това поставя “Веселата вдовица” от Лехар. Диригентската палка на маестра Баталова дава сценичен живот на много наши и чуждестранни музикално-сценични творби. Създателка и диригентка е на Дамския камерен оркестър “София”, който концертира над 40 години. За фонда на БНР е реализирала записи с различни оркестри. Авторка е на три книги. Гастролирала е в много страни. Росица Баталова е Почетен гражданин на Стара Загора. Носителка е на Златната лира на СБМТД, на званията “Заслужил артист” и “Народен артист”.

Поклон пред паметта й!

Поклонението ще се състои на 23 януари, петък, от 9 до 10 ч. във фоайето на Националния музикален театър “Стефан Македонски”.

Достойна и достолепна

Прощаване със Снежана Пейчева

Д-р Елена АЛЕКОВА

Беше чудесен, силен и честен човек. Умна. Сърдечна. Възхитително скромна и добра. Литератор с висока ерудиция и безпогрешен вкус. Блестящ ценител на поезията. Тя - Снежана Пейчева.

Родена е в Кюстендил на 29 август 1936 г. Като ученичка е призната за вундеркинд. По-късно следва в Московския държавен университет “Михаил Ломоносов”. Завършва руска филология в СУ “Св. Климент Охридски”. Известно време учителства. После става директор на училище. Това е времето, когато се случва съдбовна среща, на която предстои да се разгърне след години в искряща любов и дълбоко приятелство - среща с Поета.

Доцент по психолингвистика. Старши научен сътрудник в Института по руски език и литература в БАН. Нейните научни разработки са самородни и получават изключително високо признание. Участва в множество международни научни форуми. Канена е като гост-лектор в редица висши учебни заведения по света. Чете лекции в Сорбоната, Париж. Автор е на безброй учебни помагала по руски език и литература, на базата на които се изграждат и развиват професионално поколения учители от цялата страна. Тяхната благодарност и огромно уважение я съпътстват през целия й живот.

Главен редактор на научното списание “Болгарская русистика”, орган на Дружеството на русистите в България. Открила за българските поклонници на изящното слово талантливи представители на руския “модерн”, сред които Генадий Айги. Оттогава, а конкретно от 1993 г. датира нашето запознанство, прераснало в дружба и по-нататък - в семейно приятелство. Даваше ми вяра в себе си. Години наред обмислях, подготвях за печат и отлагах например томче със стихове в проза с предговор от нея. И ето, благодарение на нея, на нейната деликатна и същевременно категорична подкрепа то ще бъде факт само след няколко дни.

Всеотдайна като приятел. Вярна до края си на идеалите, които изповядва на младини. Предана като съпруга. Достойна и достолепна като съ-пътница на голям Поет - невероятния български поет Велин Георгиев. Негов пръв читател. Скрит или явен съставител и редактор на книгите му. Крепител на неговия дух в мигове на творчески резигнации. Беше тази, която, преодоляваща своите болести и болежки, повдигаше духа на Поета, когато той бе съкрушен от обстоятелства и нрави - сякаш изпълняваше завета на Еклесиаст: “По-добре двама, нежели един... Защото, ако падне единият, другият ще подигне другаря си”. И получаваше в ответ изумителни стихове, включително - и посветени на нея:

Мили, аз излизам. Хайде, целуни ме.
Пожелай ми, скъпи, хубави неща.

Мили, добър вечер. Бързо целуни ме.
Що не ме попиташ как е бил денят...

Мили, аз си лягам, че съм уморена.
Пожелай ми само, мили, лека нощ...

Спиш. А аз се моля като пред икона
дълго да ми казваш тези три неща:

Мили, аз излизам...
Мили, добър вечер...
Мили, аз си лягам...

Мила...

Лека нощ...

СКРЪБНА ВЕСТ

С дълбока скръб съобщаваме, че на 19.01.2015 г.

ПОЧИНА

о.з. ГЕОРГИ КОСТАДИНОВ ЗЛАТИНОВ

1926 - 2015

Дългогодишен директор на Военната киностудия, участник в съпротивителното движение 1941-1944 г. и в крайната фаза на Отечествената война.
Редовен сътрудник на в. ДУМА и в. ЗЕМЯ.

ЩЕ ТЕ ПОМНИМ ЗАВИНАГИ!

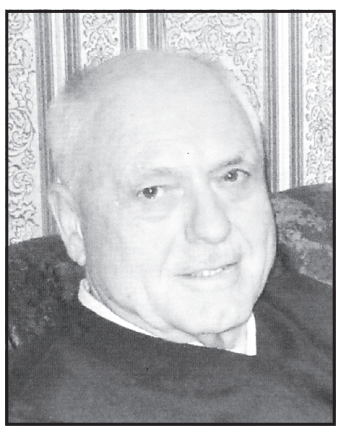
Поклонението ще се извърши на 22.01.2015 г. от 12.30 часа в Централните софийски гробища.

От близките

ТЪЖЕН ПОМЕН

На 24.01.2015 г. се навършва

ЕДНА ГОДИНА без
скъпия ни съпруг, баща и дядо

ГЕОРГИ ДИМИТРОВ УЗУНОВ

на 82 години

За един живот, живян достойно.
За един човек прекрасен и обичан.
За едно сърце голямо, всеотдайно
НИКОГА ЗАБРАВА НЯМА!

Възпоминанието ще се състои на 24 януари от 11,30 часа в църквата “Св. Георги Победоносец”, бул. “Патриарх Евтимий”.

От семейството и близките

www.duma.bg

Очаквайте

ЖЕЛКО ЙОКСИМОВИЧ ВДИГНА РЪЦЕ ОТ БЪЛГАРСКИТЕ ПОП-ФОЛК ФУРИИ

Най-сладката целувка се търси с конкурс

Националният фотоконкурс "Най-сладка целувка" се провежда за десети път. Няма възрастови и професионални ограничения, но трябва да се посочат две имена на автора и координати за връзка. Изпращайте оригиналните по размер файлове, призовават организаторите на конкурса. По реда на пристигането на кадрите те ще бъдат публикувани на фейсбук страницата на "Най-сладка целувка". Идеолозите на инициативата очакват кадрите с най-сладките, мили, неочаквани, любими целувки до 12 февруари на имейл: celuvka2013@abv.bg.

Сред журито, което ще оценява получените снимки, са представители на медиите, на културните среди в Пловдив, на фотографските сайтове в страната, изявени български фотографи. Въпреки че няма отделен раздел за професионалисти, винаги са откроявани най-оригиналните кадри. Ще бъдат номинирани и ретро, и политически целувки, а всяка интересна снимка ще се оцени по достойнство. Наградите са истинско изкушение за обичащите фотографията: 4 уикенда за двама в най-красивите кътчета на страната - Балчик, Копривщица, Смолян, Созопол, круиз с пиратски кораб, книги от издателство "Хермес", чийто екип за десети път е партньор на фотоконкурса, арт изделия от "БГ Арт", торти от сладкарница "Неделя", бънджи скок за двама... Победителите в конкурса ще станат ясни още на 13 февруари, а на Св. Валентин снимките ще окичат "Главната" на Пловдив. Вечерта фотографи и публика ще се радват на традиционния купон в чест на Купидон под тепетата.

50 лв. вход за студенти на Виенския бал у нас

Над 1/3 от събраните средства се предоставят за благотворителност

Альона НЕЙКОВА

Кувертът за студенти на Виенския бал в София т.г. ще е 50 лв. А всички останали, желаещи да присъстват на светското благотворително събитие на 21 февруари, ще плащат 200 лв. за "Кралската зала" на "София хотел Балкан" и 150 лв. - за зала "Средец". Местата са 300-350 на брой, уточни Мария Нейкова - генерален секретар на сдружение "Виенски клуб" и организатор на Виенския бал у нас.

Проявата, която ще се състои за 15-и път в София, е под патронажа на посланика на Република Австрия в България - Н.Пр. Роланд Хаузер, и Йорданка Фандъкова. Кметицата на столицата се ангажира със събитието за 6-а година. А дипломатът, който от 4 месеца е в България, ще е домакин на Виенския бал за първи път. Н.Пр. Роланд Хаузер разкри, че самият той е роден в Инсбрук, но е присъствал на подобни прояви в австрийската столица. И също така е първият, организирал Виенски бал в Пекин, Китай, където мащабите на проявата, според посланика, са били доста по-скромни от събитието в България. В страни от Близкия изток провеждането на подобни благотворителни инициативи не е възможно, уточни Н.Пр. Роланд Хаузер.

Дрескодът за бала в София предвижда вечерна дълга рокля за дамите, изящен смокинг, фрак или тъмен костюм за господата, а офицерите предпочитат да облекат ефектни парадни униформи, разкри Мария Нейкова.

14 двойки дебютанти, подбрани от елитни столични гимназии, ще открият Виенския бал с "Полонеза на ветрилото" от Карл Михаел Цирер. Освен че ще са с рокли на модна къща "Принцес" и фракове от "Агресия", ще носят и бижута на австрийската дизайнерска къща "Фрай Вилле". За кулинарните изненади на вечерта отново ще се погрижи майстор-готвачът от австрийската столица - Готфрид Ганстерер, който ще пристигне у нас на 4 февруари, за да уточни менюто за светското събитие.

Богата и интересна музикална програма очаква гостите на проявата на 21 февруари. Балният оркестър ще свири под диригентството на Найден Тодоров. Почти 100% от изпълненията ще са на живо, уточни продуцентът и режисьор на тържеството в София - проф. д.и. Румен Нейков. Той разкри, че поне четвърт милион лева са дадени за благотворителност от събраните за 14-те години средства от Виенския бал у нас.

Гостите му са хора с възможности, представители на бизнес елита, дипломати и всички желаещи да се потопят в тържествената, традиционна за събитието атмосфера, поясни Мария Нейкова. Тя уточни, че най-малко 1/3 от средствата, платени за куверти, се предоставят за подкрепа на социални проекти. Този път с парите ще бъдат подпомогнати сдружение "Деца с онкохематологични заболявания" и фондация "Конкордия".

Вицът

- Пушите ли?
- Не!
- Пиете ли?
- Не!
- Наркотици?
- Не!
- А как разпускате?
- Не се напрягам...

АХМЕД БАШЕВ, политик
БИЛЯНА ПЕТРИНСКА, актриса
БОГДАН НИКОЛОВ, президент на БФ по мотоциклетизъм
ВЕЛЬО ГОРАНОВ, актьор, доайен на пантомимата
ДИМИТЪР ГРЕКОВ, ректор на Аграрния университет, бивш министър на земеделието и храните
ДРАГОМИР ДРАГАНОВ, тв водещ
ЕЛЕНА ПАНАЙОТОВА, режисьор и педагог
ПЛАМЕН БОНЧЕВ, посланик на България в Тбилиси, Грузия

Църковен календар

22

Св. апостол Тимотей от седемдесетте апостоли. Св. преподобномъченик Анастасий Персиец. Св. свещеномъченик Петър, епископ Български

Тимотей бил обърнат в християнството от св. ап. Павел по време на първото му мисионерско пътешествие, станал негов постоянен спътник. През последните години на ап. Павел Тимотей бил поставен като негов заместник на отговорното апостолско поприще в Ефес. Бил умъртвен на 22 януари 97 г. от езическа тълпа, защото излязъл пред езическото шествие и го изобличил за безсрамните действия по време на Артемидините тържества. Светите мощи на Тимотей са били пренесени от император Константий (337-361) в Цариград и положени заедно с мощите на св. Лука и св. Андрей Първозвани в храма "Св. апостоли". По-късно били отнесени в Италия от кръстоносците.

Цеца оглежда терени за концерта в Несебър

Кралицата на балканската музика бе у нас, за да оглежда подходящи терени в морския ни курорт Несебър. Според запознати Цеца (Сеса) обмисля варианта дали да не премести концерта си на 21 август на място с по-голяма площ и капацитет. Оказва се, че основната причина за дилемата на сръбската звезда е, че за по-малко от седмица след обявяването на голямото събитие у нас през лятото вече има продадени над 3000 билета. С това темпо стадионът в Несебър може да се окаже тесен за внушителния проект, който певицата подготвя.

По всичко изглежда, че предстоящият концерт на Цеца в България, определян като номер 1 за лятото, несъмнено гони по успех най-големите изяви на звездата в Сърбия, а именно тези в Ушче. На последната са присъствали повече от 170 000 човека. Затова певицата отделя специално внимание на всеки детайл по организацията на концерта и иска да осигури най-доброто за многобройните си почитатели.

Билети по 30-50 лв. за концерта на звездата в Несебър се продават в мрежата на Eventim.

Камелия Тодорова подарява „Отначало"

Видеото към песента "Отначало" подарява на почитателите си Камелия Тодорова. Композицията е по музика и текст на дъщеря ѝ Рейчъл Роу, аранжиментът е дело на Михаил Йосифов. В записа участват пианистът Калин Жечев и контрабасистът Борис Таслев, а в щрайх секцията се чува изпълнението на Мария Стоянова, Евгения Бааджиева, Иван Лалев и Людмил Стойнев.

Песента "Отначало" сякаш засяга всички важни опорни точки в живота на човек и затова, в допълнение към великолепната музика, текстът ѝ придава универсално звучене, което я прави много лична. Темата за двете важни начала е водещата линия на съдържанието - от една страна, стои началото, от което сме тръгнали и не бива да забравяме, защото то ни държи здраво стъпили на земята, и от друга - става дума за началото на новата посока, която често се налага да поемем, старта, който никога не е лесен, но винаги придава нов смисъл и значение на битието ни.

Арт директор, режисьор и монтажист на клипа е Мариета Ценова, която е подходила естетски в създаването на видео с център - музиката. Самата Мариета споделя, че е вплела и някои филмови детайли, защото според нея Камелия е изключителна актриса и може да изиграе всичко. Така към гласа и присъствието ѝ последната добавка в този картинен разказ е умелата игра на самата певица. Зад камерата в черно-бялата приказка за началата стои Павел Червенков. Изчистената от всякакви излишни ефекти и натрупвания визия кара да слушаш музиката и да гледаш "Отначало" отначало.

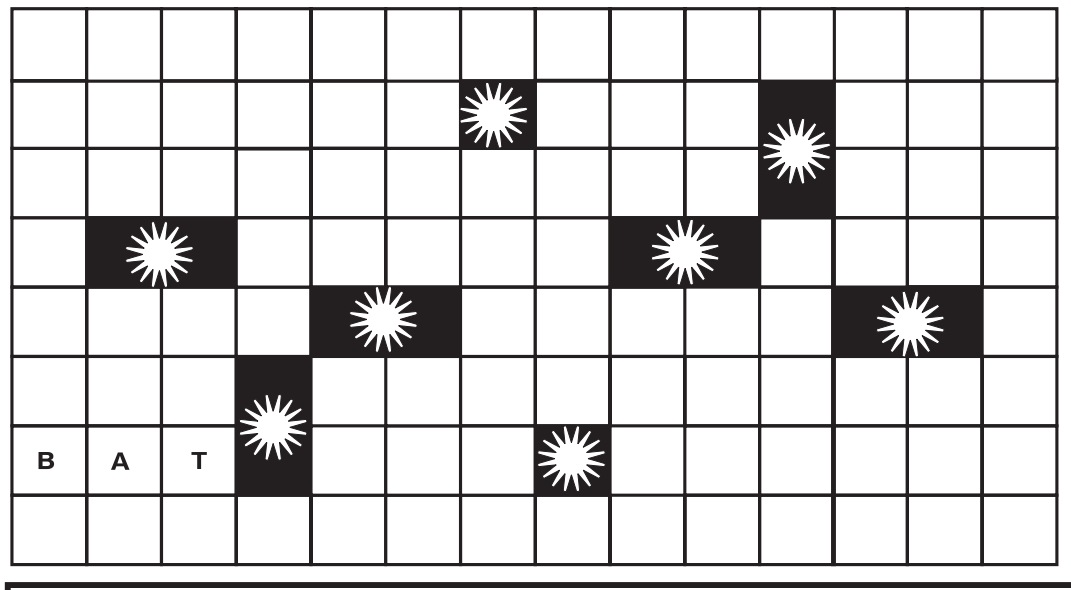
Гошо Хубавеца в музея на Добрич

Дана РУСЕВА

Градският мъж от края на XIX и началото на XX век в типичната "балканска" комуникативна среда - на улицата, в бръснарницата, в кръчмата, в шивашкия салон, във фотоателието, представя изложба, експонирана явно неслучайно в музея на Добрич, който се намира в началото на градския парк. "Аз съм Гошко Хубавеца, или мъжката суетност в миналото" е мобилната изложба на Регионалния исторически музей - Търговище, с която той гостува в Добрич. За посетителите са подготвени интересни възстановки, показани са позабравени мъжки аксесоари, изискани облекла, всекидневни тоалетни принадлежности и забавни постери, които ще дадат възможност на всеки да се "потопи" в атмосферата на стария град, в романтиката на онези "мъжки времена", когато да си кавалер е преди всичко въпрос на чест. В изложбата оживява епохата, чийто главен герой е Гошко Хубавеца, "вечният ерген" от едноименната стара градска песен. Елегантни рединготи и папийонки, сребърни часовници и табакери, стилни чадъри и шапки, автентични шивашки и бръснарски инструменти, стари фотоапарати, изящни съдове от колекциите на музеите в Търговище и Добрич илюстрират суетата и тайните на градския мъж от новото време и възвръщат спомена за традиционните някога занаяти на шивача, бръснаря, фотографа.

www.duma.bg

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА

Съставете кръстословицата, като използвате дадените по-долу думи:

3-буквени: Еде, Елс, Ито, Лащ, Лос, Моа, Ода, Оле, Олк, Она, Офа, Ред, Сил.

4-буквени: Ааво, Вата, Елит, Онат, Онса, Пети, Сови, Стон, Тхен, Шосе.

5-буквени: Еноти, Ириси, Пиола, Сноби.

6-буквени: Година, Обелка, Оферта, Селото.

8-буквени: Борисова, Величков.

10-буквени: Меланхолик, Радиоводещ.

14-буквени: Аманас Аманасов, Борис Ангелушев.

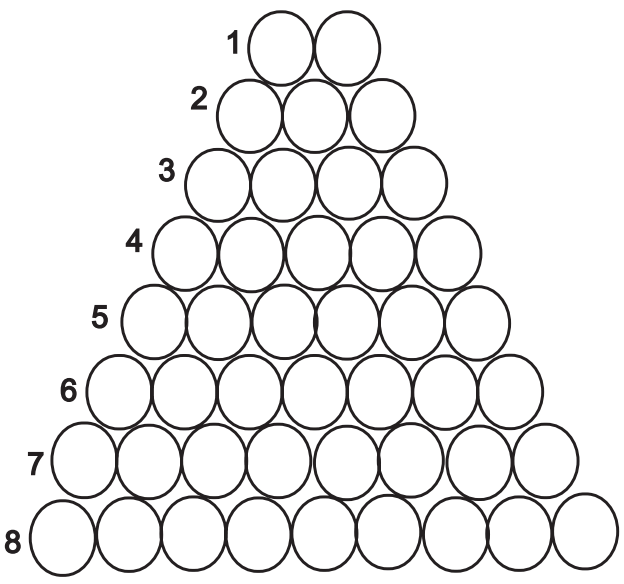
СКАНДИ

УЧАСТНИЦИ В ЕКСТРЕМНО ШОУ / БИВША ФИРМА ЗА ОБУВКИ В ГАБРОВО
ГРАД В ХОЛАНДИЯ / КРЪВНА ХАРАКТЕРИСТИКА
СИВ ЧУГУН / ЖИТЕЛ НА ИНДИЯ
ЦАР НА ФРИГИЯ /ГРЪЦ.МИТ./ / СУДАНСКА ТОП-МАНЕКЕНКА
НОВОДОШЛИ ХОРА / ХОЛАНДСКИ ПРАХ ЗА ПРАНЕ / ВИД КВАНТОВ ГЕНЕРАТОР
КВАРТАЛ В СОФИЯ / АВСТРАЛИЙСКИ БОКСЬОР /Р. 1970/
НАЙ-ВИСОКИЯТ ВРЪХ В ОСОГОВО / ЦИФРА
ОБРЪЩЕНИЕ НА ПАРИ / СЕЛО В СЛИВЕНСКО / ЧИСЛО
ОЧЕРТАНИЕ, ВИД, ФОРМА
ОПАСЕН ЗА КОРАБИТЕ ЛЕДЕН БЛОК
ОТДЕЛЕНИЕ ЗА ИНТЕНЗИВНА ТЕРАПИЯ ПОЧТИТЕЛНО ОБРЪЩЕНИЕ КЪМ МЪЖ В АНГЛИЯ
Г-Я В ОП. "РУСЛАН И ЛЮДМИЛА" ОТ М. ГЛИНКА
ГРАД В УНГАРИЯ
ЗАЛИВ В ГАБОН
ЖП ЛИНИЯ В ГАРА
ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА НЕЩО БЕЗ ОГРАНИЧЕНИЕ /МН.Ч./
ХИЩНИЦИ ОТ РОДА НА КУЧЕТАТА / ГЕРОЙ В РОМАНА "ПИРАТЪТ" ОТ У.СКОТ / КРЯСЪК
ПРОЧУТ АНГЛИЙСКИ ФУТБОЛЕН ВРАТАР ПОДПЛАТА ЗА ДРЕХИ
ДРЕВНИ ИЗТОЧНОСЛАВЯНСКИ ПЛЕМЕНА
ГРАД В УКРАЙНА / ИТАЛИАНСКИ ЛИТЕРАТУРОВЕД
МОРСКА ВИДРА / МЛЕКОДАЙНО ЖИВОТНО
БЕЛГИЙСКИ ПОЕТ-"ПРОСТРАНСТВА"
МЕЖДУНАР. ОРТОДОКСАЛНА БАНКА /СЪКР./ / ВЕЩЕСТВО В ЦИГАРИТЕ
КОСМИЧЕСКА АГЕНЦИЯ НА САЩ / ДРЕВНОРИМСКИ ИМПЕРАТОР / СПЕЦИАЛНИ ВОЕННИ ЗАДАЧИ
ТУРИСТИ / УЧЕБНИ ФОРМИ
РАВНИЩЕ / ДВУЕТАЖНИ АВТОБУСИ
ДЕПАРТАМЕНТ ВЪВ ФРАНЦИЯ / СЕЛИЩЕ В ГРУЗИЯ
ПЪРВАТА ЖЕНА /БИБЛ./ / ЧУГУНЕНИ РЕШЕТКИ В ПЕЧКИ
ИНДИАНСКО ПЛЕМЕ В СЕВ.АМЕРИКА
РУСКИ ПИСАТЕЛ-"СТРАНАТА ГОНГУРИ"
СТАРА МЯРКА ЗА ТЕГЛО / АНГЛИЙСКИ ХИМИК
КОМИТЕТ ЗА ТЕЛЕВИЗИЯ И РАДИО / НАШЕ ИЗДАТЕЛСТВО
ЧЛЕНОВЕ НА СИНДИКАТИ
ГРУПА ПТИЦИ В ПОЛЕТ / НЕУТРАЛНО РЕЛЕ /СЪКР./
УЧЕНИЕ ЗА МОРАЛА
СУПРУГА НА ЦАР КАЛОЯН
ЕЗЕРО ВЪВ ФИНЛАНДИЯ

РЕЧНИК: Акмон, Епе, Инари, Иразер, Калан, Миен, Нкоми, Тод.

ПИРАМИДА

Чрез разместване на буквите и прибавяне на по една нова буква открийте търсените термини:

1. Мярка за площ.
2. Южен плод.
3. Язви.
4. Манежи.
5. Улеи, направени чрез рязане.
6. Привърженици на политическия кръг "Звено" /1927-1949/.
7. Извор на вода.
8. Издирвателно действие.

ВИЗИТКИ

Чрез разместване на буквите открийте професията и роднят град на лицата:

1 ГЕОРГИ Л. КОЛОДОВ.....

2 КАТИНКА П. ВИДЕЛОВА.....

3 ПЕНКА Л. ВИШЧЕВА.....

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: БАИР - РАВЕЛ - ОЛОВО - КРИМИНАЛЕ - ТИМ - АТАКАМА - ЕКОВЕ - МО - СЕЛА - АМАДА - КОН - ОБЕТИ - ОПЕРА - ХОРА - ИМИ - АРЕНИ - БАЛА - ИВА - СТЕЛТ - КАМИЛА - ДРЕХИ - ТУКАН - СЛАВЯНИ - КАМЪК - ДА - РЕДЕ - ДОПИР - ВИК - ОПОРА - НАВЕС - НИВА - АМИ - РАНИТ - ЛАДА - ЕЛА - БОДИЛ - МОТИКА - ЛИБИЯ - ТИГАН - КОРИДОР - ХОТЕЛ - БА - ИМОТ - ПОТИР - НОР - САЛОН - САРАЧ - ГАРИ - ТЕН - ТИНОЛ - КИЛО - ВИЦ - ВИЛАС - БОРОВЕ - КИЛИМ - ПАСАРЕЛ - ПАЛАТИ - АБАТИ - АЦО.

ОТВЕСНО: ФАКТ - БИВОЛ - ПАЛТО - АТИНА - ИРАСЕМА - АРОМА - РИЛЕЦ - БРИКЕТИ - ДВЕРИ - ЛИМОН - КА - МАЛИ - СРЯДА - БИДОН - ВИТ - ПРИМА - АТЕНЕ - РОБОТ - ТИЛИ - АНА - ОРЕХИ - НАДИР - СИЛИ - ЕВА - АПЕЛИ - ДАНИЯ - ПАНАМА - ЕЛЕМЕНТ - КОВИЛ - ХОРОС - МЛЕКАРИ - ТАПЕТ - ТОТАЛ - ПА - ОДА - КУМИС - МИТИЧ - БАТ - КОТВА - БАКЪР - ЛОГЕР - КОСИ - ЛИЕ - ХАМАК - НАТАЛ - ГИРА - ДОМ - КОЛИН - ВИДИН - НА ЛОРА - МОРАЛ - ДИВАК - БОРОВЕЦ - КОРОНА - АТАКА - АВАРИ - ЕЛО.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

Спасиха 63-тия „Футболист на годината”

Церемонията по награждаването на Футболист №1 на България за 2014 година ще се състои. Организирането на конкурса беше пред провал, но в крайна сметка фирмата „Дакс Медия”, която държи правата му, се е съгласила да спаси положението. Награждаването и официалното обявяване на победителя и неговите подгласници ще се проведе на 17 февруари, съобщи Агенция Блиц. Нещата бяха пред провал. Първоначално бе решено събитието да е през февруари. После обаче организацията удари на камък. Никой не искаше да поеме разходите, включително и „Дакс Медия”. БФС се ангажира само със събирането на гласовете на журналистите и преброяването на анкетните карти. Преди няколко дни обаче „Дакс Медия” в лицето на Весела Лечева реши да поеме разходите. В противен случай щяхме да се прочуем – за първи път от създаването на анкетата нямаше да има церемония, а само обявяване на победителите. Първата анкета е през 1931 г. с победител Асен Пешев (Левски) и после тя се е провеждала епизодично до 1961 г., откогато става регулярна под шефството на в. “Футбол”.

Снимка СПОРТАЛ

Капитанът на Челси Джон Тери е заклещил нападателя на Ливърпул Рахим Стърлинг в първия полуфинал за “Кепитъл Уан Къп”. Роденият в Ямайка нападател изравни за крайното 1:1 в мача, след като белгиецът Еден Азар (18) откри от дузпа за гостите

ЦСКА би германци

Аурелиен Йоахим донесе победата над Аален с 1:0

ЦСКА победи германския Аален с 1:0 в първата си контрола в Анталия. Гола вкара нападателят Аурелиен Йоахим. Националът на Люксембург се разписа от дузпа в 20-ата минута. Срещу състезанията се със Втора бундеслига тим започнаха само 2-ма футболисти, на които Стойчо Младенов гласуваше редовно доверие през есента – вратарят Якуб Дивиш и полузащитникът Жуан Фелипе. Именно чешкият страж донесе победата на “армейците”, след като спаси дузпа на Лудвиг в 33-ата мин. Наказателният удар бе отсъден за спорно нарушение на Пламен Крачунов. Треньорът на лидера в “А” група пусна в игра новите попълнения Стефан Николич и Марио Бъркляча, които влязоха през второто полувреме. Титуляр започна анголецът Амансио Фортес.

Освен, че донесе пестеливата победа, Йоахим можеше да я направи и по-изразителна. След дузпата за Аален Йоаким се откъсна само срещу вратаря на немците Бенхард, но стреля в аут.

На почивката Стойчо Младенов извърши 9 промени. Единствените, които останаха на терена, бяха Кристиан Супусепа и Денис Причиненко. В 55-ата мин. шут на Серджиу Буш от 25 метра попадна в ръцете на германския страж. 3 минути по-късно Кауфман бе изведен зад гърба на бранителите на ЦСКА, но силният му изстрел излезе в аут. Малко след това Аален организира изключително опасна атака, при която Кауфман центрира отдясно по земя, но Апостол Попов успя да изпревари нападател на германците, който иначе без проблем щеше да вкара на празна врата. В 85-ата минута Кауфман се измъкна от бранителите в червено и стреля силно от 14-15 метра, Господинов докосна леко топката, което бе достатъчно да не се озове в неговата мрежа, а в напречната греда. Това беше и последната напечена ситуация в мача. ЦСКА ще изиграе днес от 15.00 часа втората си контрола, която е срещу Металист Харков (Укр).

Краев спаси Левски срещу украинци

17-годишният Божидар Краев спаси Левски от загуба срещу украинския Ворскла Полтава. Контролата в Анталия завърши 1:1, а най-големият талант на “сините” оформи резултата в 60-ата мин. Преди това Вадим Сапай (30) бе извел носителя на Купата на Украйна.

“Изключително слабо първо полувреме. Играхме еднообразно и прекалено еднотипно в развитието на атаките, а заради това не стояхме добре на терена. 2-рото полувреме видях коренна промяна, имаше агресия и бързина в действията. Все още обаче не умеем да контролираме добре топката и да сменяме темпото на игра. Не ме интересуват резултатите, а искам да видя това, което трениране - скорост и бързо отиграване. Ясно е, че ще бъркат футболистите, но в един момент те ще се развият. Когато го направят всички, ще се оформят и като отбор”, смята треньорът на Левски Стойчо Стоев.

Шефска оставка в БФС

Шефът на лицензионната комисия към БФС Красин Кръстев е подал оставка, твърди Спортал. Това се е случило още през декември, но до този момент нищо не е било разгласявано. Засега не е ясно каква е причината за действията на един от отговорните фактори във футболната централа и дали оставката му е била приета. Усилено се говори, че Кръстев не е издържал на напрежението. Натискът върху него за лицензиране на клубовете бил огромен и шефът на комисията решил да напусне. Именно поради тази причина клубовете тънат в неизвестност. Сега е периодът, в който отборите от родния шампионат подготвят документите за лиценз за следващия сезон. Целта е те да се изготвят по-рано, за да има време за корекции. От БФС обаче изчакват и не предприемат никакви действия. Хората от лицензионната комисия все още не са потърсили контакт с клубовете, за да се запознаят с тяхното моментно състояние. Нещо, което в миналото в този период на годината правеха.

ФИФА връща на Бразилия $100 млн.

Световната футболна федерация (ФИФА) връща на Бразилия около 100 милиона долара, които трябва да бъдат инвестирани в спортна инфраструктура, в младежкия и женски футбол, в медицински и здравни проекти.

Преди 2 години президентът на ФИФА Сеп Блатер обеща, че част от парите, вложени от държавата, ще бъдат върнати под формата на т.нар. “грасрутс-проекти”. В същото време стана ясно, че най-голямата държава в Южна Америка е вложила около 15 милиарда долара в цялата подготовка за Световното първенство от миналата година. ФИФА пък е генерирала около 4 милиарда долара от продажби по време на Световното първенство. За Мондиал 2018 в Русия очакванията са тази цифра да достигне 5 милиарда. В анализ, публикуван по-рано този месец, Бразилия обяви, че само за стадионите за похарчени 3 милиарда долара, 90% от които са дошли от държавния бюджет. Предишният президент на страната Инасио Лула да Силва при спечелването на кандидатурата обеща, че стадионите ще бъдат строени с частни капитали.

Берое гони латвиец, пробва литовец

Треньорският щаб на Берое освободи латвиеца Владислав Габовс. Той изигра едно полувреме в първата контрола за 2015 г., спечелена срещу Верея с 2:0, но не впечатли с изявите си. На проби пристигна литовецът Валдемар Боровский, който играе като десен краен бранител и за последно в литовския Шяуляй. Роден е на 2 май 1984 г. във Вилнюс. Юноша на Судува. През 2005 г. започва своята професионална кариера в Галежиниш Викаш, а след 2 години преминава във Ветра Вилнюс, където записва 49 мача и 1 гол. Играл е още за Шяуляй (12 мача и 1 гол), Судува (67 мача и 1 гол), Даугава Рига (47 мача и 1 гол), а през 2014 г. се завръща в Шяуляй и записва 7 мача. Има и 6 срещи в Лига Европа, както и 16 участия в националния тим на Литва.
Капитанът на Берое Иво Иванов преподписа предсрочно своя договор с клуба за още 2 години. В момента той е играчът с най-много двубои за “зелените” и има 200 мача и 10 гола за Берое. Спечелил е 2 Купи на България и 1 Суперкупа.

Снимка BEROE.BG

Валдемар Боровский

следайте

ФУТБОЛ
ПО ЕВРОСПОРТ
17.45 Замбия - Тунис
20.45 Кабо Верде - ДР Конго

резултати

Купа на Африка, I кръг

Група D: *Кот д'Ивоар - Гвинея 1:1; Камерун - Мали 1:1*

Контролни мачове

Лудогорец - Динамо Москва 1:1; Локо Сф - Вихрен 3:0

кратки

Бешикташ бил готов да плати 1,5 млн. евро за Тони Силва

Бешикташ имал готовност да плати 1,5 млн. евро за халфа на ЦСКА Тони Силва, твърдят медиите в Турция. Португалецът е привлякъл вниманието на треньора Славен Билич и в момента истанбулският гранд пробва възможностите да го вземе. Хърватинът дори е водил преговори със Силва и Стойчо Младенов в хотела на “армейците” в Анталия. Бешикташ също е на подготовка в курорта и Билич може да следи изкъсо изявите на офанзивния футболист. Интерес към Силва проявява и Роберто Карлош, който е треньор на Акхисар Белидиеспор.

Болтън пробва защитник от „Герена”

Английският Болтън взе на проби защитника на Левски Аймен Белаид. Тунизиецът ще остане в бившия тим на Мартин Петров до края на седмицата. Той усилено си търси нов тим, защото през пролетта на “Герена” като двойка централни защитници ще играят Борислав Стойчев и румънецът Емил Нину. В момента тимът от Чемпиъншип се готви за мача с Ливърпул за Купата на Футболната асоциация, а след това ще се вземе решение дали Белаид ще остане в Англия. По всяка вероятност обаче играчът ще отиде под наем в турското първенство.

Атанасов на проби в Германия

Димо Атанасов ще опита късмета си в германския третодивизионен Ханза Рощок. 29-годишният бивш младежки национал на България ще бъде тестван до края на седмицата. В момента Ханза е на лагер в испанския курорт Ла Манга. За последно Атанасов игра в Черно море, за който записа 9 мача през есента.

Берлускони ще продава Милан

Собственикът на Милан Силвио Берлускони е обявил пред своята фамилия, че ще продаде клуба. Новината идва от страниците на Il Secolo XIX. Според изданието от Генуа патронът на “росонерите” е решил да се раздели с миланския гранд. Берлускони разкрил пред своите деца намерението си на вечеря, проведена в понеделник в Аркоре. Вестникът добавя, че през последната година марката Милан се е обезценила със 100 млн. евро и сега в Италия оценяват клуба от “Сан Сиро” на около 500 млн. евро.

www.duma.bg

Топалов стартира като №1 в Гибралтар

Веселин Топалов

След броени дни започва поредният шахматен фестивал в Гибралтар, известен като най-силният открит турнир в света с най-впечатляващия награден фонд. Състезанието, което се провежда по швейцарска система в нестандартните 10 кръга вместо почесто срещаните 11, редовно привлича десетки гросмайстори от цял свят, сред тях и немалко играчи с рейтинг около и над 2800 т. Като например Веселин Топалов, който оглавява стартовия списък с ЕЛО 2800 т. Той е сред 121 персонално поканени участници (75 гросмайстори и 46 международни майстори), които ще си оспорват впечатляващата първа награда от 20 хиляди британски паунда (близо 60 хиляди лева). В главния турнир на фестивала заявки за участие са дали общо 247 шахматисти, като първата десетка, освен че е изключително представителна, започва и завършва с българин. След бившия световен шампион №2 в стартовия лист е победителят от 2008 г. Хикару Накамура (САЩ, 2776), следван от седемкратния шампион на Русия и първенец в Гибралтар от 2009 г. Пьотър Свидлер (2739), 4. Никита Витюгов, финиширал пръв тук през 2013 г. (Русия, 2735), 5. Дмитрий Яковенко (Русия, 2733), 6. Пентала Харикришна (Индия, 2727), 7. Юй Янъи (Китай, 2724), 8. Ричард Рапорт (Унгария, 2716), 9. Максим Матлаков (Русия, 2695), 10. Иван Чепаринов (2681). Вторият българин в десятката ще защитава миналогодишната си титла, спечелена в изключително драматична надпревара. Преди година Чепаринов финишира с 8 т. от 10 партии, колкото събраха и шампионът от 2011 г. Василий Иванчук и Витюгов. След финален тайбрек нашият гросмайстор стана едноличен победител, като определи това постижение за най-големия успех в кариерата си. Заслужава да се отбележи и присъствието на английския топшахматист от близкото минало и претендент за световната корона Найджъл Шорт, който през 2012 г. спечели рекордна трета титла в Гибралтар.

Световният дамски шахматен елит също е подобаващо представен, като за първата женска награда от 15 хиляди паунда ще се борят световната шампионка Хоу Ифан (предизвикала фурор през 2012 г., когато раздели първото място с Шорт), сънародничката ѝ Ю Венюн, сестрите Анна и Мария Музичук от Украйна, току-що спечелилата среброто в първенството на Грузия Бела Хотенашвили. И тук страната ни има традиционно присъствие в лицето на Антоанета Стефанова, която е поставена под №65.

Освен големия открит турнир, фестивалът е арена и на още четири състезания, две от които за аматьори.

Чепаринов ще защитава титлата си

Миналогодишният победител Иван Чепаринов е един от тримата българи в основния турнир

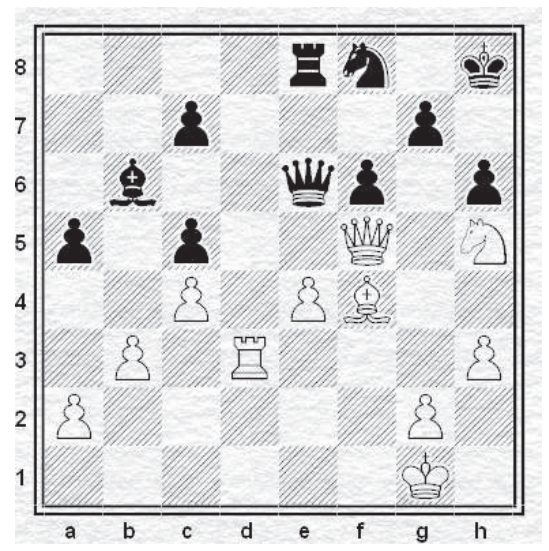
С 6 поредни победи Карлсен доказва шампионския си дух във Вайк ан Зее

След трудно начало, предвещаващо неблагоприятен развой на цялото състезание, световният шампион Магнус Карлсен успя да се изправи на крака и с 6 поредни победи вече е едноличен лидер в класирането на 77-ия супертурнир във Вайк ан Зее. Малцина специалисти очакваха, че норвежецът ще преодолее неуспешния старт, въпреки че освен победата над Аронян играта на световния шампион засега не впечатлява особено. Според един от най-красноречивите и дълбоко познаващи материята коментатори – президента на Асоциацията на професионалните шахматисти (АПШ) Емил Сутовски, тайната на успеха на норвежеца се крие в „невероятно високото средно ниво на неговите ходове, което му позволява уверено да надиграва намиращите се в колеблива форма съперници“.

Партията на шампиона от 9-ия кръг с Теймур Раджабов напомня най-добрите образци от творчеството на Анатолий Карпов: дванадесетият световен първенец често надиграваше съперниците си в Испанска партия с „компютърна точност“, въпреки че по онова време това понятие все още не съществуваше.

КАРЛСЕН – РАДЖАБОВ

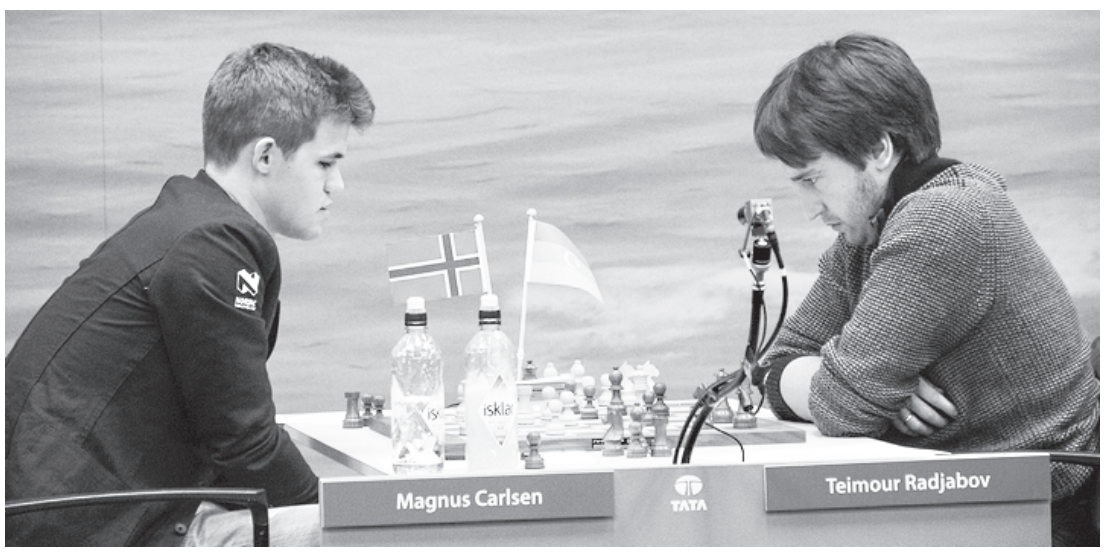
1.e4 e5 2.Kf3 Kc6 3.Ob5 Kf6 4.d3 Oc5 5.0-0 d6 6.Kbd2 0-0 7.Oc6 bc6 8.h3 h6 9.Te1 Te8 10.Kf1 a5 11.Kg3 Tb8 12.b3 Ob4 13.Od2 Ta8 14.c3 Oc5 15.d4 Ob6 16.de5 de5 17.c4 Kh7 18.Дe2 Kf8 19.Oe3 c5 20.Tad1 Дf6 21.Kh5 Дe7 22.Kh2 Цh7 23.Дf3 f6 24.Kg4 Og4 25.Дg4 Ted8 26.Дf5 Цh8 27.f4 Td1 28.Td1 ef4 29.Of4 Дe6 30.Td3 Te8

31.Kg7 Цg7 32.Дh5 Kh7 33.Oh6 Цh8 34.Дg6 Дg8 35.Og7 Дg7 36.Дe8 Дf8 37.Дe6 Дh6 38.e5 Дc1 39.Цh2 Дf4 40.Tg3 1:0.

След 9-ия кръг стана окончателно ясно, че Уесли Со е единственият, който може да заплаши крайния успех на Карлсен. Любимецът на публиката Василий Иванчук едва ли ще събере сили за втори полет към върха на турнирната таблица, тъй като качеството на играта му видимо спадна за последните няколко кръга, а освен това 45-годишният украинец е и най-възрастният участник в турнира.

Класиране след 9-и кръг: 1. Карлсен 7, 2-3. Ваше-Лаграв, Со - по 6, 4-5. Дин Лиен, Иванчук - по 5,5, 6-7. Гири, Каруана - по 5, 8-9. Войташек, Раджабов - по 4,5, 10. Аронян 4, 11-12. Хоу Ифан, Шарич - по 3, 13. Ван Вели 2,5, 14. Джобава 1,5.

Не мисля за победната си серия, казва Карлсен (вляво). Просто искам да получавам игрови позиции и засега това ми се удава

кратки

Световното първенство за жени ще бъде в Сочи

Международната шахматна федерация (ФИДЕ) най-сетне обяви мястото и датите на неколкократно отлаганото световно първенство за жени. То ще се проведе в Сочи от 16 март до 7 април т.г. Наградният фонд на шампионата е 540 000 долара, от които 450 000 са за награди, а 90 000 за задължителния данък за ФИДЕ. Разходите за организацията на турнира са за сметка на привлечените спонсори, а участничките ще си плащат сами разходите. Според предварителните разчети общият бюджет на надпреварата ще достигне 1 милион долара.

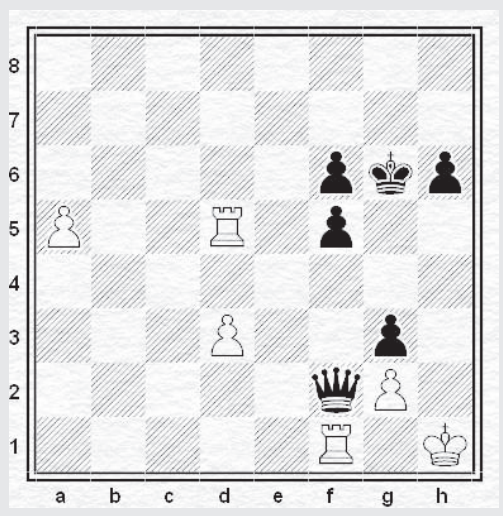
Рауф Мамедов е новият шампион на Азербайджан

Шампионът Рауф Мамедов

С 6,5 т. от 9 партии Рауф Мамедов спечели 70-ото първенство на Азербайджан, което се проведе в Баку с участието на 22 състезатели. Шампионът бе начело в класирането през цялото време, а победата в предпоследния кръг му осигури предсрочно титлата. Втори със същия брой точки, но по-слаб допълнителен показател остана Елтай Сафарли, а бронзът отиде при Васиф Дурарбейли, също с 6,5 т. И тримата призьори получиха визи за Европейското първенство, а първите двама се класираха и за турнира за Световната купа.

Задача

БЕЛИТЕ НА ХОД ПЕЧЕЛЯТ

Отговор: Сл. 1.Тf2 gf2 2.Тf5 Цf5 следва решаващ темп - 3.g4+. 3...Цg4 4.Цg2 и бе- лите печелят.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

www.duma.bg

ЦСКА би германския Аален с 1:0 в Анталия

Стр. 30

Първата ракета на България Григор Димитров (№10 в схемата и №11 в света) продължи победния си ход на Откритото първенство на Австралия и се класира за III кръг, след като надигра най-добрия тенисист на Словакия Лукаш Лацко (№99) с 6:3, 6:7 (10), 6:3, 6:3 след битка, продължала 2:49 часа. Следващият му противник е кипърецът Маркос Багдатис, който се прочу тъкмо на "Аустрелиън Оупън" с достигането до финала през 2006 г., когато загуби от Роджър Федерер (Швейц) в 4 сета. Досега двамата са се срещали на корта 7 пъти, а Гришо е спечелил последните 4 сблъсъка.

ГРИШО В III КРЪГ

Хасковлията среща за 8-и път кипъреца Багдатис

Снимки БГНЕС

Григор Димитров се протяга да върне топка срещу словака Лукаш Лацко, когото победи в 4 сета във II кръг на Откритото първенство на Австралия

На втория по големина корт в комплекса "Мелбърн Парк" с "Хайсенс Арена" с капацитет 10 500 зрители, където нощес Цветана Пиронкова игра също във II кръг срещу финалистката от 2014 г. Доминика Цибулкова (Слвк, №10), Гришо започна леко срещу словака, който обаче се оказа доста корав съперник. Хасковлията започна с пробив на нула и поведе с 3:1, но Лацко успя да го върне и да изравни. До края на сета Григор показа сигурност и наказа грешките на съперника си в 8-ия гейм. Вторият сет започна с разменени пробиви и балансът се запази до края му. В тайбрека Лацко заложи на силния си начален удар, Григор пропусна да спечели при свой сервис и 6:5, а на края допусна двойна грешка и позволи на словака да изравни сетовете. В последните 2 части Григор видимо по-добри играта си, а в IV сет поведе с 3:1, когато Лацко взе медицински таймаут заради болки в бедрото и изненадващо се върна на корта свеж и амбициран и успя да изравни 3:3. Григор се нахъса и с 2 нови пробива триумфира в мача, в който реализира 14 аса срещу 8 за противника. Хасковлията вкара 54% от първия си сервис, при който обаче спечели 86% от точките си. Приятелката на Гришо Мария Шарапова (Рус, №2) също премина в III кръг след трудна победа над сънародничката си Александра Панова (№150) с 6:1, 4:6, 7:5. Младата надежда на Русия, която премина квалификациите, поведе с 4:1 в решаващия трети сет срещу именитата си съперничка и имаше 2 мачбола, но Маша се събуди и спечели 4 гейма поред, за да триумфира след 2:30 часа на Централния корт "Род Лейвър Арена".

"Много съм доволен, че играх по този начин и спечелих. Беше малко по-топло времето и въпреки че загубих втория сет, бях уверен и се представих на много добро ниво. Имах известни проблеми с обувките, но всичко завърши както трябва. Маратонките, с които завърших мача, са от миналата година. Имам няколко чифта с мене и още няколко в съблекалнята. Проблемът е, че бяха малко по-неудобни, отколкото очаквах", заяви Гришо след мача пред камерите на Евроспорт. "Колко време ще продължи един мач, това не ме интересува. Колкото - толкова, важното е да побеждавам. Сега един ден ще си почина и след това отново съм на корта. Винаги искам да стигна до края във всеки турнир, в който участвам", закани се Спортист №1 на България за 2014 г.

5 по-ранни старта във Формула 1

Откриването на сезона на Формула 1 в Мелбърн е едно от петте състезания от календара за 2015 година, което ще стартира с час по-рано от традиционното, съобщи Международната автомобилна федерация (ФИА). Тази промяна беше предложена от Мениджмънт комисията към най-престижната надпревара на автомобилистите на писта (ФОМ) след катастрофата на френския пилот Жул Бианки, който все още се намира в лечебно заведение и в критично състояние. "Беше предложена промяна за старта на състезанията, които не трябва да започват по-малко от 4 часа преди залез слънце. Изключение правят само нощните Гран при на Формула 1", обяви ФИА. Така стартът за Гран при на Австралия ще бъде от 16.00 ч. местно време на 15 март на пистата "Мелбърн Парк", но съботните квалификации запазват началния си час 17.00. Засегнати са още стартовете в Малайзия, Китай, Япония и Русия.

Стана ясно, че телевизия "CNN International" сключи дългосрочен спонсорски договор с отбора на Макларън. Финансови детайли по споразумението не бяха обявени, но болидите на британския тим ще бъдат брандирани с логото на американския медиен гигант, който обаче няма да е генерален спонсор на Макларън. Очаква се британците да го обявят до 29 януари, когато е официалното представяне на новите болиди. "Двете страни споделят любов към технологиите и това ни обединява", обясни изпълнителният директор на Макларън Рон Денис.

Аояма събори „Йокодзуна"

Даниел Иванов-Аояма постигна впечатляваща победа на Големия зимен турнир по сумо в Токио. 196-килограмовият българин събори монголския "Йокодзуна Харумафуджи с техниката "хатакикоми" и намали пасива си 4-7. Това бе втора поредна победа на Аояма над монголеца и първа в последните 5 схватки в Токио. Победата на Аояма му осигурява и доживотен ежемесечен бонус от Японската сумо асоциация, който се дава на всеки сумист, победил поне веднъж действащ "Йокодзуна". Харумафуджи пък претърпя второ поражение от началото на турнира и остава втори в класирането. Без загуба начело е Хакухо след 11-а победа - този път над Гойедо. Третият "Велик шампион" Какурю отстъпи на японския "одзеки" Котошогику и двамата разделят 3-о място с 8-3.

гледайте

ПО БНТ 2
ВОЛЕЙБОЛ
18.55 Марек - Ястрежебски (Пол)
ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
2.00 и 4.00 "Аустрелиън оупън"
ПО ЕВРОСПОРТ 2
СКИ
12.30 СК в Кицбюел (мъже, тренировка)
СНОУБОРД
14.00 СП в Крайшберг
ФРИЙСТАЙЛ СКИ
19.00 СП в Крайшберг

кратки

Беломъжев 6-и на дългата дистанция на европейското

Станимир Беломъжев завърши 6-и в дългата дистанция на европейското ски ориентиране в Ленцерхайде, Швейцария. Така българинът не можа да защити титлата си от миналата година в Тюмен, Русия. Троянчанинът, който преди 2 дни стана шампион в спринта, измина трасето за 1:04:12 часа. Той бе по-бавен с 1:30 мин. от победителя Ерик Рост (Шв). 2-ри на 18 сек. се нареди Кристиан Шпьори (Швейц), пред Андрей Ламов (Рус) на 19 сек. Общо 45 състезатели стартираха в дисциплината. При жените Антония Григорова-Бургова е 13-а с време 1:06:26 ч. Тя остана на 3:26 мин. зад шампионката Татяна Оборина (Рус). Хана Ханчикова (Чех) взе среброто на 13 сек., а Йозефине Екстрьом (Шв) - бронза на 14 сек.

25-има българи на 12-ия зимен фестивал

25 български състезатели ще участват в 12-ия европейски зимен младежки олимпийски фестивал от 25 до 30 януари във Форарлберг, Австрия, и в Лихтенщайн. Делегацията, която включва 39 души, от които 10 треньори, бе утвърдена от Изпълнителното бюро на БОК. Българите ще стартират на биатлон (8), ски алпийски дисциплини (5), ски бягане (5), ски скок (2), сноуборд (4) и фигурно пързаляне (1). Ръководител на делегацията ще бъде Белчо Горанов, генерален секретар на БОК. Най-известен между участниците ни е надеждата в алпийските ски Алберт Попов.

Черноморец отказа Купата на България

Единствено мъжкият тим на Черноморец отказа участие в турнира за Купата на България по баскетбол. Срокът за подаване на заявки при мъжете и жените изтече във вторник.

Сребърната медалистка Анна Гасер (Австрия, вляво) и бронзовата Клаудия Медлова (Словакия) са прегърнали световната шампионка Мияби Оницука (Япония, в средата) след награждаването в дисциплината слоупстайл на първенството в Крайшберг, Австрия